

1. Mahāpadānasuttaṃ မဟာပဒနသုတ္တံ
DISCOURSE CONTAINING THE GREAT LIFE-HISTORY

Pubbenivāsaṭṭisaṃyuttakathā ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ
Discussion on Knowledge of Past Existences ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်နှင့် စပ်သော စကား

1. Evaṃ me sutāṃ – ekaṃ samayaṃ bhagavā sāvatthiyaṃ viharati jetavane anāthapiṇḍikassa ārāme karerikuṭikāyaṃ. Atha kho sambahulānaṃ bhikkhūnaṃ pacchābhattaṃ piṇḍapātapaṭikkantānaṃ karerimaṇḍalamāle sannisinnānaṃ sannipatitānaṃ pubbenivāsaṭṭisaṃyuttā dhammā kathā udapādi – “itipi pubbenivāso, itipi pubbenivāso”ti.

၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ ကရေရိကုဋိကာယံ။ အထ ခေါ သမ္မဟုလာနံ ဘိက္ခုနံ ပစ္စာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာနံ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နနာနံ သန္နိပတိတာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ ဓမ္မိ ကထာ ဥပပါဒိ – “ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော၊ ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော”တိ။

1. Thus have I heard,

At one time the Bhagavā was residing at the Kareri-tree cottage in the Jetavana monastery of Anāthapindika, at Sāvattī. During that time, many bhikkhus, having had their meal, left the place of alms-gathering and assembled at the open pavilion near the Kareri-tree, and among them there arose a religious conversation relating to the knowledge of past existences, saying, "Thus is the knowledge of past existences. Thus is the knowledge of past existences."

၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ္ဍိကဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ဝယ် ရေခံတက်ပင်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲခွဲ၍ဆွမ်းစားပြီးနောက် ရေခံတက်ပင်တန်ဆောင်းဝန်း၌ များစွာသော ရဟန်းတို့ စုဝေးနေထိုင်ကြရာတွင် "ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ဤသို့သဘောရှိ၏။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်သည် ဤသို့သဘောရှိ၏"ဟု ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်နှင့်စပ်သော တရားစကားသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

2. Assosi kho bhagavā dibbāya sotadhātuyā visuddhāya atikkantamānusikāya tesāṃ bhikkhūnaṃ imaṃ kathāsallāpaṃ. Atha kho bhagavā uttḥāyāsanā yena karerimaṇḍalamālo tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā paññāte āsane nisīdi, nisajja kho bhagavā bhikkhū āmantesi – “kāyanuttha, bhikkhave, etarahi kathāya sannisinnā; kā ca pana vo antarākathā vipakatā”ti?

Evam vutte te bhikkhū bhagavantam etadavocum – “idha, bhante, amhākaṃ pacchābhattaṃ piṇḍapāṭapaṭikkantānaṃ karerimaṇḍalamāle sannisinnānaṃ sannipatitānaṃ pubbenivāsaṭṭisaṃyuttā dhammā kathā udapādi – ‘itipi pubbenivāso itipi pubbenivāso’ti. Ayaṃ kho no, bhante, antarā kathā vippakatā. Atha bhagavā anupatto”ti.

၂. အသောသိ ခေါ် ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓိယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ တေသံ ဘိက္ခုနံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခေါ် ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ကရေရိမဏ္ဍလမာဠော တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ၊ နိသဇ္ဇ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ – “ကာယနုတ္တ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ၊ ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပွကတာ”တိ?

ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “ဣဓ၊ ဘန္တေ၊ အမှာကံ ပစ္စာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာနံ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ ဓမ္မိ ကထာ ဥဒပါဒိ – ‘ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော’တိ။ အယံ ခေါ် နော၊ ဘန္တေ၊ အန္တရာကထာ ဝိပွကတာ။ အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော”တိ။

2. The Bhagavā overheard this conversation of the bhikkhus, through his divine hearing power which is extremely clear, surpassing the hearing power of men.

Then the Bhagavā, rising from where he was, approached the open pavilion near the Kareri-tree, sat on the prepared seat and addressed the bhikkhus thus:

"Bhikkhus, what were you talking about as you assembled here? What was the subject of your unfinished interval conversation before I came?"

And the bhikkhus replied thus: "Venerable Sir, having had our meal and having left the place of alms-gathering, we assembled here at the open pavilion near the Kareri-tree, and there arose among us a religious talk relating to the knowledge of past existences. We were saying, 'Thus is the knowledge of past existences. Thus is the knowledge of past existences.' This was the subject of our unfinished interval conversation when the Bhagavā came."

၂။ ထိုရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုနေသည်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏နားထက် သာလွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသော (ဒိဗ္ဗသောတ) ဉာဏ်ဖြင့် ကြားသိတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နေရာမှ ထတော်မူ၍ ရေခံတက်ပင် တန်ဆောင်းဝန်းဆီသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူလျက် ရဟန်းတို့အား (ဤသို့) မိန့်တော်မူ၏-

"ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ယခုအခါ အဘယ်စကားဖြင့် စုဝေးထိုင်နေကုန်သနည်း၊ သင်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကားသည်ကား အဘယ်နည်း"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏ -

"အသျှင်ဘုရား ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲခွဲ၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဤရေခံတက်ပင် တန်ဆောင်းဝန်း၌အကျွန်ုပ်တို့ စုဝေး ထိုင်နေကြရာတွင် 'ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်သည် ဤသို့သဘောရှိ၏၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်သည် ဤသို့သဘောရှိ၏'ဟု ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်နှင့် စပ်လျဉ်းသော တရားစကားသည် ဖြစ်ပေါ်ပါ၏။ ဤသည်ကား အကျွန်ုပ်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကားဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကြွတော်မူလာပါသည် အသျှင်ဘုရား"ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

3. "Iccheyyātha no tumhe, bhikkhave, pubbenivāsapaṭisaṃyuttaṃ dhammiṃ katham sotaṃ"nti? "Etassa, bhagavā, kālo; etassa, sugata, kālo; yaṃ bhagavā pubbenivāsapaṭisaṃyuttaṃ dhammiṃ katham kareyya, bhagavato sutvā [bhagavato vacanaṃ sutvā (syā.)] bhikkhū dhāressantī"ti. "Tena hi, bhikkhave, suṇātha, sādhu kaṃ manasi karotha, bhāssissāmī"ti. "Evaṃ, bhante"ti kho te bhikkhū bhagavato paccassosum. Bhagavā etadavoca -

၃. "ဣစ္ဆေယျာထ နော တုမ္ပေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မံ ကထံ သောတု"န္တိ? "ဧတဿ၊ ဘဂဝါ၊ ကာလော; ဧတဿ၊ သုဂတ၊ ကာလော; ယံ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မံ ကထံ ကရေယျ၊ ဘဂဝတော သုတ္တာ [ဘဂဝတော ဝစနံ သုတ္တာ (သျှာ.)] ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တိ"တိ။ "တေန ဟိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သုဏာထ၊ သာဓုကံ မနသိ ကရေထ၊ ဘာသိဿာမီ"တိ။ "ဧဝံ၊ ဘန္တေ"တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စသောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ -

3. "Bhikkhus, do you wish to hear a religious talk relating to the knowledge of Past Existences?"

"Now is the time, for the Bhagavā, now is the time for the Sugāata, to give us a religious talk on the knowledge of past existences. Should the Bhagavā give the discourse on the knowledge of past existences, we, bhikkhus would listen well to it and bear it in mind."

"Then bhikkhus, listen and attend well, I shall speak."

"Very well, Venerable Sir," the bhikkhus responded. And the Bhagavā said these words.

၃။ ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်နှင့် စပ်သော တရားစကားကို နာလိုကုန်သလောဟု (မိန့်တော်မူရာ) -

--

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား - မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်နှင့် စပ်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူရန် အချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား - မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်နှင့် စပ်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူရန် အခါဖြစ်ပါသည်။

ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော်ကို) နာကြား၍ ဆောင်ထားကြပါလိမ့်မည်ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် နာကြားကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ ဟောကြားပေအံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

"ကောင်းပါပြီ မြတ်စွာဘုရား"ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

4. “Ito so, bhikkhave, ekanavutikappe yaṃ [ekanavuto kappo (syā. kaṃ. pī.)] vipassī bhagavā arahaṃ sammāsambuddho loka udapādi. Ito so, bhikkhave, ekatiṃse kappe [ekatiṃ sakappo (sī.) ekatiṃ so kappo (syā. kaṃ. pī.)] yaṃ sikhī bhagavā arahaṃ sammāsambuddho loka udapādi. Tasmiññeva kho, bhikkhave, ekatiṃse kappe vessabhū bhagavā arahaṃ sammāsambuddho loka udapādi. Imasmiññeva [imasmiṃ (katthacī)] kho, bhikkhave, bhaddakappe kakusandho bhagavā arahaṃ sammāsambuddho loka udapādi. Imasmiññeva kho, bhikkhave, bhaddakappe koṇāgamaṇo bhagavā arahaṃ sammāsambuddho loka udapādi. Imasmiññeva kho, bhikkhave, bhaddakappe kassapo bhagavā arahaṃ sammāsambuddho loka udapādi. Imasmiññeva kho, bhikkhave, bhaddakappe ahaṃ etarahi arahaṃ sammāsambuddho loka uppanno.

၄. “ဣတော သော၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧကနုတိကပ္ပေ ယံ [ဧကနုတော ကပ္ပေါ (သျှာ. ကံ. ပီ.)] ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပပါဒိ။ ဣတော သော၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧကတိံသေ ကပ္ပေ [ဧကတိံ သကပ္ပေါ (သီ.) ဧကတိံ သော ကပ္ပေါ (သျှာ. ကံ. ပီ.)] ယံ သိခီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပပါဒိ။ တသ္မိညေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧကတိံသေ ကပ္ပေ ဝေဿဘူ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ [ဣမသ္မိ (ကတ္တစီ)] ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကောဏာဂမနော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပပါဒိ။ ဣမသ္မိညေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဒ္ဒကပ္ပေ အဟံ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပပါဒိ။

4. Bhikkhus, in the ninety-first world cycle (counting back) from the present one, there arose in the world Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy; the Perfectly Self-Enlightened. Bhikkhus, in the thirty-first world cycle (counting back) from the present one, there arose in the world Sikhī, the Exalted

One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. Bhikkhus, in that same world-cycle, there arose in the world Vessabhū, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. Bhikkhus, in this present Badda (auspicious, fortunate) world-cycle, these arose in the world Kakusandha, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. Bhikkhus, in this present Badda (auspicious, fortunate) world-cycle, there arose in the world Konagamana, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. Bhikkhu, in this present Badda (auspicious, fortunate) world-cycle there arose in the world Kassapa, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. Bhikkhus, in this Badda world-cycle, now I, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, have arisen in the world.

၄။ ရဟန်းတို့ ဤ (ကမ္ဘာ) မှ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ပွင့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ (ကမ္ဘာ) မှ သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ပွင့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုသုံး ဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ပင်လျှင် ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ပွင့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ ဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်လျှင် ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်လျှင် ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်လျှင် ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင်လျှင် ယခုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံ တော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ငါဘုရားသည် လောက၌ ပွင့် တော်မူ၏။

5. “Vipassī, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho khattiyo jātiyā ahoṣi, khattiyakule uḍapādi. Sikhī, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho khattiyo jātiyā ahoṣi, khattiyakule uḍapādi. Vessabhū, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho khattiyo jātiyā ahoṣi, khattiyakule uḍapādi. Kakusandho, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho brāhmaṇo jātiyā ahoṣi, brāhmaṇakule uḍapādi. Koṇāgamano, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho brāhmaṇo jātiyā ahoṣi, brāhmaṇakule uḍapādi. Kassapo, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho brāhmaṇo jātiyā ahoṣi, brāhmaṇakule uḍapādi. Aham, bhikkhave, etarahi araham sammāsambuddho khattiyo jātiyā ahoṣim, khattiyakule uppanno.

၅. “ဝိပဿီ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥပပါဒိ။ သိခီ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥပပါဒိ။ ဝေဿ ဘူ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥပပါဒိ။ ကကုသ

နွေ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပြာဟ္မဏော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ပြာဟ္မဏကုလေ ဥဒပါဒိ။ ကောဏာဂမနော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပြာဟ္မဏော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ပြာဟ္မဏကုလေ ဥဒပါဒိ။ ကဿပေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပြာဟ္မဏော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ပြာဟ္မဏကုလေ ဥဒပါဒိ။ အဟံ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပနွေ။

5. Bhikkhus, Vipassi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was by birth of ruling class and was brought up in the ruling class. Bhikkhus, Sikkhī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was by birth of ruling class and was brought up in the

ruling class. Bhikkhus, Vessabhū, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was by birth of ruling class and was brought up in the ruling class. Bhikkhu, Kakusandha,

the Exalted One, the Homage-worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was by birth of the brahmin class and was brought up in the brahmin class.' Bhikkhus, Konāgamana, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was by birth of the brahmin class and was brought up in the brahmin class. Bhikkhus, Kassapa, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was by birth of brahmin class and was brought up in brahmin class. Bhikkhus, now I, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, is by birth of the ruling class and brought up in the ruling class.

၅။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော သီခီမြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝေဿဘူ မြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောကကုသန်မြတ်စွာဘုရား သည် အမျိုးအားဖြင့် ပုဏ္ဏားမျိုးတည်း၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသောကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် ပုဏ္ဏားမျိုးတည်း၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုး အားဖြင့် ပုဏ္ဏားမျိုးတည်း၊ ပုဏ္ဏားမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ယခုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ငါဘုရား သည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။

6. “Vipassī , bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho koṇḍaññaṃ gottena ahosi. Sikhī, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho koṇḍaññaṃ gottena ahosi. Vessabhū, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho koṇḍaññaṃ gottena ahosi. Kakusandho, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho kassapo gottena ahosi. Koṇāgamano, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho kassapo gottena ahosi. Kassapo, bhikkhave, bhagavā araham sammāsambuddho kassapo gottena ahosi. Aham, bhikkhave, etarahi araham sammāsambuddho gotamo gottena ahosiṃ.

၆. “ဝိပဿီ ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ သိခီ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝေဿဘူ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကကုသန္ဓော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကောဏာဂမနော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကဿပေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ အဟံ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဧတရဟံ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။

6.Bhikkhus, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was of the Kondañña clan. Bhikkhus, Sikhī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was of the Kondañña clan. Bhikkhus, Vessabhū, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was of the Kondañña clan. Bhikkhus, Kakusandha, the Exalted One, the Homage-Worthy; the Perfectly Self-Enlightened, was of the Kassapa clan. Bhikkhus, Konāgamana, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly self Enlightened, was of the Kassapa clan. Bhikkhus, Kassapa, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was of the Kassapa clan. Bhikkhus, now I, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, is of the Gotama clan.

၆။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အနွယ်အားဖြင့် ကောဏ္ဍညအနွယ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော သိခီမြတ်စွာဘုရားသည် အနွယ်အားဖြင့် ကောဏ္ဍညအနွယ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည်အနွယ်အားဖြင့် ကောဏ္ဍညအနွယ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံး စုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည်

အနွယ်အားဖြင့် ကဿပအနွယ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ကောဏဂုံမြတ်စွာဘုရားသည်အနွယ်အားဖြင့် ကဿပအနွယ် ဖြစ်တော် မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် အနွယ်အားဖြင့်ကဿပအနွယ် ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ယခုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ သော ငါဘုရား သည် အနွယ်အားဖြင့်ဂေါတမအနွယ် ဖြစ်တော်မူ၏။

7. “Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa asītivassasahassāni āyupparamāṇaṃ ahoṣi. Sikhissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa sattativassasahassāni āyupparamāṇaṃ ahoṣi. Vessabhussa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa saṭṭhivassasahassāni āyupparamāṇaṃ ahoṣi. Kakusandhassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa cattālīsavassasahassāni āyupparamāṇaṃ ahoṣi. Koṇāgamanassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa tiṃsavassasahassāni āyupparamāṇaṃ ahoṣi. Kassapassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa vīsativassasahassāni āyupparamāṇaṃ ahoṣi. Mayhaṃ, bhikkhave, etarahi appakaṃ āyupparamāṇaṃ parittaṃ lahukaṃ; yo ciraṃ jīvati, so vassasataṃ appaṃ vā bhiyyo.

၇. “ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ သိခိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သတ္တတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပ မာဏံ အဟောသိ။ ဝေဿဘုဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သဠိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကကုသန္ဓဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စတ္တာလီသ ဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကောဏဂမနဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသ မ္ဗုဒ္ဓဿ တိသဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကဿပဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ မယုံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧတရဟိ အပ္ပကံ အာယု ပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ; ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။

7. Bhikkhus, the life-span of Vipassi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was eighty thousand years. Bhikkhus, the life-span of Sikhi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was seventy thousand years. Bhikkhus, the life-span of Vessabhū, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was sixty thousand years. Bhikkhus, the life-span of Kakusandha, the Exalted-One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was forty thousand years. Bhikkhus, the life-span of Koṇāgamana

was thirty thousand years. Bhikkhus, the life-span of Kassapa, the Exalted One, the Homage-worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was twenty thousand years. Bhikkhus, now my span of life is scant, brief and fleeting. The longest living in this epoch lives only up to a hundred years, or a little more than a hundred.

၇။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ်ရှစ်သောင်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော သိခီမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ်ခုနစ်သောင်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား ၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ်ခြောက်သောင်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ အသက် အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ်လေးသောင်းဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည် သည် အနှစ်သုံးသောင်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ် နှစ်သောင်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ယခုအခါငါဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် နည်းပါးလှ၏။ တိုတောင်းလှ၏။ လျင်မြန်လှ၏။ အသက်အရှည်ဆုံးသောသူသည် အနှစ်တစ်ရာ သော်လည်းကောင်း အနှစ် တစ်ရာထက် အနည်းငယ်ပိုလွန်၍သော်လည်းကောင်း (အသက်ရှင်နေရ၏)။

8. “Vipassī, bhikkhave, bhagavā araham̐ sammāsambuddho pāṭaliyā mūle abhisambuddho. Sikhī, bhikkhave, bhagavā araham̐ sammāsambuddho puṇḍarīkassa mūle abhisambuddho. Vessabhū, bhikkhave, bhagavā araham̐ sammāsambuddho sālassa mūle abhisambuddho. Kakusandho, bhikkhave, bhagavā araham̐ sammāsambuddho sirīsassa mūle abhisambuddho. Koṇāgamano, bhikkhave, bhagavā araham̐ sammāsambuddho udumbarassa mūle abhisambuddho. Kassapo, bhikkhave, bhagavā araham̐ sammāsambuddho nigrodhassa mūle abhisambuddho. Aham̐, bhikkhave, etarahi araham̐ sammāsambuddho assatthassa mūle abhisambuddho.

၈. “ဝိပဿီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဠလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ သိခီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပုဏ္ဏရိကဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝေဿဘူ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သာလဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ကကုသန္ဓော၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သိရိဿာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ကောဏာဂမနော၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဥဒုမ္မရဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ကဿ

ပေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ နိဂြောဓဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ အဟံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အဿတ္ထဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။

8. Bhikkhus, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, attained Enlightenment at the foot of the Patali tree. Bhikkhus, Sikhī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, attained Enlightenment at the foot of the Pundarīka tree.” Bhikkhus, Vessabhū, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, attained Enlightenment at the foot of the Sirisa tree. Bhikkhus, Konāgamana, the Exalted One, the Homage Worthy, the Perfectly Self-Enlightend, attained Enlightenment at the foot of the Udunbara tree. Bhikkhus, Kassapa, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, attained Enlightenment at the foot of the Nigrodha tree.” Bhikkhus, now I, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, attained Enlightenment at the foot of the Assatha tree.

၈။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သခွတ်ပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရားသည် သရက်ဖြူ ပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား သည် အင်ကြင်းပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိ တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိ တော်မူသောကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည် ကုက္ကိပင်ရင်း ၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော် အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောကောဏာဂုံ မြတ်စွာဘုရားသည် ရေသဖန်းပင်ရင်း၌ သစ္စာလေး ပါးကို သိတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ် တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောကဿပမြတ်စွာဘုရားသည် ပညောင်ပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ယခုအခါပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောငါဘုရားသည် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူ၏။

9. “Vipassissa , bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa khaṇḍatissaṃ nāma sāvakayugaṃ ahosi aggamaṃ bhaddayugaṃ. Sikhissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa abhibhūsambhavaṃ nāma sāvakayugaṃ ahosi aggamaṃ bhaddayugaṃ. Vessabhussa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa soṇuttaraṃ nāma sāvakayugaṃ ahosi aggamaṃ bhaddayugaṃ. Kakusandhassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa vidhurasāñjīvaṃ nāma sāvakayugaṃ ahosi aggamaṃ bhaddayugaṃ.

Koṇāgamanassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa bhiyyosuttaraṃ nāma sāvakayugaṃ ahosi aggāṃ bhaddayugaṃ. Kassapassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa tissabhāradvājaṃ nāma sāvakayugaṃ ahosi aggāṃ bhaddayugaṃ. Mayhaṃ, bhikkhave, etarahi sāriputtamoggallānaṃ nāma sāvakayugaṃ ahosi aggāṃ bhaddayugaṃ.

၉. “ဝိပဿိဿ ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟော သိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ သိဿိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဘိဘူသမ္ဘဝံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝေဿဘုဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သောဏုတ္တရံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကကုသန္ဓဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝိဓုရသန္ဓိဝံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကောဏာဂမနဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘိယျောသုတ္တရံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကဿပဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တိဿဘာရဒ္ဓာဇံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ မယှံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧတရဟိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။

9. Bhikkhus, the august pair of Chief Disciples of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were named Khanda and Tissa. Bhikkhus, the august pairs of Chief Disciples of Sikhī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were named Abhibhu and Sambhava. Bhikkhus, the august pair of Chief Disciples of Vessabhū, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were named Sona and Uttara. Bhikkhus, the august pair of Chief Disciples of Kakusandha, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were named Vidhura and Sanjīva. Bhikkhus, the august pair of Chief Disciples of Konāgamana, the Exalted One, the Homage-worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were named Bhiyyosa and Uttara. Bhikkhus, the august pair of Chief Disciples of Kassapa, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were named Tissa and Bhāradvāja. Bhikkhus, now my august pair of Chief Disciples are Sāriputta and Moggallāna.

၉။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် ခဏ္ဍနှင့်တိဿမည်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် အဘိဘူနှင့်

သမ္ဘဝမည်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူ သော ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည်သောဏနှင့်ဥတ္တရမည်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည်ဝိဓုရနှင့်သဉ္ဇိဝ မည်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ သော ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည်ဘိယျောသနှင့် ဥတ္တရမည် ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော် မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် တိဿနှင့် ဘာရဒွါဇ မည်၏။ ရဟန်းတို့ ယခုအခါ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ငါဘုရား၏မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလ္လာန် မည်၏။

10. “Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa tayo sāvakānaṃ sannipātā ahesuṃ. Eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi aṭṭhasaṭṭhibhikkhusatasahassaṃ, eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi bhikkhusatasahassaṃ, eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi asītibhikkhusahassāni. Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa ime tayo sāvakānaṃ sannipātā ahesuṃ sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ.

“Sikhissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa tayo sāvakānaṃ sannipātā ahesuṃ. Eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi bhikkhusatasahassaṃ, eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi asītibhikkhusahassāni, eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi sattatibhikkhusahassāni. Sikhissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa ime tayo sāvakānaṃ sannipātā ahesuṃ sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ.

“Vessabhussa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa tayo sāvakānaṃ sannipātā ahesuṃ. Eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi asītibhikkhusahassāni, eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi sattatibhikkhusahassāni, eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi saṭṭhibhikkhusahassāni. Vessabhussa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa ime tayo sāvakānaṃ sannipātā ahesuṃ sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ.

“Kakusandhassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi cattālīsabhikkhusahassāni. Kakusandhassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa ayaṃ eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ.

“Koṇāgamanassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa eko sāvakaṇaṃ sannipāto ahosi tiṃsabhikkhusahassāni. Koṇāgamanassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa ayaṃ eko sāvakaṇaṃ sannipāto ahosi sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ.

“Kassapassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa eko sāvakaṇaṃ sannipāto ahosi vīsatibhikkhusahassāni. Kassapassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa ayaṃ eko sāvakaṇaṃ sannipāto ahosi sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ.

“Mayhaṃ, bhikkhave, etarahi eko sāvakaṇaṃ sannipāto ahosi aḍḍhateḷasāni bhikkhusatāni. Mayhaṃ, bhikkhave, ayaṃ eko sāvakaṇaṃ sannipāto ahosi sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ.

၁၀. “ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

“သိခိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သတ္တတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ သိခိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

“ဝေဿဘုဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သတ္တတိဘိက္ခုသဟဿာနိ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဋ္ဌိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝေဿဘုဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

“ကကုသန္ဓဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ စတ္တာလီသဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကကုသန္ဓဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

“ကောဏာဂမနဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ တိသဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကောဏာဂမနဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခိဏာသဝါနံ။

“ကဿပဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဝိသတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကဿပဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခိဏာသဝါနံ။

“မယျံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧတရဟိ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဗုတေဠသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ မယျံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခိဏာသဝါနံ။

10. Bhikkhus, in the lifetime of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, there were three occasions on which assemblies of the Disciples were held. On one occasion, one hundred and sixty-eight thousand disciples were present. On another occasion, a hundred thousand disciples were present. On yet another occasion, eighty thousand disciples were present. Bhikkhus, on all these three occasions, the disciples present and participating in the assemblies were all Arahats.

Bhikkhus, in the lifetime of Sikhī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, there were three occasions on which assemblies of the disciples were held. On one occasion, a hundred thousand disciples were present. On another occasion, eighty thousand disciples were present. On yet another occasion, seventy thousand disciples were present. On all these three occasions, the disciples present and participating in the assemblies were all Arahats.

Bhikkhus, in the lifetime of Vessabhū, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, there were three occasion on which assemblies of disciples were held. On one occasion, eighty thousand disciples were present. On another occasion, seventy thousand disciples were present. On yet another occasion, sixty thousand disciples were present. On all these three occasions, the disciples present and participating in the assemblies were all Arahats.

Bhikkhus, in the lifetime of Kakusandha, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, the assembly of the disciples was held only once. Forty thousand disciples were present on this occasion. The disciples present and participating in the assembly were all Arahats.

Bhikkhus, in the lifetime of the Konāgamaṇa, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, the assembly of the disciples was held only once. Thirty thousand disciples were present on this occasion. The disciples present and participating in this assembly were all Arahats.

Bhikkhus, in the lifetime of Kassapa, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, the assembly of the disciples was held only once. Twenty thousand disciples were present on this occasion. The disciples present and participating in this assembly were all Arahats.

Bhikkhus, now in my lifetime, the assembly of the disciples has been held only once. One thousand two hundred and fifty disciples were present in this assembly. The disciples present and participating in this assembly were all Arahats.

၁၀။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်း တစ်သိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်၂ ရှိ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတစ်သိန်း ရှိ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ရဟန်း ရှစ်သောင်း ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချည်းပါဝင်ကုန်သော သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် ဤသုံးကြိမ်တို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတစ်သိန်း ရှိ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ရဟန်းရှစ်သောင်း ရှိ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်းခုနစ်သောင်း ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချည်း ပါဝင်ကုန်သော သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် ဤသုံးကြိမ်တို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်းရှစ်သောင်း ရှိ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်းခုနစ်သောင်း ရှိ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ရဟန်းခြောက်သောင်း ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏

(လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချည်းပါဝင်ကုန်သော သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် ဤသုံးကြိမ်တို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ်တည်းသာဖြစ်၏။ ရဟန်းလေးသောင်း ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချည်းပါဝင်သော သာဝကအစည်းအဝေးသည် ဤတစ်ကြိမ်တည်းပင် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ်

--

တည်းသာ ဖြစ်၏။ ရဟန်းသုံးသောင်း ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံရဟန္တာတို့ချည်းပါဝင်သော သာဝကအစည်းအဝေးသည် ဤတစ်ကြိမ်တည်းပင် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ်တည်းသာဖြစ်၏။ ရဟန်းနှစ်သောင်း ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချည်း ပါဝင်သော သာဝကအစည်းအဝေးသည် ဤတစ်ကြိမ်တည်းပင် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ယခုအခါ ငါဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ်တည်းသာဖြစ်၏။ ရဟန်းတစ်ထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချည်း ပါဝင်သော သာဝကအစည်းအဝေးသည် ဤတစ်ကြိမ်တည်းပင် ဖြစ်၏။

11. “Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa asoko nāma bhikkhu upatṭhāko ahosi aggupatṭhāko. Sikhissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa khemaṅkaro nāma bhikkhu upatṭhāko ahosi aggupatṭhāko. Vessabhussa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa upasanto nāma bhikkhu upatṭhāko ahosi aggupatṭhāko. Kakusandhassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa buddhijo nāma bhikkhu

upaṭṭhāko ahosi aggupaṭṭhāko. Koṇāgamanassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa sotthijo nāma bhikkhu upaṭṭhāko ahosi aggupaṭṭhāko. Kassapassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa sabbamitto nāma bhikkhu upaṭṭhāko ahosi aggupaṭṭhāko. Mayham, bhikkhave, etarahi ānando nāma bhikkhu upaṭṭhāko ahosi aggupaṭṭhāko.

၁၁. “ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ သိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခေမင်္ဂီရော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝေဿဘုဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဥပသန္တော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကကုသန္ဓဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗုဒ္ဓိဇော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကောဏာဂမနဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သောတ္ထိဇော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကဿပဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သဗ္ဗမိတ္တော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ မယုံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧတရဟိ အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။

11. Bhikkhus, the Attendant Bhikkhu called Asoka was the excellent Attendant of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened.

Bhikkhus, the Attendānt Bhikkhu called Khamankara was the excellent Attendant of Sikhi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened.

Bhikkhus, the Attendaānt Bhikkhu called Upasāanta was the excellent Attendant of Vessabhū, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened.

Bhikkhus, the Attendānt Bhikkhu called Buddhija was the excellent Attendant of Kakusandha, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened.

Bhikkhus, the Attendant Bhikkhu called Sotthija was the excellent Attendant of Koṇāgamana, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened.

Bhikkhus, the Attendant Bhikkhu called Sabbamitta was the excellent Attendant of Kassapa, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened.

Now, Bhikkhus, the Attendant Bhikkhu called Ānanda is my excellent Attendant.

၁၁။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အသောကမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံးအလုပ်အကျွေး ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော သိခီမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး ခေမင်္ဂီရမည်သော ရဟန်းသည်အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေး ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော

ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး ဥပသန္တမည်သောရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေး ဖြစ်၏။
ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော
ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး ဗုဒ္ဓိဇမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေး ဖြစ်၏။
ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော
ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး သောတ္ထိဇမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေး
ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ
သောကဿပမြတ်စွာဘုရား ၏ အလုပ်အကျွေး သဗ္ဗမိတ္တမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေး
ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ယခုအခါ ငါဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အာနန္ဒာမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး
အလုပ်အကျွေး ဖြစ်၏။

12. “Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa bandhumā nāma rājā pitā
ahosi. Bandhumatī nāma devī mātā ahosi janetti [janettī (syā.)]. Bandhumassa rañño
bandhumatī nāma nagaraṃ rājadhānī ahosi.

“Sikhissa , bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa aruṇo nāma rājā pitā ahosi.
Pabhāvatī nāma devī mātā ahosi janetti. Aruṇassa rañño aruṇavatī nāma nagaraṃ rājadhānī
ahosi.

“Vessabhussa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa suppatito nāma [suppatīto
nāma (syā.)] rājā pitā ahosi. Vassavatī nāma [yasavatī nāma (syā. pī.)] devī mātā ahosi janetti.
Suppatitassa rañño anomaṃ nāma nagaraṃ rājadhānī ahosi.

“Kakusandhassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa aggidatto nāma
brāhmaṇo pitā ahosi. Visākhā nāma brāhmaṇī mātā ahosi janetti. Tena kho pana, bhikkhave,
samayena khemo nāma rājā ahosi. Khemassa rañño khemavatī nāma nagaraṃ rājadhānī
ahosi.

“Koṇāgamanassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa yaññadatto nāma
brāhmaṇo pitā ahosi. Uttarā nāma brāhmaṇī mātā ahosi janetti. Tena kho pana, bhikkhave,
samayena sobho nāma rājā ahosi. Sobhassa rañño sobhavatī nāma nagaraṃ rājadhānī ahosi.

“Kassapassa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa brahmadatto nāma brāhmaṇo pitā ahosi. Dhanavatī nāma brāhmaṇī mātā ahosi janetti. Tena kho pana, bhikkhave, samayena kīṇī nāma [kiṃ kī nāma (syā.)] rājā ahosi. Kikissa rañño bārāṇasī nāma nagaraṃ rājadhānī ahosi.

“Mayhaṃ, bhikkhave, etarahi suddhodano nāma rājā pitā ahosi. Māyā nāma devī mātā ahosi janetti. Kapilavatthu nāma nagaraṃ rājadhānī ahosi”ti. Idamavoca bhagavā, idaṃ vatvāna sugato utthāyāsanā vihāraṃ pāvisi.

၁၂. “ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇော ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ [ဇနေတ္တိ (သျှာ.)]။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“သိခိဿ ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အရုဏော နာမ ရာဇော ပိတာ အဟောသိ။ ပဘာဝတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ အရုဏဿ ရညော အရုဏဝတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“ဝေဿဘုဿ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သုပ္ပတိတော နာမ [သုပ္ပတိတော နာမ (သျှာ.)] ရာဇော ပိတာ အဟောသိ။ ဝဿဝတီ နာမ [ယသဝတီ နာမ (သျှာ. ပိ.)] ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတုတိ။ သုပ္ပတိတဿ ရညော အနောမံ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“ကကုသန္ဓဿ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂိဒတ္တော နာမ ပြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဝိသာခါ နာမ ပြာဟ္မဏီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ တေန ခေါ ပန၊ ဘိက္ခုဝေ၊ သမယေန ခေမော နာမ ရာဇော အဟောသိ။ ခေမဿ ရညော ခေမဝတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“ကောဏာဂမနဿ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ယညဒတ္တော နာမ ပြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဥတ္တရာ နာမ ပြာဟ္မဏီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ တေန ခေါ ပန၊ ဘိက္ခုဝေ၊ သမယေန သောဘော နာမ ရာဇော အဟောသိ။ သောဘဿ ရညော သောဘဝတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“ကဿပဿ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ပြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဓနဝတီ နာမ ပြာဟ္မဏီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ တေန ခေါ ပန၊ ဘိက္ခုဝေ၊ သမယေန ကိကီ နာမ [ကိ ကီ နာမ (သျှာ.)] ရာဇော အဟောသိ။ ကိကိဿ ရညော ဗာရာဏသီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“မယ့်၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဧတရဟိ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ ရာဇော ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္ထိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတ္တာန သုဂတော ဥဇ္ဈာယာ သနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

12.Bhikkhus, the father of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was King Bandhumā. His natural mother was Queen Bandumatī. The capital where King Bandhumā resided was the city of Bandumati.

Bhikkhus, the father of Sikhī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was King Aruṇa. His natural mother was Queen Pabhāvatī. The capital where King Aruṇa resided was the city of Arunavatī.

Bhikkhus, the father of Vessabhū, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was King Suppatita. His natural mother was Queen Vassavatī. The capital where King Suppatita resided was the city of Anoma.

Bhikkhus, the father of Kakusandha, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was the Brāhmin Aggidatta. His natural mother was the Brāhmani Visākhā. At that time the King was Khema. The capital where King Khema resided was the city of Khemavati.

Bhikkhus, the father of Konagamana, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was the Brahmin Yaññadatta. His natural mother was Brahmani Uttara. At that time the King was Sabha. The capital where the King Sobhha resided was the city of Sobhavatī.

Bhikkhus, the father of Kassapa, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was the Brāhmin Brahmadatta. His natural mother was the Brāhmani Dhanavatī. At that time, the King was Kiki. The capital where the King Kiki resided was the capital of Bārānasi.

Now, bhikkhus, my father was King Suddhodana. My natural mother was Queen Māyā. The capital where the King Suddhodana resided was the city of Kapilavattu.

After giving this discourse, the Bhagavā left and entered his monastery.

၁၂။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ဗန္ဓုမာမည်သော မင်းပေတည်း။ မယ်တော်သည် ဗန္ဓုမတီမည်သော မိဖုရားပေတည်း။ ဗန္ဓုမာမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ဗန္ဓုမတီမည်သောမြို့ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော သိဒ္ဓိမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် အရုဏမည်သော မင်းပေတည်း။ မယ်တော်သည်ပတာဝတီမည်သော မိဖုရားပေတည်း။ အရုဏမင်း၏ နေပြည်တော်သည် အရုဏဝတီမည်သောမြို့ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် သုပ္ပတိတမည်သော မင်းပေတည်း။ မယ်တော်သည် ဝဿဝတီ မည်သော မိဖုရားပေတည်း။ သုပ္ပတိတမင်း၏ နေပြည်တော်သည် အနောမမည်သောမြို့ပေတည်း။

--

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော က ကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် အဂ္ဂိဒတ္တမည်သော ပုဏ္ဏားပေတည်း။ မယ်တော်သည် ဝိသာခါမည် သော ပုဏ္ဏားမပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ခေမမည်သော မင်းသည် (အုပ်စိုးလျက်) ရှိ၏။ ခေမမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ခေမဝတီမည်သောမြို့ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ယညဒတ္တမည်သော ပုဏ္ဏားပေတည်း။ မယ်တော်သည် ဥတ္တရာ မည်သော ပုဏ္ဏားမပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ သောဘမည်သော မင်းသည် (အုပ်စိုးလျက်) ရှိ၏။ သော ဘမင်း၏ နေပြည်တော်သည် သောဘဝတီမည်သောမြို့ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ဗြဟ္မဒတ္တမည်သော ပုဏ္ဏားပေတည်း။ မယ်တော် သည် ဓနဝတီမည် သော ပုဏ္ဏားမပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ကိကီမည်သောမင်းသည် (အုပ်စိုး လျက်) ရှိ၏။ ကိကီမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ဗာရာဏသီမည်သောမြို့ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ယခုအခါ ငါဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် သုဒ္ဓေါဒနမင်းပေတည်း။ မယ်တော်သည်မာယာမိဖုရားပေ တည်း။ နေပြည်တော်သည် ကပိလဝတ္ထုမည်သောမြို့ပေတည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည်ဤ (တရားစကား) ကို ဟောတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားစကား) ကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် နေရာမှ ထ၍ ကျောင်းတော်သို့ဝင်တော်မူ၏။

13. Atha kho tesam bhikkhūnaṃ acirapakkantassa bhagavato ayamantarākathā udapādi –
“acchariyam, āvuso, abbhutaṃ, āvuso, tathāgatassa mahiddhikatā mahānubhāvatā. Yatra hi
nāma tathāgato atīte buddhe parinibbute chinnapapañce chinnavaṭṭume pariyādinnavatṭe
sabbadukkhavītivatte jātītopi anussarissati, nāmatopi anussarissati, gottatopi anussarissati,
āyuppamāṇatopi anussarissati, sāvakayugatopi anussarissati, sāvakasannipātatopi anussarissati

– ‘evaṃjaccā te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃnāma evaṃgottā evaṃsīlā evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipī’”ti.

“Kiṃ nu kho, āvuso, tathāgatasseva nu kho esā dhammadhātu suppaṭividdhā, yassā dhammadhātuyā suppaṭividdhattā tathāgato atīte buddhe parinibbute chinnapapañce chinnavaṭume pariyādinnavatṭe sabbadukkhavītivatte jātītōpi anussarati, nāmatōpi anussarati, gottatōpi anussarati, āyuppamāṇatōpi anussarati, sāvakayugatōpi anussarati, sāvakasannipātātōpi anussarati – ‘evaṃjaccā te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃnāma evaṃgottā evaṃsīlā evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipī’”ti, udāhu devatā tathāgatassa etamatthaṃ ārocesuṃ, yena tathāgato atīte buddhe parinibbute chinnapapañce chinnavaṭume pariyādinnavatṭe sabbadukkhavītivatte jātītōpi anussarati, nāmatōpi anussarati, gottatōpi anussarati, āyuppamāṇatōpi anussarati, sāvakayugatōpi anussarati, sāvakasannipātātōpi anussarati – ‘evaṃjaccā te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃnāma evaṃgottā evaṃsīlā evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipī’”ti. Ayañca hidaṃ tesaṃ bhikkhūnaṃ antarākathā vipakatā hoti.

၁၃. အထ ခေါ် တေသံ ဘိက္ခုနံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ – “အစ္စရိယံ၊ အာဂုဿော၊ အပ္ပတံ၊ အာဂုဿော၊ တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရိဿတိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသံ ဣတိပိ’”တိ။

“ကိံ န ခေါ၊ အာဂုဿော၊ တထာဂတဿေဝ န ခေါ ဧသာ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသံ ဣတိပိ’”တိ၊ ဥဒဟု ဒေဝတာ တထာဂတဿ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသံ၊ ယေန တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂ

တောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္တိပါတတောပိ အနုဿရတိ - ‘ဧဝံဇေစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံ နာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ’”တိ။ အယဉ္ဇ ဟိဒံ တေသံ ဘိက္ခုနံ အန္တရာကထာ ဝိပွကတာ ဟောတိ။

13. Soon after the Bhagavā had left, the following interval conversation arose among the bhikkhus. "Friends, how wonderful and unprecedented is the great supernormal power and psychic potency of the Tathāgata that he should recollect the facts relating to the Buddhas of the past, who had realized the complete Nibbāna, who had done away with the factors that prolong Samsāra, who had cut off the course of re-birth, who had ended the round of existences, and who had overcome all the ills of existences, that he should recall the facts about these Buddhas by birth, by name, by clan, by their life-span, by the pairs of excellent Disciples, by assemblies of their disciples, saying; such was the birth, such was the name, such was the clan, such was the Morality, such was the Concentration, such was the Insight Wisdom, such was the mode of living, such was the Emancipation from defilement of those preceding Buddhas".

"Friends what do you think? Has the principle of truth been clearly discerned by the Tathāgata so that by his discernment of it he can recollect the facts relating to the Buddhas of the past, who had realized the complete Nibbāna, who had done away with the factors that prolong Samsarā, who had cut off the course of re-birth, who had ended the round of existences, and who had overcome all the ills of existences? And he can recollect the facts about these Buddhas by birth, by name, by clan, by their life-span, by the pairs of their excellent Disciples, by Assemblies of their disciples, saying, 'Such was the birth, such was the name, such was the clan, such was the Morality, such was the Concentration, such was the Insight Wisdom, such was the mode of living, such was the Emancipation from difilements of those preceding Buddhas?

Or have the devās revealed this matter to the Tathāgata so that thereby he can recollect the facts relating to the Buddhas of the past, who had realized complete Nibbāna, who had done away with the factors that prolong Samsarā and, who had cut off the cause of re-birth, who had ended the round of existences, and who had overcome adll the ills of existences; and he can recall the facts about these Buddhas by birth, by name, by clan, by their life-span, by the pairs of their excellent Disciples, by assemblies of their disciples, saying, 'Such was the birth, such was the name, such

was the clan, such was the Morality, such was the Concentration, such was the Insight Wisdom, such was the mode of living, such was the Emancipation from defilements of those preceeding Buddhas.”

၁၃။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူ၍ မကြာမီ ထိုရဟန်းတို့အား ဤအကြားစကား သည်ဖြစ်ပေါ် ပြန်၏-

"ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏ အဖြစ်သည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ ငါ့သျှင်တို့မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ ယင်းသို့ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့ တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ်ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို 'ဤသို့သော ဇာတ်ရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောအနွယ် ရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း' ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏၊ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏၊ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏၊ အသက်အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏၊ သာဝကအစုံအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏၊ သာဝကအစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အသိနည်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကိုဖြတ်ပြီးကုန် သော သံသရာဝဋ်ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို 'ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန် ၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေ ခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း' ဇာတ်အားဖြင့် လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏၊ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏၊ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏၊

--

အသက်အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏၊ သာဝကအစုံအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါ ပေ၏၊ သာဝကအစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်းအောက် မေ့နိုင်ပါပေ၏။

ဤသို့ အောက်မေ့နိုင်ခြင်းသည် အောက်မေ့နိုင်ကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင်ပင် ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိထားခြင်းကြောင့်လေလော။ သို့မဟုတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ်ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို 'ဤသို့သော ဇာတ်ရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း' ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အသက်အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်းအောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစုံအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်း အောက် မေ့နိုင်ပါပေ၏။ ဤသို့ အောက်မေ့နိုင်ခြင်းသည်ထိုအကြောင်းအရာကို နတ် (ဗြဟ္မာ) တို့က မြတ်စွာဘုရား အား လျှောက်ထားကြသောကြောင့်လေလော"ဟု (အကြားစကားသည် ဖြစ်ပေါ်ပြန်၏)။

ထိုရဟန်းတို့၏ ဤအကြားစကားသည်လည်း မပြီးပြတ်သေး။

14. Atha kho bhagavā sāyaṇhasamayamaṃ paṭisallānā vuṭṭhito yena karerimaṇḍalamālo tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Nisajja kho bhagavā bhikkhū āmantesi – “kāyaṇuttha, bhikkhave, etarahi kathāya sannisinnā; kā ca pana vo antarākathā vippakatā”ti?

Evamaṃ vutte te bhikkhū bhagavantaṃ etadavocaṃ – “idha, bhante, amhākaṃ acirapakkantassa bhagavato ayaṃ antarākathā udapādi – ‘acchariyaṃ, āvuso, abbhutaṃ, āvuso, tathāgatassa mahiddhikatā mahānubhāvatā, yatra hi nāma tathāgato atīte buddhe parinibbute chinnapapañce chinnavaṭṭume pariyādinnavatṭe sabbadukkhavītivatte jātītopi anussarissati, nāmatopi anussarissati, gottatopi anussarissati, āyuppamāṇatopi anussarissati, sāvakayugatopi anussarissati, sāvakasannipātātapi anussarissati – “evaṃjaccā te bhagavanto ahesuṃ itipi , evaṃnāmā evaṃgottā evaṃsīlā evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipi”ti. Kiṃ nu kho, āvuso, tathāgatasseva nu kho esā dhammadhātu suppaṭividdhā, yassā dhammadhātuyā suppaṭividdhattā tathāgato atīte buddhe parinibbute chinnapapañce chinnavaṭṭume pariyādinnavatṭe sabbadukkhavītivatte jātītopi anussarati, nāmatopi anussarati, gottatopi anussarati, āyuppamāṇatopi anussarati, sāvakayugatopi anussarati, sāvakasannipātātapi anussarati – “evaṃjaccā te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃnāmā evaṃgottā evaṃsīlā evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipi”ti. Udāhu devatā tathāgatassa etamatthaṃ ārocesuṃ, yena

tathāgato atīte buddhe parinibbute chinnapapañce chinnavaṭṭume pariyādinnavatṭe
sabbadukkhavītivatte jātītopi anussarati, nāmatopi anussarati, gottatopi anussarati,
āyuppamāṇatopi anussarati, sāvakayugatopi anussarati, sāvakasannipātatopi anussarati –
‘evaṃjaccā te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃnāmā evaṃgottā evaṃsīlā evaṃdhammā
evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipī’ti? Ayaṃ kho no, bhante,
antarākathā vipakatā, atha bhagavā anuppatto”ti.

၁၄. အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယနသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ကရေရိမဏ္ဍလမာဠော တေနပသင်္ကမိ; ဥပ
သင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိဿိဒိ။ နိဿဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခု အာမန္တေသိ – “ကာယနတ္ထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧတရ
ဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ; ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပွကတာ”တိ?

ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခု ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “ဣဓ၊ ဘန္တေ၊ အမှာကံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော အယံ အန္တရာ
ကထာ ဥဒပါဒိ – ‘အစ္စရိယံ၊ အာဝုသော၊ အပ္ပူတံ၊ အာဝုသော၊ တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနဘာဝတာ၊
ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီ
တိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ အာယု
ပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရိဿတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရိဿ
တိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ။ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာ
ရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ’တိ။ ကိံ န ခေါ၊ အာဝုသော၊ တထာဂတဿေဝ န ခေါ ဧသာ
ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပ
ဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါ
တ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္နိပါ
တတောပိ အနုဿရတိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ
ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ’တိ။ ဥဒာဟု ဒေဝတာ တထာဂတဿ ဧတ
မတ္ထံ အာရောစေသုံ၊ ယေန တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ
သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယု
ပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ – ‘ဧဝံ
ဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ
တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ’တိ? အယံ ခေါ နော၊ ဘန္တေ၊ အန္တရာကထာ ဝိပွကတာ၊ အထ ဘဂဝါ အနုပ
တ္တော”တိ။

14.The bhikkhus were thus discussing the matter when the Bhagavā, having got up in the
evening from where he had retired for meditation, approached the Kareri-tree open pavilion,
seated himself on the seat prepared for him, and addressed the bhikkhus:

"Bhikkhus, in what topic have you been engaged now, in this gathering? What was the subject of your unfinished interval conversation before my arrival? When thus asked, the bhikkhus replied to the Tathāgata as follows:

"Venerable Sir, soon after the Bhagavā left, there arose the interval conversation among us:'

Friends, wonderful and unprecedented is the great supernormal power and psychic potency of the Tathāgata. Due, indeed, to this great power, the Tathāgata can recollect the facts relating to the Buddhas of the past, who had realized the complete Nibbāna, who had done away with the factors that

prolong Samsarā and who had cut off the cause of rebirth, who had ended the round of existences, and who had overcome all the ills of existences. He can recall the facts about these Buddhas by birth, by name, by clan, by their life-span, by the pairs of excellent Disciples, by assemblies of their disciples,

saying: 'Such was the birth, such was the name, such was the clan, such was the Morality, such was the Concentration, such was the Emancipation from defilements of those preceding Buddhas.' "Friends, what do you think? Has this principle of truth been clearly discerned by the Tathāgata himself so that by his discernment of it he can recollect the Buddhas of the past, who had realized the complete Nibbāna, who had done away with the factors that prolong Samsarā, and who had cut off the cause of rebirths, who had ended the round of existences, and who had overcome all the ills of existences, and he can recollect the facts about these Buddhas by birth, by name, by clan, by their life-span, by the pairs of their excellent Disciples, by the assemblies of their disciples, saying: 'Such was the birth, such was the name, such was the clan, such was the Morality, such was the Concentration, such was the Insight-Wisdom, such was the mode of living, such was the Emancipation from defilements of those preceding Buddhas?'"

"Venerable Sir, this is the topic of our unfinished interval conversation, before the arrival of the Bhagavā."

၁၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန် ကိန်းအောင်းနေရာမှ ထတော်မူ၍ ရေခံတက်ပင်တန်ဆောင်း ဝန်းဆီသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူလျက် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ကိုမိန့်တော်မူ၏ -

"ရဟန်းတို့ ယခုအခါ အဘယ်စကားဖြင့် စုဝေးထိုင်နေကုန်သနည်း၊ သင်တို့၏ မပြီးသေးသောအကြားစကား သည်ကား အဘယ်နည်း"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏။

"အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူ၍ မကြာမီပင် ဤအကြားစကား ဖြစ်ပေါ်ပြန်ပါသည်။ ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏ အဖြစ်သည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ။ ငါ့သျှင်တို့ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ။ သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ်ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို 'ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောလွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း' ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အသက်အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစုံအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ အသို့နည်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ်ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို 'ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော

--

လွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း' ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အသက် အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစုံအားဖြင့်လည်းအောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။

ဤအောက်မေ့နိုင်ကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်ကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်ပင် ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိထားခြင်းကြောင့်လေလော။ သို့မဟုတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သောသံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ်ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို 'ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောသီလရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောပညာရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း' ဇာတ်အားဖြင့် လည်း

အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အသက်အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစုံအားဖြင့် လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်းအောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ 'ဤသို့ အောက် မေ့နိုင်ခြင်းသည် ထို အကြောင်းအရာများကို နတ် (ဗြဟ္မာ) တို့ကမြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား ကြသောကြောင့်လေလော'ဟု ဤအကြားစကားသည်ဖြစ်ပေါ်ပြန်ပါသည်။

ဤသည်ပင် အကျွန်ုပ်တို့၏ မပြီးပြတ်သေးသော အကြားစကားဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားကြွရောက် တော်မူလာပါသည် အသျှင်ဘုရား''ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

15. “Tathāgatassevesā, bhikkhave, dhammadhātu suppaṭividdhā, yassā dhammadhātuyā suppaṭividdhattā tathāgato atīte buddhe parinibbute chinnapapañce chinnavaṭume pariyādinnavatṭe sabbadukkhavītivatte jātītopi anussarati, nāmatopi anussarati, gottatopi anussarati, āyuppamāṇatopi anussarati, sāvakayugatopi anussarati, sāvakasannipātatopi anussarati – ‘evaṃjaccā te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃnāmā evaṃgottā evaṃsīlā evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipī’ti. Devatāpi tathāgatassa etamatthaṃ ārocesuṃ, yena tathāgato atīte buddhe parinibbute chinnapapañce chinnavaṭume pariyādinnavatṭe sabbadukkhavītivatte jātītopi anussarati, nāmatopi anussarati, gottatopi anussarati, āyuppamāṇatopi anussarati, sāvakayugatopi anussarati, sāvakasannipātatopi anussarati – ‘evaṃjaccā te bhagavanto ahesuṃ itipi, evaṃnāmā evaṃgottā evaṃsīlā evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ itipī’ti.

“Iccheyātha no tumhe, bhikkhave, bhiyyosomattāya pubbenivāsapaṭisaṃyuttaṃ dhammiṃ kathāṃ sotu”nti? “Etassa, bhagavā, kālo; etassa, sugata, kālo; yaṃ bhagavā bhiyyosomattāya pubbenivāsapaṭisaṃyuttaṃ dhammiṃ kathāṃ kareyya, bhagavato sutvā bhikkhū dhāressanti”ti. “Tena hi, bhikkhave , suṇātha, sādhu kaṃ manasi karotha, bhāssissāmi”ti.

“Evaṃ, bhante”ti kho te bhikkhū bhagavato paccassosuṃ. Bhagavā etadavoca –

၁၅. “တထာဂတသေဝေသာ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိ

ဝိ'တိ။ ဒေဝတာပိ တထာဂတဿ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ၊ ယေန တထာဂတော အတိတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ - 'ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ၊ ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ'တိ။

“ဣန္ဒြေယျာယ နော တုမှ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ သောတု”န္တိ? “ဧတဿ၊ ဘဂဝါ၊ ကာလော; ဧတဿ၊ သုဂတ၊ ကာလော; ယံ ဘဂဝါ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေယျ၊ ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တိ”တိ။ “တေန ဟိ၊ ဘိက္ခဝေ ၊ သုဏာထ၊ သာဓုကံ မနသိ ကရောထ၊ ဘာသိဿာမိ”တိ။ “ဧဝံ၊ ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ -

15.Bhikkhus, it is through his clear discernment of principles of the Truth that the Tathāgata is able to recollect the facts relating to the Buddhas of the past, who had realized the complete Nibbāna, who had done away with the factors that prolong Samsarā, and who had cut off the cause of rebirth, who had ended the round of existences, and who had overcome all the ills of existences. He is able to recall the facts about these Buddhas by birth, by name, by clan, by their life-span, by the pairs of excellent disciples, by assemblies of their disciples, saying: 'Such was the birth, such was the name, such was the clan, such was the Morality, such was the Concentration, such was the Insight Wisdom, such was the mode of living, such was the Emancipation from defilements of those preceding Buddhas.'

Devas also have revealed these matters to him whereby the Tathāgata is able to recollect the Buddhas of the past who had realized the complete Nibbāna, who had done away with the factors that prolong Samsarā, and who had cut off the cause of rebirth, who had ended the round of existences, and

who had overcome all the ills of existences; and he is able to recall the facts about these Buddhas by birth, by name, by clan, by their life-span, by the pairs of their excellent Disciples, by assemblies of their disciples, saying: 'Such was the birth, such was the name, such was the clan, such was the Morality, such was the Concentration, such was the Insight Wisdom, such was the mode of living, such was the Emancipation from defilements of those preceding Buddhas.'

Then the Bhagavā asked, "O Bhikkhus, do you wish to hear a more extensive discourse on the knowledge of Past Existences?"

And the bhikkhus replied, "Now is the time, for the Bhagavā, now is the time for the Sugata, to give us a more extensive religious talk on the Knowledge of Past Existences. We, the bhikkhus, would listen well and bear it in mind."

Then, Bhikkhus, listen and attend well; I shall speak."

Very well, Venerable Sir, the bhikkhus responded, and the Bhagavā said these words:

၁၅။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အောက်မေ့နိုင်ကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မဇာတ်ကို ကိုယ်တိုင်ပင်ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိထားသောကြောင့် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကိုဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ်ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို "ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း" ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အသက်အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ သာဝကအစုံအား ဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ သာဝကအစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ နတ် (ဗြဟ္မာ) တို့ သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား ထိုအကြောင်းအရာများကို လျှောက်ထားကုန်၏။ ယင်းသို့ လျှောက်ထား ကြသောကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သောသံသရာခရီးကို ဖြတ် ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ်ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကိုလွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို 'ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောအနွယ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သောနေခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း' ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်းအောက်မေ့နိုင်၏။ အသက်အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း

--

အောက်မေ့နိုင်၏။ သာဝက အစုံအားဖြင့်လည်းအောက်မေ့နိုင်၏။ သာဝကအစည်း အဝေးအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်နှင့်စပ်၍ ထို့ထက်ကျယ်ပြန့်သော တရားစကားကို နာလိုကုန်သလောဟု မိန့်တော်မူသော်-

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား- မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်နှင့်စပ်၍ ထို့ထက်ကျယ်ပြန့်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူရန် အချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းသောစကားကိုဆိုတော် မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား - မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသညာဏ်နှင့်စပ်၍ထို့ထက်ကျယ်ပြန့်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူရန် အခါဖြစ်ပါသည်။ ရဟန်းတို့သည်မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော် ကို) နာကြား၍ ဆောင် ထားကြပါလိမ့်မည်ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် နာကြားကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ ဟောကြားပေအံ့ဟု (မိန့်တော် မူ၏)။

"ကောင်းပါပြီ မြတ်စွာဘုရား"ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ စကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

16. “Itō so, bhikkhave, ekanavutikappe yaṃ vipassī bhagavā araham̐ sammāsambuddho loke udapādi. Vipassī, bhikkhave, bhagavā araham̐ sammāsambuddho khattiyo jātiyā ahoṣi, khattiyakule udapādi. Vipassī, bhikkhave, bhagavā araham̐ sammāsambuddho koṇḍañño gottena ahoṣi. Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa asītivassasahassāni āyuppamāṇam̐ ahoṣi. Vipassī, bhikkhave, bhagavā araham̐ sammāsambuddho pāṭaliyā mūle abhisambuddho. Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa khaṇḍatissam̐ nāma sāvakaṃyugam̐ ahoṣi aggam̐ bhaddayugam̐. Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa tayo sāvakaṇam̐ sannipātā ahesum̐. Eko sāvakaṇam̐ sannipāto ahoṣi atṭhasatṭhibhikkhusatasahassam̐, eko sāvakaṇam̐ sannipāto ahoṣi bhikkhusatasahassam̐, eko sāvakaṇam̐ sannipāto ahoṣi asītibhikkhusahassāni. Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa ime tayo sāvakaṇam̐ sannipātā ahesum̐ sabbesam̐yeva khīṇāsavāṇam̐. Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa asoko nāma bhikkhu upaṭṭhāko ahoṣi aggupaṭṭhāko. Vipassissa, bhikkhave, bhagavato arahato sammāsambuddhassa bandhumā nāma rājā pitā ahoṣi. Bandhumatī nāma devī mātā ahoṣi janetti. Bandhumassa rañño bandhumatī nāma nagaram̐ rājadhānī ahoṣi.

၁၆. “ဣတော သော၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဧကနဝုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပပါဒိ။ ဝိပဿီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥပပါဒိ။ ဝိပဿီ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ၊ ဘိက္ခ

ဝေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဠိလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခဝေ ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟောသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဠိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟောသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခိဏာသဝါနံ။ ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတိ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇေနတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတိ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

16.Bhikkhus, in the ninety-first world-cycle (counting back) from the present one, there arose in the world Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. Bhikkhus, Vipassī, the Exalted One, the Homage Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was by birth of the noble class. O Bhikkhus, the Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was of the Kondaṭṭhā clan. Bhikkhus, the life-span of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy,

the Perfectly Self-Enlightened, was eighty thousand years. Bhikkhus, Vipassī, the Exalted One, the Homage Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, attained Enlightenment at the foot of the Patali tree, Bhikkhus, the pair of excellent Disciples of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were named Khanda and Tissa. Bhikkhus, in the time of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, there were three assemblies of disciples. On one occasion, one hundred and sixty-eight thousand disciple were present. On another occaston, a hundred thousand disciples were present. On yet another occasion, eighty thousand disciples were present. On these three occasions, the disciples present and participating in the assemblies were all Arahats. Bhikkhus, the Attendāant Bhikkhu called Asoka was the excellent Attendant bhikkhu of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. Bhikkhus, the father of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy the Perfectly Self-Enlightened,

was King Bandhumā. His natural mother was Oueen Bandhumatī. The capital where King Bandhumā resided was the city of Bandhumau.

၁၆။ ရဟန်းတို့ ဤ (ကမ္ဘာ) မှ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့

ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အနွယ် အားဖြင့် ကောဏ္ဍည (အနွယ်) ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရည်သည် အနှစ်ရစ် သောင်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကိုခံတော် မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သခွတ်ပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော် အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂ သာဝက) အစုံသည် ခဏ္ဍနှင့်တိဿ မည်၏။ ရဟန်းတို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝက အစည်း အဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတစ်သိန်းခြောက် သောင်းရှစ်ထောင် ရှိ၏။ တစ်ကြိမ်သောသာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတစ်သိန်း ရှိ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ရဟန်းရှစ်သောင်း ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် သော (အလုံး စုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချည်းပါဝင်ကုန်သော သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် ဤသုံးကြိမ်တို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်း တို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အသောကမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေးဖြစ်၏။ ရဟန်း တို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ဗန္ဓုမာမည်သော မင်းပေတည်း။ မယ်တော်သည် ဗန္ဓုမတီမည်သော မိဖုရား ပေတည်း။ ဗန္ဓုမာမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ဗန္ဓုမတီမည်သောမြို့ပေတည်း။

Bodhisattadhammatā ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာ

(2)The Natural Law Relating to a Future Buddha ဘုရားလောင်း မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ဆင်းခြင်း

17. “Atha kho, bhikkhave, vipassī bodhisatto tusitā kāyā cavitvā sato sampajāno mātukucchiṃ okkami. Ayamettha dhammatā.

၁၇. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စဝိတွာ သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိ သြက္ကမိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

17.Bhikkhus, then, Vipassi the Future Buddha passed away in the Tusita deva realm and was conceived in his mother's womb, with mindful awareness. This is one of the natural laws relating to a Future Buddha (dhammatā). (1)

၁၇။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားလောင်းသည် တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ သတိရှိလျက် ဆင်ခြင် လျက် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်၏။ ဤကား ဤ (မယ်တော်ဝမ်းသို့သက်ရာ) ၌ ဓမ္မတာတည်း။ (၁)

18. “Dhammatā, esā, bhikkhave, yadā bodhisatto tusitā kāyā cavitvā mātukucchiṃ okkamati. Atha sadevake loke samārake sabrahmake sassamaṇabrāhmaṇiyā pajāya sadevamanussāya appamāṇo uḷāro obhāso pātubhavati atikkammeva devānaṃ devānubhāvaṃ. Yāpi tā lokantarikā aghā asaṃvutā andhakārā andhakāratimisā , yattha pime candimasūriyā evaṃmahiddhikā evaṃmahānubhāvā ābhāya nānubhonti, tatthapi appamāṇo uḷāro obhāso pātubhavati atikkammeva devānaṃ devānubhāvaṃ. Yepi tattha sattā upapannā, tepi tenobhāsenā aññamaññaṃ sañjānanti – ‘aññepi kira, bho, santi sattā idhūpapannā’ ti. Ayañca dasasahassī lokadhātu saṅkampati sampakampati sampavedhati. Appamāṇo ca uḷāro obhāso loke pātubhavati atikkammeva devānaṃ devānubhāvaṃ. Ayamettha dhammatā.

၁၈. “ဓမ္မတာ၊ ဒေ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စဝိတွာ မာတုကုစ္ဆိ ဩက္ကမတိ။ အထ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အပ္ပမာ ဏော ဥဠာရော ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝိနံ ဒေဝိနဘာဝံ။ ယာပိ တာ လောကန္တရိကာ အယာ အသံဝုတာ အန္ဓကာရာ အန္ဓကာရတိမိသာ ၊ ယတ္ထ ပိမေ စန္ဒိမသုရိယာ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာ ဧဝံမဟာနဘာဝါ အဘာယ နာနဘောန္တိ၊ တတ္ထပိ အပ္ပမာဏော ဥဠာရော ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝိနံ ဒေဝိနဘာဝံ။ ယေပိ တတ္ထ သတ္တာ ဥပပန္နာ၊ တေပိ တေနောဘာသေန အညမညံ သဉ္ဇာနန္တိ – ‘အညေပိ ကိရ၊ ဘော၊ သန္တိ သတ္တာ ဣဓူပပန္နာ’တိ။ အယဉ္ဇ ဒဿသဟဿီ လောကဓာတု သင်္ကမ္မတိ သမ္မကမ္မတိ သမ္မဝေဝေတိ။ အပ္ပမာ ဏော စ ဥဠာရော ဩဘာသော လောကေ ပါတုဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝိနံ ဒေဝိနဘာဝံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

18. Bhikkhus, the following is the natural law relating to a Future Buddha. When a Future Buddha is conceived in his mother's womb after passing away in the Tusitā deva realm, there appears an immeasurable effulgence of light, surpassing the radiant-power of the devas, and beyond comparison with any (radiance) in the realm of devas, Mārās, and Brahmās, or in the world of men, samaṇas, brahmanas and kings. This immeasurable, great effulgence of light surpassing the radiant power of the

devas also appears even in the Lokantarika inter-world purgatories, great voids between world, abysses of space, supportless, dark, pitchdark, where even the powerful and majestic sun and moon cannot spread their light. And the beings in these Lokantarika purgatories then see fellow-beings in the same plight, exclaiming on discovering that there are also other beings suffering in the same purgatory. Ten thousand universes tremble, quake and shake violently. An immeasurable great effulgence of light, surpassing the radiant-power of the devas, also appear in the world. This is one of the Natural laws relating to a Future Buddha. (2)

၁၈။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်သော အခါနတ်
မာရ်နတ် ဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွသော (နတ်) လောကနှင့် သမဏ ဗြဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော
လူလောက၌ မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် နတ်တို့၏ အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကို
ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ဟင်းလင်းဖြစ်ကုန်သော ထောက်တည်ရာမရှိကုန်သော မိုက်ကုန်သော မှောင်
မဲကုန်သော လောကန္တရိတ် (ငရဲ) တို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်း (ငရဲ) တို့၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤလ
နေတို့သော်မှလည်း ထွန်းလင်းခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ထို (ငရဲ) တို့၌လည်း မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကြီးကျယ်သော
အလင်းရောင်သည် နတ်တို့၏အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကို ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ထို (ငရဲ) တို့၌
ဖြစ်နေကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်လည်း "အချင်းတို့ ဤ (ငရဲ) ၌ ကျရောက်နေသော အခြားသတ္တဝါ
တို့သည်လည်းရှိကြပါသေးတကား"ဟု ထိုအလင်းရောင်ဖြင့် အချင်းချင်း မြင်သိကြကုန်၏။ တစ်သောင်းသော
ဤလောကဓာတ်သည်လည်း တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါတုန်လှုပ်၏။ မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော
ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည်လည်း နတ်တို့၏ အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကိုကျော်လွန်၍ လောက၌
ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၂)

19. “Dhammatā esā, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchiṃ okkanto hoti, cattāro naṃ
devaputtā catuddisaṃ [cātuddisaṃ (syā.)] rakkhāya upagacchanti – ‘mā naṃ bodhisattaṃ vā
bodhisattamātaraṃ vā manusso vā amanusso vā koci vā viheṭhesī’ti. Ayamettha dhammatā.

၁၉. “ဓမ္မတာ ဒေသ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိ ဩက္ကန္ဓော ဟောတိ၊ စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ စ
တုဒ္ဓိသံ [စာတုဒ္ဓိသံ (သျှာ.)] ရက္ခိယ ဥပဂစ္ဆန္တိ - ‘မာ နံ ဗောဓိသတ္တံ ဝါ ဗောဓိသတ္တမာတရံ ဝါ မနုဿော ဝါ အမ
နုဿော ဝါ ကောစိ ဝါ ဝိဟေဋ္ဌေသီ’တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

19.Bhikkhus, the following is the natural law relating to a Future Buddha. When a Future Buddha
has been conceived in his mother's womb, four devas come and keep guard in the four quarters
so that none, whether human or non-human, may harm the Future Buddha or his mother. This is
one of the natural laws relating to a Future Buddha.(3)

၁၉။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းနှင့်ဘုရားလောင်း
မယ်တော်ကို လူဖြစ်စေ၊ နတ်ဘီလူးဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မညှဉ်းဆဲနိုင်စေခြင်းငှါ နတ်သားလေးယောက်
တို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာ၌ စောင့်ရန် ကပ်ရောက်ကုန်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ဓမ္မတာပေတည်း။ (၃)

20. “Dhammatā esā, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchiṃ okkanto hoti, pakatiyā sīlavatī
bodhisattamātā hoti, viratā pāṇātipātā, viratā adinnādānā, viratā kāmesumicchācārā , viratā
musāvādā, viratā surāmerayamajjappamādaṭṭhānā. Ayamettha dhammatā.

၂၀. “ဓမ္မတာ ဒေသ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိ ဩက္ကန္တော ဟောတိ၊ ပကတိယာ သီလဝတီ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ၊ ဝိရတာ ပါဏာတိပါတာ၊ ဝိရတာ အဒိန္နာဒနာ၊ ဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ၊ ဝိရတာ မုသာဝါဒ၊ ဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

20.Bhikkhus, the following is the natural law relating to a Future Buddha. When a Future Buddha has been conceived in his mother's womb, the mother remains virtuous in accordance with her nature. She refrains from taking life. She refrains from taking what is not given, she refrains from unchastity, she

refrains from speaking any falsehood, and she refrains from taking intoxicating drinks and liquor which cause heedlessness. This is one of the natural laws relating to a Future Buddha.(4)

၂၀။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် ပကတိ အတိုင်းပင် သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကိုယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ မူးယစ်မေ့လျော့စေတတ်သော သေရည်သေရက်မှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၄)

21. “Dhammatā esā, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchiṃ okkanto hoti, na bodhisattamātu purisesu mānasaṃ uppajjati kāmaguṇūpasamhitam, anatikkamanīyā ca bodhisattamātā hoti kenaci purisena rattacittena. Ayamettha dhammatā.

၂၁. “ဓမ္မတာ ဒေသ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုန္တိ ဩက္ကန္တော ဟောတိ၊ န ဗောဓိသတ္တမာတု ပုရိ သေသု မာနသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဂုဏူပသံဟိတံ၊ အနတိက္ကမနီယာ စ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ ကေနစိ ပုရိသေ န ရတ္တစိတ္တေန။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

21.Bhikkhus, the following is a natural law relating to a Future Buddha. When a Future Buddha has been conceived in his mother's womb, no sensual thought towards any man spring up in the mind of the mother of the Future Buddha, and no man can approach her with sensual thought. This is one of the natural laws to a Future Buddha. (5)

၂၁။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းမယ်တော်အား ယောက်ျားတို့၌ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်လျဉ်းသော စိတ်သည် မဖြစ်၊ ဘုရားလောင်းမယ်တော်ကို တပ်မက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ယောက်ျားမျှ မလွန်ကျူးနိုင်။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၅)

22. “Dhammatā esā, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchiṃ okkanto hoti, lābhinī bodhisattamātā hoti pañcannaṃ kāmaguṇānaṃ. Sā pañcahi kāmaguṇehi samappitā samaṅgībhūtā paricāreti. Ayamettha dhammatā.

၂၂. “ဓမ္မတာ ဒေသ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိ ဩက္ကန္တော ဟောတိ၊ လာဘိနိ ဗောဓိသတ္တ မာတာ ဟောတိ ပဉ္စန္ဒိ ကာမဂုဏာနံ။ သာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေတိ။ အယ မေတ္ထ ဓမ္မတာ။

22. Bhikkhus, the following is a natural law relating to a Future Buddha. When a Future Buddha has been conceived in his mothers womb, his mother gains five kinds of sensuous pleasure' abundantly. She can enjoy fully these pleasures. This is one of the natural laws relating to a Future Buddha.(6)

၂၂။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို များပြားစွာရ၏။ ထိုမယ်တော်သည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ခံစား ရ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၆)

23. “Dhammatā esā, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchiṃ okkanto hoti, na bodhisattamātu kocideva ābādho uppajjati. Sukhinī bodhisattamātā hoti akilantakāyā, bodhisattañca bodhisattamātā tirokucchigataṃ passati sabbaṅgapaccaṅgiṃ ahīnindriyaṃ. Seyyathāpi, bhikkhave, maṇi veḷuriyo subho jātimā aṭṭhaṃso suparikammakato accho vippasanno anāvilo sabbākārasampanno. Tatrāssa [tatrassa (syā.)] suttamā āvutaṃ nīlamā vā pītā vā lohitaṃ vā odātaṃ vā paṇḍusuttaṃ vā. Tamenam cakkhumā puriso hatthe karitvā paccavekkheyya – ‘ayaṃ kho maṇi veḷuriyo subho jātimā aṭṭhaṃso suparikammakato accho vippasanno anāvilo sabbākārasampanno. Tatridam suttamā āvutaṃ nīlamā vā pītā vā lohitaṃ vā odātaṃ vā paṇḍusuttaṃ vā’ti. Evameva kho, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchiṃ okkanto hoti, na bodhisattamātu kocideva ābādho uppajjati, sukhinī bodhisattamātā hoti akilantakāyā , bodhisattañca bodhisattamātā tirokucchigataṃ passati sabbaṅgapaccaṅgiṃ ahīnindriyaṃ. Ayamettha dhammatā.

၂၃. “ဓမ္မတာ ဒေသ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိ ဩက္ကန္တော ဟောတိ၊ န ဗောဓိသတ္တမာတု ကော စိဒေဝ အာဗာဓေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သုခိနိ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ အင်္ဂါလန္တကာယာ၊ ဗောဓိသတ္တ ဗောဓိသတ္တ မာတာ တိရောကုစ္ဆိဂတံ ပဿတိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိ အဟိနိန္ဒြိယံ။ သေယျထာပိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္ဓော အနာဝိလော သဗ္ဗကာရသမ္ပန္နော။ တတြာဿ [တ ဩဿ (သျှာ.)] သုတ္တံ အာဂုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒာတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ။ တမေန စက္ခုမာ ပုရိ သော ဟတ္ထေ ကရိတွာ ပစ္စဝေက္ခေယျ – ‘အယံ ခေါ မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌသော သုပရိကမ္မ ကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္ဓော အနာဝိလော သဗ္ဗကာရသမ္ပန္နော။ တတြိဒံ သုတ္တံ အာဂုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လော ဟိတံ ဝါ ဩဒာတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ’တိ။ ဧဝေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိ ဩက္ကန္တော ဟောတိ၊ န ဗောဓိသတ္တမာတု ကောစိဒေဝ အာဗာဓေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သုခိနိ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ အင်္ဂါလန္

တကာယာ ၊ ဗောဓိသတ္တဉ္စ ဗောဓိသတ္တမာတာ တိရောကုစ္ဆိဂတံ ပဿတိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိ အဟိနိန္ဒြိယံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

23.Bhikkhus, the following is a natural law relating to a Future Buddha. When a Future Buddha has been conceived in his mother's womb, the mother suffers from no ailment. She feels well and at ease. Her body does not experience any exhaustion. Within her womb she can clearly see the embryo

Buddha (Bodhisatta), complete with all the limbs and the sense-organs.

Bhikkhus, just as if there were a Veḷuriya gem, brilliant, genuine, eight-faceted, well cut, crystal-clear, transparent, not translucent, and complete with all good characteristics. And threaded with dark-blue or yellow, or red, or white, or light-yellow string. If a man of good eye-sight, placing it on his palm, might to reflect thus: "This gem is brilliant, genuine, eight-faceted, well cut, crystal clear, transparent, not translucent and complete with all good characteristics, and it is threaded with a dark-blue or yellow, or red, or white or light-yellow string."

Even so, bhikkhus, when a Future Buddha has been conceived in his mother's womb, the mother suffers from no ailment, she feels well and at ease. Her body does not experience any exhaustion. Within her womb she can clearly see the embryo Buddha (Bodhisatta), complete with all the limbs and the sense organs. This is one of the natural laws relating to a Future Buddha. (7)

၂၃။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းမယ်တော် ဌိတစ်စုံတစ်ခုသော အနာရောဂါသည် မဖြစ်၊ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် ချမ်းသာစွာရှိ၏။ မပင်ပန်းသော ကိုယ်ရှိ၏။ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေမချို့တဲ့သော ဝမ်းတွင်း၌ တည်နေသော ဘုရားလောင်းကိုလည်း မြင်ရ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အလွန်တောက်ပသော အမျိုးမှန်သော ရှစ်မြှောင့်ရှိသော ကောင်းစွာပြုပြင်ပြီးဖြစ်သော အရည်ကောင်းသော အထူးကြည်လင်သော နောက်ကျွန်းကင်းသော (သွေးခြင်းဖောက်ခြင်းစသော) အခြင်းအရာအားလုံးနှင့်ပြည့်စုံသောဝေဠုရိယကြောင်မျက်ရွဲရတနာသည်ရှိရာ၏။ ထို (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) ၌ ညိုသောချည်ကိုသော်လည်းကောင်း ဝါသော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်း နီသော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်းဖြူသော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်း ဝါဖြော့သော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်း တပ်ထားရာ၏။ ထို (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) ကို မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် လက်တို့၌ တင်ထား၍ (ဤသို့ ဆင်ခြင်ရာ၏) -

"ဤ (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) သည် အလွန်တောက်ပ၏။ အမျိုးမှန်၏။ ရှစ်မြှောင့်ရှိ၏။ ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးဖြစ်၏။ အရည်ကောင်း၏။ အထူးကြည်လင်၏။ နောက်ကျူကင်း၏။ (သွေးခြင်းဖောက်ခြင်းစသော) အခြင်းအရာအားလုံးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲ ရတနာ) ၌ဤညိုသော ချည်ကို တပ်ထား၏။ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤဝါသော ချည်ကို တပ်ထား ၏ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤနီသော ချည်ကိုတပ်ထား၏။ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤဖြူသော ချည်ကိုတပ်ထား၏။ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤဝါဖြော့သော ချည်ကို တပ်ထား၏။ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း" ဆင်ခြင်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းမယ်တော်၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အနာရောဂါသည် မဖြစ်။ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် ချမ်းသာစွာရှိ၏။ မပင်ပန်းသော ကိုယ်ရှိ၏။ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေမချို့တဲ့သောဝမ်းတွင်း၌တည်နေသော ဘုရားလောင်းကိုလည်း မြင်ရ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၇)

24. “Dhammatā esā, bhikkhave, sattāhajāte bodhisatte bodhisattamātā kālaṅkaroti tusitaṃ kāyaṃ upapajjati. Ayamettha dhammatā.

၂၄. “ဓမ္မတာ သော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ သတ္တာဟဇာတေ ဗောဓိသတ္တေ ဗောဓိသတ္တမာတာ ကာလင်္ကရေတိ တုသိတံ ကာယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

24.Bhikkhus, the following is a natural law relating to a Future Buddha. On the seventh day of a Future Buddha's birth, his mother passes away and reaches the Tusitā realm of the devas. This is one of the natural laws relating to a Future Buddha. (8)

၂၄။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းဖွားမြင်၍ ခုနစ်ရက်မြောက်သော် ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည်ကွယ်လွန်၍ တုသိသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၈)

25. “Dhammatā esā, bhikkhave, yathā aññā itthikā nava vā dasa vā māse gabbhaṃ kucchinā pariharitvā vijāyanti, na hevaṃ bodhisattaṃ bodhisattamātā vijāyati. Daseva māsāni bodhisattaṃ bodhisattamātā kucchinā pariharitvā vijāyati. Ayamettha dhammatā.

၂၅. “ဓမ္မတာ သော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ယထာ အညာ ဣတ္ထိကာ နဝ ဝါ ဒသ ဝါ မာသေ ဂဗ္ဘံ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတွာ ဝိဇာယန္တိ န ဟေဝံ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ။ ဒသေဝ မာသာနိ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတွာ ဝိဇာယတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

25.Bhikkhus, the following is a natural law relating a Future Buddha. The mother of a Future Buddha does not give birth to him like other women, who give birth to a child after bearing nine or ten months. The Future Buddha's mother gives birth to him after carrying him a full ten months. This is one of

the natural laws relating to a Future Buddha.(9)

၂၅။ ရဟန်းတို့ တစ်ပါးသော မိန်းမတို့သည် ကိုးလဖြစ်စေ၊ ဆယ်လဖြစ်စေ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပြီး လျှင်ဖွားမြင်ရ ကုန်သကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် ဘုရားလောင်းကို ဤအတူ ဖွားမြင်ရသည်မဟုတ်ပေ၊
ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည်ကား ဘုရားလောင်းကို ဆယ်လတို့ပတ်လုံးသာလျှင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပြီးမှ ဖွားမြင် ရ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၉)

26. “Dhammatā esā, bhikkhave, yathā aññā itthikā nisinnā vā nipannā vā vijāyanti, na hevaṃ bodhisattamā bodhisattamātā vijāyati. Tthitāva bodhisattamā bodhisattamātā vijāyati.

Ayamettha dhammatā.

၂၆. “ဓမ္မတာ ဒေသ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ယထာ အညာ ဣတ္ထိကာ နိသိန္နာ ဝါ နိပန္နာ ဝါ ဝိဇာယန္တိ၊ န ဟေဝံ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ။ ဌိတာဝ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

26.Bhikkhus, the following is a natural law relating to a Future Buddha. The mother of a Future Buddha does not give birth to him like other women who give birth to a child while sitting or lying. The mother of the Future Buddha gives birth to him while standing only. This is one of the natural laws relating to a Future Buddha.(10)

၂၆။ ရဟန်းတို့ တစ်ပါးသော မိန်းမတို့သည် ထိုင်လျက်ဖြစ်စေ၊ လျောင်းလျက်ဖြစ်စေ ဖွားမြင်ကုန်သကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် ဘုရားလောင်းကို ဤအတူ ဖွားမြင်ရသည် မဟုတ်ပေ၊

--

ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည်ကား ဘုရားလောင်းကို ရပ်လျက်သာလျှင် ဖွားမြင်ရ၏။ ဤကား ဤ အရာ၌ဓမ္မတာ ပေတည်း။ (၁၀)

27. “Dhammatā esā, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchimhā nikkhamati, devā paṭhamam paṭiggaṇhanti, pacchā manussā. Ayamettha dhammatā.

၂၇. “ဓမ္မတာ ဒေသ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ ဒေဝါ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ၊ ပစ္ဆာ မ နုဿာ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

27.Bhikkhus, the following is a natural law relating to a Future Buddha. When a Future Buddha leaves his mothers womb, the devas receive him first, the human beings only afterwards. This is one of the natural laws relating to a Future Buddha.(11)

၂၇။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ နတ်တို့သည်ရှေးဦးစွာ ခံယူ ကုန်၏။ လူတို့သည် နောက်မှ ခံယူကုန်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၁၁)

28. “Dhammatā esā, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchimhā nikkhamati, appattova bodhisatto pathaviṃ hoti, cattāro naṃ devaputtā paṭiggahetvā mātu purato ṭhapenti – ‘attamanā, devi, hohi; mahesakkho te putto uppanno’ti. Ayamettha dhammatā.

၂၈. “ဓမ္မတာ ဒေသ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ အပ္ပတ္တောဝ ဗောဓိသတ္တော ပထဝီ ဟောတိ၊ စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ မာတု ပုရတော ဌပေန္တိ - ‘အတ္တမနာ၊ ဒေဝိ၊ ဟောဟိ; မဟေသ က္ခေါ တေ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော’တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

28.Bhikkhus, the following is a natural law relating to a Future Buddha. When a Future Buddha leaves his mothers womb, before he reaches the ground, four devas receive him and put him before the mother, saying: "Rejoice, Your Majesty, a son, who is a man of sublime power and glory is born to you." This is one of the natural laws relating to a Future Buddha. (12)

၂၈။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ မြေသို့မရောက်မီ ထို ဘုရားလောင်းကို နတ်သားလေးဦးတို့သည် ခံယူပြီးလျှင် "အရှင်မိဖုရား ဝမ်းမြောက်တော်မူပါလော့၊ အရှင်မိဖုရားအား ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော သားတော်ထွန်းကားလာပါသည်"ဟု ဆို၍ မယ်တော်ရှေ့၌ ထား ကုန်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၁၂)

29. “Dhammatā esā, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchimhā nikkhamati, visadova nikkhamati amakkhito udena [uddena (syā.), udarena (katthaci)] amakkhito semhena amakkhito ruhirena amakkhito kenaci asucinā suddho [visuddho (syā.)] visado. Seyyathāpi, bhikkhave, maṇiratanam kāsike vatthe nikkhattam neva maṇiratanam kāsikam vattham makkheti, nāpi kāsikam vattham maṇiratanam makkheti. Tam kissa hetu? Ubhinnaṃ suddhattā. Evameva kho, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchimhā nikkhamati, visadova nikkhamati amakkhito, udena amakkhito semhena amakkhito ruhirena amakkhito kenaci asucinā suddho visado. Ayamettha dhammatā.

၂၉. “ဓမ္မတာ ဒေသ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ ဝိသဒေဝံ နိက္ခမတိ အမက္ခိတော ဥဒေန [ဥဒ္ဒေန (သျှာ.)၊ ဥဒရေန (ကတ္တစိ)] အမက္ခိတော သေမေန အမက္ခိတော ရဟိရေန အမက္ခိတော ကေနစိ အသုစိနာ သုဒ္ဓေါ [ဝိသုဒ္ဓေါ (သျှာ.)] ဝိသဒေဝ။ သေယျထာပိ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ မဏိရတနံ ကာသိကေ ဝတ္ထေ နိက္ခိတ္တံ နေဝ မဏိရတနံ ကာသိကံ ဝတ္ထံ မက္ခေတိ၊ နာပိ ကာသိကံ ဝတ္ထံ မဏိရတနံ မက္ခေတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဥဘိန္နံ သုဒ္ဓတ္တာ။ ဧဝေမေ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ ဝိသဒေဝံ နိက္ခမတိ အမက္ခိတော၊ ဥဒေန အမက္ခိတော သေမေန အမက္ခိတော ရဟိရေန အမက္ခိတော ကေနစိ အသုစိနာ သုဒ္ဓေါ ဝိသဒေဝ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

29.Bhikkhus, the following is a natural law relating to a Future Buddha. When a Future Buddha issues from his mother's womb, he comes forth spotlessly unstained. He is not besmeared with

watery matter, nor with phlegm, nor with blood nor with any impurities and is utterly clean. Just as, bhikkhus, when a precious jewel is laid on a piece of Kāsi cloth, the jewel is not sullied by the Kāsi cloth, nor is the Kāsi cloth sullied by the jewel, simply because both are pure and unsullied. Even so, when a Future Buddha leaves his mother's womb, he comes forth unsullied and clean. He is not besmeared with watery matter, nor with phlegm, nor with blood, nor with any impurities and is utterly clean. This is one of the natural laws relating to a Future Buddha. (13)

၂၉။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ သန့်ရှင်းစွာသာ လျှင်ထွက်မြောက်လာ၏။ အရည်ဖြင့် မ ငြိကပ်၊ သလိပ်ဖြင့် မ ငြိကပ်၊ သွေးဖြင့် မ ငြိကပ်၊ အညစ်အကြေးတစ်စုံတစ်ရာဖြင့် မ ငြိကပ်၊ စင်ကြယ်၏။ သန့်ရှင်း၏။ ရဟန်းတို့ ဥပမာအားဖြင့် ပတ္တမြားရတနာကိုကာသိတိုင်းဖြစ် အဝတ်ပေါ်၌ ချထားလျှင် ပတ္တမြားရတနာသည် ကာသိတိုင်းဖြစ်အဝတ်ကို မ ငြိကပ်၊ ကာသိတိုင်းဖြစ်အဝတ်သည်လည်း ပတ္တမြားရတနာကို မ ငြိကပ်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် နှစ်ခုစလုံး စင်ကြယ်သောကြောင့်ပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ သန့်ရှင်းစွာသာလျှင် ထွက်မြောက်လာ၏။ အရည်ဖြင့် မ ငြိကပ်၊ သလိပ်ဖြင့် မ ငြိကပ်၊ သွေးဖြင့် မ ငြိကပ်၊ အညစ်အကြေးတစ်စုံတစ်ရာဖြင့် မ ငြိကပ်၊ စင်ကြယ်၏။ သန့်ရှင်း၏။ ဤကားဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၁၃)

30. “Dhammatā esā, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchimhā nikkhamati, dve udakassa dhārā antalikkhā pātubhavanti – ekā sītassa ekā uṇhassa yena bodhisattassa udakakiccaṃ karonti mātu ca. Ayamettha dhammatā.

၃၀. “ဓမ္မတာ သော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ ဒွေ ဥဒကဿ ဓာရာ အန္တလိက္ခိ ပါတုဘဝန္တိ – ဧကာ သီတဿ ဧကာ ဥဏှဿ ယေန ဗောဓိသတ္တဿ ဥဒကကိစ္ဆံ ကရေန္တိ မာတု စ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

30. Bhikkhus, the following is a natural law relating to a Future Buddha. When a Future Buddha issues from the mother's womb, two streams of water, one warm and the other cool, appear and fall from the sky. The future Buddha and his mother are cleaned refreshed by these streams of water. This is one of the natural laws relating to a future Buddha. (14)

၃၀။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ အအေးတစ်ခု၊ အနွေးတစ်ခုအားဖြင့် ရေအလျဉ်နှစ်ခုတို့သည် ကောင်းကင်မှ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ယင်းရေအလျဉ်ဖြင့် ဘုရားလောင်းအားလည်းကောင်း မယ်တော်အားလည်းကောင်း ရေသန့်စင်ခြင်းကိစ္စကို ပြုကုန်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၁၄)

31. “Dhammatā esā, bhikkhave, sampatijāto bodhisatto samehi pādehi patiṭṭhahitvā uttarābhimukho [uttarenābhimukho (syā.) uttarenamukho (ka.)] sattapadavītiḥārena gacchati setamhi chatte anudhāriyamāne, sabbā ca disā anuviloketi, āsabhiṃ vācaṃ bhāsati ‘aggohamasmi lokassa, jeṭṭhohamasmi lokassa, seṭṭhohamasmi lokassa, ayamantimā jāti, natthidāni punabbhavo’ti. Ayamettha dhammatā.

၃၁. “ဓမ္မတာ ဒေသ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ သမ္ပတိဇာတော ဗောဓိသတ္တော သမေဟိ ပါဒေဟိ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ [ဥတ္တရေနာဘိမုခေါ (သျှာ.) ဥတ္တရေနမုခေါ (က.)] သတ္တပဒဝီတိဟာရေန ဂစ္ဆတိ သေတမှိ ဆတ္တေ အနုဓာရိယ မာနေ၊ သဗ္ဗာ စ ဒိသာ အနုဝိလောကေတိ၊ အာသဘိံ ဝါစံ ဘာသတိ ‘အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿ၊ ဇေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ၊ သေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ၊ အယမန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိဒာနိ ပုနဗ္ဗဝေါ’တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

31. Bhikkhus, the following is one of the natural laws relating to a future Buddha. A just born Future Buddha stands up with level soles, and facing north, takes seven steps, with a royal white umbrella held over him. The Future Buddha looks around in all directions and utters these majestic words: "I am the highest in all the world. I am the most supreme in all the world. I am the noblest in all the world. This is the final existence for me. Now there will not be any more rebirth." This is one of the natural laws relating to a future Buddha. (15)

၃၁။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်စဖြစ်သော ဘုရားလောင်းသည် ညီညာသော ခြေတော်တို့ဖြင့် ရပ်၍ မြောက်သို့မျက်နှာမူကာ ခုနစ်ဖဝါး လှမ်းကြွေတော်မူ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ ထီးဖြူတော်မိုးကာ လိုက်ပါလျက် ရှိ၏။ (ထိုဘုရားလောင်းသည်) အရပ်လေးမျက်နှာ အားလုံးတို့ကိုလည်း လှည့်၍ ကြည့်တော်မူ၏။ "ငါသည်လောက၌ အမြင့်ဆုံး ဖြစ်၏။ ငါသည် လောက၌ အကြီးဆုံးဖြစ်၏။ ငါသည် လောက၌ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ ဤဘဝသည် နောက်ဆုံးတည်း။ တစ်ဖန် ဖြစ်မည့်ဘဝ ယခုမရှိတော့ပြီ" ဟု ခုံညားသောစကားကို မြွက်ဆိုတော်မူ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၁၅)

32. “Dhammatā esā, bhikkhave, yadā bodhisatto mātukucchimhā nikkhamati, atha sadevake loke samārake sabrahmake sassamaṇabrāhmaṇiṇi pajāya sadevamanussāya appamāṇo uḷāro obhāso pātubhavati, atikkammeva devānaṃ devānubhāvaṃ. Yāpi tā lokantarikā aghā asaṃvutā andhakārā andhakāratimisā, yattha pime candimasūriyā evaṃmahiddhikā evaṃmahānubhāvā ābhāya nānubhonti, tatthapi appamāṇo uḷāro obhāso pātubhavati atikkammeva devānaṃ devānubhāvaṃ. Yēpi tattha sattā upapannā, tepi tenobhāsena aññamaññānaṃ sañjānanti – ‘aññēpi kira, bho, santi sattā idhūpapannā’ti. Ayañca dasasahassī lokadhātu saṅkhampati sampakhampati sampavedhati appamāṇo ca uḷāro obhāso loke pātubhavati atikkammeva devānaṃ devānubhāvaṃ. Ayamettha dhammatā.

၃၂. “ဓမ္မတာ ဒေသာ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ယဒာ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ အထ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနဿာယ အပ္ပမာဏော ဥဠာရော ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ၊ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝိနံ ဒေဝိနုဘာဝံ။ ယာပိ တာ လောကန္တရိကာ အဃာ အသံဝတာ အန္တကာရာ အန္တကာရတိမိသာ၊ ယတ္ထ ပိမေ စန္ဒိမသူရိယာ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာ ဧဝံမဟာနုဘာဝါ အဘာယ နာနဘောန္တိ၊ တတ္ထပိ အပ္ပမာဏော ဥဠာရော ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝိနံ ဒေဝိနုဘာဝံ။ ယေပိ တတ္ထ သတ္တာ ဥပပန္နာ၊ တေပိ တေနောဘာသေန အညမညံ သဉ္ဇာနန္တိ - ‘အညေပိ ကိရ၊ ဘော၊ သန္တိ သတ္တာ ဣဂူပပန္နာ’တိ။ အယဉ္ဇ ဒဿဟဿီ လောကဓာတု သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဝေတိ အပ္ပမာဏော စ ဥဠာရော ဩဘာသော လောကေ ပါတုဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝိနံ ဒေဝိနုဘာဝံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

32.Bhikkhus, the following is one of the natural laws relating to a future Buddha. When a future Buddha leaves his mother's womb, there appears an immeasurable effulgence of light surpassing the radiant-power of the devās, and beyond comparison with any (radiance) in the realms of devās, Māras,

and Brahmās, as in the world of men, samañas, brahmanas and kings. This immeasurable, great effulgence of light surpassing the radiant-power of the devās also appears even in the Lokantarika

inter-world purgatories, great voids between worlds, abysses of space, supportless, dark, pitch-dark, where even the powerful and majestic sun and moon cannot spread their light. And the beings in these Lokantarika purgatories then see fellow-beings in the same plight, exclaiming on discovering that there are other beings suffering in the same purgatory. Ten thousand universes tremble, quake and shake violently. An immeasurable great effulgence of light, surpassing the radiant power of devas, also

appear in the world. This is one of the natural laws relating to a future Buddha. (16)

၃၂။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ နတ် မာရ်နတ်ဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွသော (နတ်) လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသောဤလူ့လောက၌ မနိုင်းရှည်နိုင်သော ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် နတ်တို့၏အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကို ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ဥပမာ ဟင်းလင်းဖြစ်ကုန်သောထောက်တည်ရာမရှိကုန်သော မိုက်မဲကုန်သော မှောင်မဲကုန်သော လောကန္တရိတ် (ငရဲ) တို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်း (ငရဲ) တို့၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤလနေတို့သော်မှလည်း ထွန်းလင်းခြင်းငှါစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ထို (ငရဲ) တို့၌လည်း မနိုင်းရှည်နိုင်သော ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် နတ်တို့၏အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကို ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ် ပေါ်၏။ ထို (ငရဲ) တို့၌ ဖြစ်နေကြရကုန်သောသတ္တဝါတို့သည်လည်း "အချင်းတို့ ဤ (ငရဲ) ၌ ကျရောက် နေသော အခြားသတ္တဝါတို့သည်လည်းရှိကြပါသေးတကား"ဟု ထိုအလင်းရောင်ဖြင့် အချင်းချင်း မြင်သိ ကြကုန်၏။ တစ်သောင်းသောဤလောကဓာတ်သည်လည်း တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏။ မနိုင်းရှည်နိုင်သော

--

ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် နတ်တို့၏ အာနုဘော် (အလင်း ရောင်) ကိုကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ် ပေါ်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၁၆)

Dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇā ဒွတ္တိသမဟာပုရိသလက္ခဏာ

(3) The Thirty-Two Bodily Marks of a Great Man သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာ

33. “Jāte kho pana, bhikkhave, vipassimhi kumāre bandhumato rañño paṭivedesuṃ – ‘putto te, deva [deva te (ka.)], jāto, taṃ devo passatū’ti. Addasā kho, bhikkhave, bandhumā rājā vipassimhi kumāraṃ, disvā nemitte brāhmaṇe āmantāpetvā etadavoca – ‘passantu bhonto nemittā brāhmaṇā kumāra’nti. Addasaṃsu kho, bhikkhave, nemittā brāhmaṇā vipassimhi kumāraṃ, disvā bandhumantaṃ rājānaṃ etadavocuṃ – ‘attamano, deva, hohi, mahesakkho te putto uppanno, lābhā te, mahārāja, suladdhaṃ te, mahārāja, yassa te kule evarūpo putto uppanno. Ayañhi, deva, kumāro dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇehi samannāgato, yehi samannāgatassa mahāpurisassa dveva gatiyo bhavanti anaññā. Sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī dhammiko dhammarājā cāturanto vijitāvī janapadatthāvariappatto sattaratanasamannāgato. Tassimāni sattaratanāni bhavanti. Seyyathidaṃ – cakkaratanaṃ hatthiratanam assaratanam maṇiratanam itthiratanam gahapatiratanam pariṇāyakaratanameva sattamaṃ. Parosahassaṃ kho panassa puttā bhavanti sūrā vīraṅgarūpā parasenappamaddanā. So imaṃ pathaviṃ sāgarapariyantam adaṇḍena asatthena dhammena abhivijīya ajjhāvasati. Sace kho pana agārasmā anagāriyaṃ pabbajati, araham hoti sammāsambuddho loka vivaṭacchado.

၃၃. “ဇာတေ ခေါ် ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိမိ၊ ကုမာရေ ဗန္ဓုမတော ရညော ပဋိဝေဒေသုံ – ‘ပုတ္တော တေ၊ ဒေဝ [ဒေဝ တေ (က.)]၊ ဇာတော၊ တံ ဒေဝေါ ပဿတူ’တိ။ အဒ္ဓဿ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိ ကုမာရံ၊ ဒိ သွာ နေမိတ္တေ ပြာဟ္မဏေ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ – ‘ပဿန္တု ဘောန္တော နေမိတ္တာ ပြာဟ္မဏာ ကုမာရန္တိ။ အဒ္ဓသံသု ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ နေမိတ္တာ ပြာဟ္မဏာ ဝိပဿိ ကုမာရံ၊ ဒိသွာ ဗန္ဓုမန္တံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘အတ္တ မနော၊ ဒေဝ၊ ဟောဟိ၊ မဟေသက္ခေါ တေ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော၊ လာဘာ တေ၊ မဟာရာဇ၊ သုလဒ္ဓံ တေ၊ မဟာရာဇ၊ ယဿ တေ ကုလေ ဧဝရူပေါ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော။ အယဉ္ဇံ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဒွတ္တိသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတန သမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ။ သေယျထိဒံ – စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရ

တနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝီ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္တေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆ ဒော။

33. Bhikkhus, when Prince Vipassi was born, King Bandhumā was told:

"Noble King, a son has been born to Your Majesty. May Your Majesty be pleased to view him". King Bandhumā looked at the little Prince Vipassī, and calling in the brāhmins who read auguries, said to them, "O Brāhmin augurs, observe the prince (and prophesy his future)." After scrutinising the little Prince Vipassi, the brāhmin augurs addressed King Bandhumā thus:

"Noble King, rejoice! A son who is endowed with power and glory has been born to you. Noble King, a fortunate possession have you acquired!

A blissful gain have you got! this is because such a son is born in your family. Noble King, this son is endowed with all the thirty-two bodily marks of a Great Man. For a Great Man having all these thirty-two bodily marks there can be only two future courses of life, none other.

"If such a Great Man leads a worldly life, he will become a Universal Monarch, who comes to the throne by righteousness, ruling righteously over the four islands (or continents) bounded by the four oceans, conquering all adversaries, establishing peace and stability in his territories, possessing

these seven precious treasures namely, the Wheel Treasure, the Elephant Treasure, the Steed Treasure, the Gem Treasure, the Queen Treasure, the Rich-Man Treasure, and the last and seventh, the Eldest son Treasure. Such a Universal Monarch has more than a thousand sons who are valiant in appearance, able

to conquer over the hosts of enemies. That Universal Monarch would be able to conquer the entire earth to its ocean limits, and rules it, with righteousness and not by means of punishment in the form of sticks or weapons.

"However, if that Great Man leaves the worldly life for the homelessness, he will become a Buddha, who is worthy of Special Veneration, Perfectly Self-Enlightened, and able to remove the veil of the world (kilesa).

၃၃။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသား ဖွားမြင်လတ်သော် "မင်းမြတ် အရှင်မင်းအား သားတော်ဖွားမြင် ပါပြီ၊ မင်းမြတ်သည် ထိုသားတော်ကို ရှုစားတော်မူပါ"ဟု ဗန္ဓုမာမင်းအား သံတော်ဦးတင်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ဗန္ဓုမာမင်းသည် ဝိပဿီမင်းသားကို ရှုစားပြီးလျှင် နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့ကို ခေါ်စေ၍ "အချင်းနိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့ မင်းသား

ကို ကြည့်ကုန်လော့" ဟု ဤစကားကို မိန့်ဆို၏။ ရဟန်းတို့ နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့သည် ဝိပဿီမင်းသားကို ကြည့်ရှုကြပြီးလျှင် ဗန္ဓုမာမင်းအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏။

"မင်းမြတ် ဝမ်းမြောက်တော်မူပါလော့၊ မင်းမြတ်အား ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော သားတော် ထွန်းကားလာပါ၏။ မင်းမြတ် မင်းမြတ်အား အရတော်ပါပေစွ၊ မင်းမြတ် မင်းမြတ်အား ကောင်းသောရခြင်းကို ရပါပေစွ၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မင်းမြတ်၏ အိမ်သားစုထဲ၌ ဤသို့သော သားတော်ထွန်းကားလာသောကြောင့်ပါတည်း။ မင်းမြတ် ဤသားတော်သည်ကား သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်လက္ခဏာတို့နှင့်ပြည့်စုံပေ၏။ ယင်းလက္ခဏာတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်အား နှစ်မျိုးသောအဖြစ်တို့သာလျှင် ရှိကုန်၏။ အခြားသော အဖြစ်တို့ကား မရှိကုန်။

(ထိုယောက်ျားမြတ်သည်) အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေငြားအံ့၊ တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီမင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်းအပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည် ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ထို (စကြဝတေးမင်း) အား ဤရတနာခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ပါကုန်၏။ ဤ (သည်တို့) ကား အဘယ်နည်း၊ စကြာရတနာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာ ပတ္တမြားရတနာ မိဖုရားရတနာ သူဌေးရတနာ ခုနစ်ခုမြောက် သားကြီး ရတနာတို့ပေတည်း။ ထို (စကြဝတေးမင်း) အား ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်းအင်္ဂါရုပ်ရှိကုန်သော တစ်ဖက် စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နှင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သားတော်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထို (စကြဝတေးမင်း) သည် သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိသော ဤမြေကို တုတ်မဆောင်မူ၍ လက်နက်မဆောင်မူ၍တရားသဖြင့် အောင်မြင် လျက် အပ်စိုးပါ၏။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ငြားအံ့၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသော ဘုရား ဖြစ်ပါလတ္တံ့။

34. ‘Katamehi cāyaṃ, deva, kumāro dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇehi samannāgato, yehi samannāgatassa mahāpurisassa dveva gatiyo bhavanti anaññā. Sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā hoti cakkavattī dhammiko dhammarājā cāturato vijitāpī janapadatthāvariyaṃ pattaṃ sattaratanasamannāgato. Tassimāni sattaratanāni bhavanti . Seyyathidaṃ – cakkaratanam hatthiratanam assaratanam maṇiratanam itthiratanam gahapatiratanam pariṇāyakaratanameva sattamaṃ. Parosahassaṃ kho panassa puttā bhavanti sūrā vīraṅgarūpā parasenappamaddanā. So imaṃ pathaviṃ sāgarapariyantaṃ adaṇḍena asatthena dhammena abhivijjiya ajjhāvasati. Sace kho pana agārasmā anagāriyaṃ pabbajati, araham hoti sammāsambuddho loke vivatacchado.

၃၄. ‘ကတမေဟိ စာယံ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဒွတ္တိသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယေဟိ သမန္နာဂ
တဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ
ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာပိ ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ
သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ ။ သေယျထိဒံ - စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရ
တနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂုပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒ
နာ။ သော ဣမံ ပထဝီ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္တေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန
အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒော။

34. O King, for a Great Man having all these thirty-two Bodily Marks of a Great Man, there can be
only two future courses of life, none other. If he leads a worldly life, he will become a Universal
Monarch, who comes to the throne by virtue of righteous conduct, ruling righteously over the
four

Islands (or continents) bounded by the four oceans, conquering all adversaries, establishing
peace and stability in his territories, possessing these precious treasures, namely: the Wheel
Treasure, the Elephant Treasure, the Steed Treasure, the Gem Treasure, the Queen Treasure, the
Rich Man Treasure, and seventhly, the Eldest Son Treasure. Such a Universal Monarch has more
than a thousand sons who are valiant and heroic in appearance, able to conquer hosts of
enemies. That Universal Monarch would be a conqueror ruling the entire earth to its ocean limits
and rules it with righteousness and not by use of means of punishment in the form of sticks or
weapons. What are these thirty-two bodily marks of a Greatman, with which this prince is
endowed? They are as follows:

၃၄။ မင်းမြတ် အကြင်လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်အား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့သာလျှင်ရှိ
ကုန်၏။ အခြားသော အဖြစ်တို့ကား မရှိကုန်။ (ထိုယောက်ျားမြတ်သည်) အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌နေငြားအံ့၊
တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြု သော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်း

--

အခြားရှိသည့်လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည် ငြိမ်စေသော
ရတနာခုနစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်လတ္တံ့။ ထို (စကြာဝတေးမင်း) အား ဤ ရတနာခုနစ်ပါး
တို့သည် ဖြစ်ပေါ်ပါကုန်၏။ ဤ (သည်တို့) ကား အဘယ်နည်း၊ စကြာရတနာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာပတ္တမြား
ရတနာ မိဖုရားရတနာ သူဌေးရတနာ ခုနစ်ခုမြောက် သားကြီးရတနာတို့ပေတည်း။ ထို (စကြာဝတေးမင်း) အား
ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်းအင်္ဂုရုပ်ရှိကုန်သော တစ်ဖက်စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မက
သော သားတော်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထို (စကြာဝတေးမင်း) သည် သမုဒ္ဒရာအဆုံးသော ဤမြေကို တုတ်မ
ဆောင်မူ၍ လက်နက်မဆောင်မူ၍ တရားသဖြင့် အောင်မြင်လျက် အုပ်စိုးပါ၏။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ငြားအံ့၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသော ဘုရား ဖြစ်ပါလတ္တံ့ဟု ဆိုရာဝယ် ဤမင်းသား၌ ပြည့်စုံသော ထိုသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသောယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာတို့ ကား အဘယ်ပါနည်း-

35. ‘Ayañhi, deva, kumāro suppatiṭṭhitapādo. Yaṃ pāyaṃ, deva, kumāro suppatiṭṭhitapādo. Idampissa mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇaṃ bhavati.

‘Imassa, deva [imassa hi deva (?)], kumārassa heṭṭhā pādatalesu cakkāni jātāni sahaṣṣārāni sanemikāni sanābhikāni sabbākāraparipūrāni. Yampi, imassa deva, kumārassa heṭṭhā pādatalesu cakkāni jātāni sahaṣṣārāni sanemikāni sanābhikāni sabbākāraparipūrāni, idampissa mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇaṃ bhavati.

‘Ayañhi deva, kumāro āyatapaṇhī...pe...

‘Ayañhi, deva, kumāro dīghaṅgulī...

‘Ayañhi, deva, kumāro mudutalunahatthapādo...

‘Ayañhi, deva kumāro jālahatthapādo...

‘Ayañhi, deva, kumāro ussaṅkhapādo...

‘Ayañhi, deva, kumāro eṇijaṅgho...

‘Ayañhi, deva, kumāro ṭhitakova anonamanto ubhohi pāṇitalehi jaṇṇukāni parimasati [parāmasati (ka.)] parimajjati...

‘Ayañhi , deva, kumāro kosohitavatthaguyho...

‘Ayañhi, deva, kumāro suvaṇṇavaṇṇo kaññanasannibhattaco...

‘Ayañhi, deva, kumāro sukhumacchavī; sukhumattā chaviyā rajojallaṃ kāye na upalimpati
[upalippati (syā.)] ...

‘Ayañhi, deva, kumāro ekekalomo; ekekāni lomāni lomakūpesu jātāni...

‘Ayañhi, deva, kumāro uddhaggalomo; uddhaggāni lomāni jātāni nīlāni añjanavaṇṇāni
kuṇḍalāvaṭṭāni dakkhiṇāvaṭṭakajātāni...

‘Ayañhi, deva, kumāro brahmujugatto...

‘Ayañhi, deva, kumāro sattussado...

‘Ayañhi , deva, kumāro sīhapubbaddhakāyo...

‘Ayañhi, deva, kumāro citantaraṃso [pitantaraṃso (syā.)] ...

‘Ayañhi, deva, kumāro nigrodhaparimaṇḍalo yāvatakvassa kāyo tāvatakvassa byāmo,
yāvatakvassa byāmo, tāvatakvassa kāyo...

‘Ayañhi , deva, kumāro samavaṭṭakkhandho...

‘Ayañhi, deva, kumāro rasaggasaggī...

‘Ayañhi, deva, kumāro sīhahanu...

‘Ayañhi, deva, kumāro cattālīsadanto...

‘Ayañhi, deva, kumāro samadanto...

‘Ayañhi, deva, kumāro aviraḷadanto...

‘Ayañhi, deva, kumāro susukkadāṭho...

‘Ayañhi, deva, kumāro pahūtajivho...

‘Ayañhi, deva, kumāro brahmassaro karavīkabhāṇī...

‘Ayañhi, deva, kumāro abhinīlanetto...

‘Ayañhi, deva, kumāro gopakhumo...

Imassa, deva, kumārassa uṇṇā bhamukantare jātā odātā mudutūlasannibhā. Yampi imassa deva kumārassa uṇṇā bhamukantare jātā odātā mudutūlasannibhā, idampimassa mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇaṃ bhavati.

‘Ayañhi , deva, kumāro uṇhīsasīso. Yaṃ pāyaṃ, deva, kumāro uṇhīsasīso, idampissa mahāpurisassa mahāpurisalakkhaṇaṃ bhavati.

၃၅. ‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ။ ယံ ပါယံ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ။ ဣဒမ္ဗိဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

‘ဣမဿ၊ ဒေဝ [ဣမဿ ဟိ ဒေဝ (?)]၊ ကုမာရဿ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ သဟဿာရာနိ သ နေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗကာရပရိပူရာနိ။ ယမ္ဗိ၊ ဣမဿ ဒေဝ၊ ကုမာရဿ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗကာရပရိပူရာနိ၊ ဣဒမ္ဗိဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော အာယတပဏှိ။ပေ။။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဒီဃဂုံလီ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ ကုမာရော ဇာလဟတ္ထပါဒေါ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥဿံပါဒေ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဧကိဇေယံ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဌိတကောဝ အနောနမန္တော ဥဘောဟိ ပါဏိတလေဟိ ဧဏ္ဍုကာနိ ပရိမသတိ [ပရာမသတိ (က.)] ပရိမဇ္ဇတိ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကမ္မနသန္နိဘတ္တစော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော သုခုမစ္ဆဝီ၊ သုခုမတ္တာ ဆဝိယာ ရဇောဇလံ ကာယေ န ဥပလိမ္ပတိ [ဥပလိပ္ပတိ (သျှာ.)] ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဧကေကလောမော၊ ဧကေကာနိ လောမာနိ လောမကူပေသု ဇာတာနိ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော၊ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ လောမာနိ ဇာတာနိ နိလာနိ အဇ္ဇနဝဏ္ဏာနိ ကုဏ္ဍလာဝဠာနိ ဒက္ခိဏာဝဠကဇာတာနိ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဗြဟ္မဇုဂတ္ထော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော သတ္တုဿဒေ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော စိတန္တရံသော [ပိတန္တရံသော (သျှာ.)] ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ယာဝတက္ခဿ ကာယော တာဝတက္ခဿ ဗျာမော၊ ယာဝတက္ခဿ ဗျာမော၊ တာဝတက္ခဿ ကာယော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော သမဝဠက္ခန္ဓော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ရသဂ္ဂသင်္ဂီ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော သီဟဟန။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော စတ္တာလိသဒန္တော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော သမဒန္တော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော အဝိရဠဒန္တော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော သုသုက္ကဒာဌော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ပဟူတဇိဝှော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဗြဟ္မဿရော ကရဝီကဘာဏီ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော အဘိနီလနေတ္တော။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဂေါပခုမော။

ဣမဿ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရဿ ဥဏ္ဍာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဩဒတာ မုဒုတူလသန္ဓိဘာ။ ယမ္ပိ ဣမဿ ဒေဝ ကုမာရဿ ဥဏ္ဍာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဩဒတာ မုဒုတူလသန္ဓိဘာ၊ ဣဒမ္ပိဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

‘အယဉ်၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥဏ္ဍိသသီသော။ ယံ ပါယံ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥဏ္ဍိသသီသော၊ ဣဒမ္ပိဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

35. 'O King, this prince has feet the soles of which touch the ground fully and levelly.' O King, this having feet with the soles which touch the ground fully and levelly is a bodily mark of a Great Man. (1)

O King, on the soles of this prince's feet there appear wheels each with a thousand spokes, rim and hub, complete in every respect. This also is a bodily mark of a Great Man. (2)

O King, this prince has long heels ...p... (3)

O King, this prince has long and tapering fingers and long toes ...p... (4)

O King, this prince has soft and tender palms and soles .up.. (5)

O King, this prince has fingers and toes of equal length, so that joints on fingers and toes are like lattice work. ...p...(6)

O King, this prince has high ankles ...p... (7)

O King, this prince has well proportioned shanks like those of an Eni-deer ...p... (8)

O King, this prince, while standing up and not bending the body, can touch and stroke the knees with the palms of both hands ...p... (9)

O King, this prince has a sheathed male organ ...p... (10)

O King, this prince has a golden complexion, a golden skin ...p... (11)

O King, this prince has a very smooth skin. Because his skin is smooth, no dust or dirt can besmirsch it or cling to it ..p... (12)

O King, this prince has body-hairs growing singly, a single hair growing in each pore ...p... (13)

O King, this prince has body-hairs which are upturned. The body-hairs which are upturned, are dark-blue like the glossy colour of a collyrium (eye-salve), and they grow curling upwards, winding to the right like an ear-plug ...p... (14)

O King, this prince has a body that is straight and upright, like that of a Brahmā ...p... (15)

O King, this prince has a fullness of the flesh in seven places on his body, (namely, the back of the hands, both insteps, both shoulders, and at the back of the neck) ...p... (16)

O King, this prince has a body which is like the front part of the body of a lion ...p... (17)

O King, the back of the prince's body between the shoulder blades is evenly full ...p... (18)

O King, this prince has a symmetrically-proportioned body just like the circular spread of the branches of a banyan tree. The reach of his arms when spread sideways is equal to the height of his body and the height of his body is equal to the reach of his arms when spread sideways ...p... (19)

O King, this prince has an evenly rounded throat and neck ...p... (20)

O King, this prince has the finest taste-bearing nerves ...p... (21)

O King, this prince has a jaw like the jaw of a lion ..p... (22)

O King, this prince has forty teeth ...p... (23)

O King, this prince has teeth which are even ...p... (24)

O King, this prince has teeth which are closely fitted .p... (25)

O King, this prince has (four) very white lustrous eye-teeth ...p... (26)

O King, this prince has a soft, long, large tongue ...p...(27)

O King, this prince has (clear and melodious) voice which is like the voice of a Brahmā, or the voice of the Karavika bird ...p... (28)

O King, this prince has intensely dark-blue eyes ...p... (29)

O King, this prince has eyes with soft eye-lashes like those of a new born calf ...p... (30)

O King, a strand of hair, soft, white and resembling cotton-wool, appears between the eye-brows of this prince. This appearance of a strand of hair between the eye-brows, soft, white and resembling cotton-wool, is also bodily mark of a Great-Man. (31)

O King, this prince has a head which is as if there is a royal head-band placed on it. This also is a bodily mark of a Great Man. (32)

၃၅။ မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အညီအညွတ်ကောင်းစွာထိသော ခြေဖဝါး ရှိပါ၏။ မင်းမြတ်ဤ (အညီအညွတ် ကောင်းစွာထိသော ခြေဖဝါးရှိခြင်း) သည်လည်း ဤယောက်ျားမြတ်၏မဟာပုရိသလက္ခဏာ ဖြစ်ပါ၏။ (၁)

မင်းမြတ် ဤမင်းသား၏ အောက်ခြေဖဝါးပြင်တို့၌ အကန့်တစ်ထောင် ရှိသော အကွပ်, ပုံတောင်းတို့နှင့်တကွ အခြင်းအရာအလုံးစုံနှင့်ပြည့်စုံသော စက်ဝန်းတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိပါကုန်၏။ မင်းမြတ်ဤ (စက်ဝန်းတို့ ဖြစ် ပေါ်ခြင်း) သည်လည်း ဤယောက်ျားမြတ်၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာ ဖြစ်ပါ၏။ (၂)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ရှည်သောဖနောင့် ရှိပါ၏။ပ။ (၃)။

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ရှည်သောလက်ချောင်းခြေချောင်း ရှိပါ၏။ပ။ (၄)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် နူးညံ့နုနယ်သော လက်ဖဝါးခြေဖဝါး ရှိပါ၏။ပ။ (၅)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ကွန်ရက်ပမာ ညီညာသော လက်ခြေ ရှိပါ၏။ပ။ (၆)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ဖျက်မြင့်သောခြေ ရှိပါ၏။ပ။ (၇)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ဧဏီသားကဲ့သို့ (ပြေပြစ်သော) မြင်းခေါင်း ရှိပါ၏။ပ။ (၈)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် မကိုင်းမညွတ်ဘဲ ရပ်လျက်ပင် နှစ်ဖက်သော လက်ဝါးပြင်တို့ဖြင့် ပုဆစ်ဒူးတို့ကို သုံးသပ်ဆုပ်နယ်နိုင်ပါပေ၏။ပ။ (၉)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ် ရှိပါ၏။ပ။ (၁၀)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ရွှေအဆင်း ရှိပါ၏။ ရွှေနှင့်တူသော (အသား) အရေ ရှိပါ၏။ပ။ (၁၁)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ချောမွေ့သော အသားအရေ ရှိပါ၏။ အသားအရေချောမွေ့သောကြောင့်ကိုယ်၌ မြူအညစ်အကြေး မ ငြိကပ်ပါ။ပ။ (၁၂)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် တစ်ပင်ချင်းပေါက်သော မွေးညင်း ရှိပါ၏။ မွေးညင်းတွင်းတို့၌မွေးညင်းတစ်ပင်တစ်ပင်တို့သာလျှင် ပေါက်ပါကုန်၏။ပ။ (၁၃)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အထက်သို့ ကော့သော မွေးညင်း ရှိပါ၏။ မျက်စဉ်းညိုကဲ့သို့ ညိုသောအဆင်းရှိကုန်သော မွေးညင်းတို့သည် ဖက်လိပ်နားတောင်းသဏ္ဌာန် လက်ျာရစ်လည်ကာ အထက်သို့ကော့လျက် ပေါက်ပါကုန်၏။ပ။ (၁၄)

--

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့သော ဖြောင့်မတ်သောကိုယ် ရှိပါ၏။ပ။ (၁၅)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အရပ်ခုနစ်ပါး၌ (အသား) ဖြိုးမောက်ခြင်း ရှိပါ၏။ပ။ (၁၆)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ခြင်္သေ့၏ ရှေ့ပိုင်းကိုယ်နှင့် တူသော ကိုယ် ရှိပါ၏။ပ။ (၁၇)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် လက်ပြင်နှစ်ဖက်အကြား၌ ကျောရိုးကြောင်းမထင် ပြည့်ဖြိုးသော ကျောပြင်ရှိပါ၏။ပ။ (၁၈)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ပညောင်ပင်ကဲ့သို့ ဝန်းသောကိုယ် ရှိပါ၏။ ထိုမင်းသား၏ အလံသည်ကိုယ်အရပ်မြင့်သလောက် ကျယ်ပြန့်ပါ၏။ ကိုယ်အရပ်သည်လည်း အလံကျယ်ပြန့်သလောက် မြင့်ပါ၏။ပ။ (၁၉)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ညီညာစွာ လုံးသော လည်တိုင် ရှိပါ၏။ပ။ (၂၀)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အရသာကို ဆောင်သော အလွန်ကောင်းမြတ်သော အကြော ရှိပါ၏။ပ။ (၂၁)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ခြင်္သေ့မေးနှင့်တူသော မေး ရှိပါ၏။ပ။ (၂၂)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် လေးဆယ်သော သွား ရှိပါ၏။ပ။ (၂၃)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ညီညွတ်သော သွား ရှိပါ၏။ပ။ (၂၄)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် မကျဲသော သွား ရှိပါ၏။ပ။ (၂၅)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အလွန်ဖြူစင်သော အစွယ် (လေးချောင်း) ရှိပါ၏။ပ။ (၂၆)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် နူးညံ့ ရှည်လျား ကြီးမားသော လျှာ၃ ရှိပါ၏။ပ။ (၂၇)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ဗြဟ္မာ့အသံနှင့်တူသော အသံ ရှိပါ၏။ ကရဝိက်ငှက်သံနှင့်တူသော အသံရှိပါ၏။ပ။ (၂၈)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အလွန်ညိုသော မျက်လုံး ရှိပါ၏။ပ။ (၂၉)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် နွားငယ်မျက်တောင်နှင့်တူသော မျက်တောင် ရှိပါ၏။ပ။ (၃၀)

မင်းမြတ် နူးညံ့သော, လဲဝါဝမ်းနှင့်တူသော, ဖြူစင်သော (ဥဏ္ဍလုံ) မွေးရှင်သည် ဤမင်းသား၏ မျက်မှောင်နှစ်ခု အကြား၌ ပေါက်လျက် ရှိပါ၏။ မင်းမြတ် ဤမင်းသား၏ မျက်မှောင်နှစ်ခုအကြား၌ နူးညံ့သော, လဲဝါဝမ်းနှင့် တူသော, ဖြူစင်သော ဤ (ဥဏ္ဍလုံမွေးရှင် ပေါက်လျက်ရှိခြင်း) သည်လည်း ဤယောက်ျားမြတ်၏ မဟာပုရိသ လက္ခဏာပေတည်း။ (၃၁)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် သင်းကျစ်ဆင်ထားဘိသကဲ့သို့သော ဦးခေါင်း ရှိပါ၏။ မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ဤ (သင်းကျစ် ဆင်ထားဘိသကဲ့သို့သော ဦးခေါင်းရှိခြင်း) သည်လည်း ယောက်ျားမြတ်၏မဟာပုရိသလက္ခဏာ ပေတည်း။ပ။ (၃၂)

36. 'Imehi kho ayam, deva, kumāro dvattiṃsamahāpurisalakkhaṇehi samannāgato, yehi samannāgatassa mahāpurisassa dveva gatiyo bhavanti anaññā. Sace agāraṃ ajjhāvasati, rājā

hoti cakkavattī dhammiko dhammarājā cāturanto vijitāvī janapadatthāvariappatto
sattaratanasamannāgato. Tassimāni sattaratanāni bhavanti. Seyyathidaṃ – cakkaratanam
hatthiratanam assaratanam maṇiratanam itthiratanam gahapatiratanam
pariṇāyakaratanameva sattamam. Parosahassaṃ kho panassa puttā bhavanti sūrā
vīraṅgarūpā parasenappamaddanā. So imaṃ pathaviṃ sāgarapariyantam adaṇḍena asatthena
dhammena [dhammena samena (syā.)] abhivijīya ajjhāvasati. Sace kho pana agārasmā
anagāriyam pabbajati, araham hoti sammāsambuddho loka vivaṭacchado'ti.

၃၆. ‘ဣမေဟိ ခေါ အယံ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဒွတ္တိသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော၊ ယေဟိ သမန္နာဂ
တဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ
ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝိ ဇနပဒတ္တာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ
သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ။ သေယျထိဒံ – စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရ
တနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒ
နာ။ သော ဣမံ ပထဝီ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္တေန ဓမ္မေန [ဓမ္မေန သမေန (သျှာ.)] အဘိဝိဇိယ အဇု
ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ၊ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဌ
ဒေဝ’တိ။

36. O King, these are the thirty-two bodily marks of a Great Man, with which this prince is
endowed.

၃၆။ မင်းမြတ် အကြင် (လက္ခဏာ) တို့နှင့်ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်အား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့သာလျှင် ရှိ
ကုန်၏။ အခြားသော အဖြစ်တို့ကား မရှိကုန်။

(ထိုမင်းသားသည်) အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေငြားအံ့၊ တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြု သောသမုဒ္ဒရာ
လေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင် သောတိုင်း နိုင်ငံကို
တည် ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ထို (စကြဝတေးမင်း) အား
ဤရတနာခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ပါကုန်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း၊

--

စကြာရတနာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာ ပတ္တမြားရတနာ မိဖုရားရတနာ သူဌေးရတနာ ခုနစ်ခုမြောက်သားကြီး
ရတနာတို့တည်း။ ထို (စကြဝတေးမင်း) အား ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်းအင်္ဂုရပ် ရှိကုန်သော တစ်ဖက်
စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သားတော်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထို (စကြဝတေးမင်း
သည်) သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိသော ဤမြေကို တုတ် မဆောင်မူ၍ လက်နက်မဆောင်မူ၍ တရားသဖြင့် အောင်မြင်
လျက် အုပ်စိုးပါ၏။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ငြားအံ့၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသော ဘုရား ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ဟုဆိုရာဝယ် ဤမင်းသား၌ ပြည့်စုံသော ထိုယောက်ျားမြတ်လက္ခဏာတို့ဟူသည်မှာ ဤသုံး ဆယ့်နှစ်ပါးတို့ပင်တည်း။"ဟု (လျှောက်ကြားကုန်၏)။

Vipassīsamaññā ဝိပဿီသမညာ

(4) The Naming of Vipassī ဝိပဿီ အမည်မှည့်ခြင်း

37. “Atha kho, bhikkhave, bandhumā rājā nemitte brāhmaṇe ahatehi vatthehi acchādāpetvā [acchādetvā (syā.)] sabbakāmehi santappesi. Atha kho, bhikkhave, bandhumā rājā vipassissa kumārassa dhātiyo upaṭṭhāpesi. Aññā khīraṃ pāyenti, aññā nhāpenti, aññā dhārenti, aññā añkena pariharanti. Jātassa kho pana, bhikkhave, vipassissa kumārassa setacchattaṃ dhārayittha divā ceva rattiñca – ‘mā naṃ sītaṃ vā uṇhaṃ vā tiṇaṃ vā rajo vā ussāvo vā bādhayitthā’ti. Jāto kho pana, bhikkhave, vipassī kumāro bahuno janassa piyo ahosi manāpo. Seyyathāpi, bhikkhave, uppalaṃ vā padumaṃ vā puṇḍarīkaṃ vā bahuno janassa piyaṃ manāpaṃ; evameva kho, bhikkhave, vipassī kumāro bahuno janassa piyo ahosi manāpo. Svāssudaṃ añkeneva añkaṃ parihariyati.

၃၇. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ နေမိတ္တေ ဗြာဟ္မဏေ အဟတေဟိ ဝတ္ထေဟိ အစ္ဆာဒာပေတွာ [အစ္ဆာဒေ တွာ (သျှာ.)] သဗ္ဗကာမေဟိ သန္တပေသိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဓာတိယော ဥပဋ္ဌာပေသိ။ အညာ ခီရံ ပါယေန္တိ၊ အညာ နှာပေန္တိ၊ အညာ ဓာရေန္တိ၊ အညာ အင်္ဂေန ပရိဟရန္တိ။ ဇာတဿ ခေါ ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ သေတစ္ဆတ္တံ ဓာရယိတ္တံ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ – ‘မာ နံ သီတံ ဝါ ဥဏှံ ဝါ တိဏှံ ဝါ ရဇော ဝါ ဥဿာဝေါ ဝါ ဗာယေယိတ္တာ’တိ။ ဇာတော ခေါ ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟုနော ဇနဿ ပိ ယော အဟောသိ မနာပေါ။ သေယျထာပိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဥပ္ပလံ ဝါ ပဒုမံ ဝါ ပုဏ္ဏရိကံ ဝါ ဗဟုနော ဇနဿ ပိယံ မနာ ပံ၊ ဧဝမေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သွာသုဒံ အင်္ဂေန နေဝ အင်္ဂီ ပရိဟရိယတိ။

37. Bhikkhus, then King Bandhumā gave to the brāhmin augurs new dresses for wearing and let them enjoy all kinds of sensual pleasures. Then King Bandhumā let the royal nurses care for the little Prince Vipassī. Some gave him milk, some bathed him, and others carried him about astride their hips. Bhikkhus, after he was born, a white umbrella was held over the little Prince Viapassī day and night so that not cold, nor heat, nor straw-litter, nor dust, nor dew might touch or afflict him. Bhikkhus, after he was born all the people loved him and held him dear. Just as, O Bhikkhus, everyone loves and holds dear, the Uppala lotus, or the Paduma lotus, or the

Pundarika lotus, so the Prince Vipassī was loved and held dear by all the people, and he was carried about from lap to lap.

၃၇။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းသည် နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့အား အသစ်စက်စက် အဝတ် တို့ကိုဝတ်စေပြီး လျှင် အလုံးစုံသော လိုချင်ဖွယ်ရာ (ကာမဂုဏ်) တို့ဖြင့် နှစ်သိမ့်ရောင့်ရဲစေ၏။ ရဟန်းတို့ထို့နောက် ဗန္ဓုမာမင်း သည် အထိန်းတော်တို့ကို ဝိပဿီမင်းသားအား ပြုစုစေ၏။ အချို့က နို့တိုက်ကုန်၏။ အချို့က ရေချိုး ပေး ကုန်၏။ အချို့က ချီပိုးကုန်၏။ အချို့က ရင်ခွင်ဖြင့် ပွေ့ဆောင် ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ဝိပဿီ မင်းသားအား "အအေး အပူ မြက် မြူမှုန့် နှင်းပေါက်တို့ မထိပါး မနှိပ်စက်စေရန်" နေ့ရော ည၌ပါ ထီးဖြူကို ဆောင်းထားကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ဝိပဿီမင်းသားကို လူအပေါင်းသည် ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။ ရဟန်း တို့ ဥပ္ပလက္ခာကိုဖြစ်စေ ပဒုမ္မာကြာကိုဖြစ်စေ ပုဏ္ဏရိုက်ကြာကိုဖြစ်စေ လူအပေါင်းသည် ချစ်ခင်မြတ်နိုးသကဲ့သို့ ဤအတူ ဝိပဿီမင်းသားကို လူအပေါင်းသည့်ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။ ထိုမင်းသားကို ရင်ခွင်တစ်ခုမှ ရင်ခွင်တစ်ခုသို့ ပွေ့ဆောင်ကြကုန်၏။

38. “Jāto kho pana, bhikkhave, vipassī kumāro mañjussaro ca [kumāro brahmassaro mañjussaro ca (sī. ka.)] ahosi vaggussaro ca madhurassaro ca pemañiyassaro ca. Seyyathāpi, bhikkhave, himavante pabbate karavīkā nāma sakuñajāti mañjussarā ca vaggussarā ca madhurassarā ca pemañiyassarā ca; evameva kho, bhikkhave, vipassī kumāro mañjussaro ca ahosi vaggussaro ca madhurassaro ca pemañiyassaro ca.

၃၈. “ဇာတော ခေါ် ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော မဇ္ဈဿရော စ [ကုမာရော ဗြဟ္မဿရော မဇ္ဈဿရော စ (သီ. က.)] အဟောသိ ဝဂ္ဂဿရော စ မဓုရဿရော စ ပေမနိယဿရော စ။ သေယျထာပိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ ကရဝိကာ နာမ သကုဏဇာတိ မဇ္ဈဿရော စ ဝဂ္ဂဿရော စ မဓုရဿရော စ ပေမနိယဿရော စ; ဧဝမေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော မဇ္ဈဿရော စ အဟောသိ ဝဂ္ဂဿရော စ မဓုရဿရော စ ပေမနိယဿရော စ။

38. Bhikkhus, after he was born the Prince Vipassī had a voice which was pleasant, pleasing, sweet and attractive. Bhikkhus, just as the Karavika bird in the Himavanta mountains has a voice the sound of which is pleasant, pleasing, sweet and attractive, so also the Prince Vipassī had a voice which was pleasant, pleasing, sweet and attractive.

၃၈။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ဝိပဿီမင်းသားသည် (ဗြဟ္မာ့အသံနှင့်တူသော အသံရှိ၏။) သာယာသော အသံ လည်း ရှိ၏။ ညှင်းပျောင်းသော အသံလည်း ရှိ၏။ ချိုအေးသော အသံလည်း ရှိ၏။ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းသော အသံလည်း ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဟိမဝန္တာတောင်၌ ကရဝိက်မည်သော ငှက်မျိုးသည် သာယာသောအသံ ညှင်း ပျောင်းသောအသံ ချိုအေးသောအသံ နှစ်သက်ဖွယ်သောအသံ ရှိသကဲ့သို့ ဤအတူ ဝိပဿီမင်းသားသည်

သာယာသောအသံလည်း ရှိ၏။ ညှင်းပျောင်းသောအသံလည်း ရှိ၏။ ချိုအေးသောအသံလည်း ရှိ၏။ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းသော အသံလည်း ရှိ၏။

39. “Jātassa kho pana, bhikkhave, vipassissa kumārassa kammavipākajaṃ dibbacakkhu pāturahosi yena sudamaṃ [yena dūramaṃ (syā.)] samantā yojanaṃ passati divā ceva rattiñca.

၃၉. “ဇာတဿ ခေါ ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ကမ္မဝိပါကဇံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပါတုရဟောသိ ယေန သုဒ္ဓိ [ယေန ဒူရံ (သျှာ.)] သမန္တာ ယောဇနံ ပဿတိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ။

39.Bhikkhus, after he was born, Prince Vipassi had eye-sight of supernormal power, as the result of Kamma or action in former existences, comparable to the vision-power of the devās. With his supernormal eye-sight he could clearly see in all directions to the extent of a yojanā, be it day or night.

၃၉။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ဝိပဿီမင်းသားအား ကံ၏ အကျိုးဆက်ကြောင့်ဖြစ်သော နတ်မျက်စိနှင့် တူသောမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ယင်းမျက်စိဖြင့် နေ့ရောညဉ့်ပါ ထက်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာတိုင်အောင် မြင်နိုင်၏။

40. “Jāto kho pana, bhikkhave, vipassī kumāro animisanto pekkhati seyyathāpi devā tāvatimsā. ‘Animisanto kumāro pekkhatī’ti kho, bhikkhave [animisanto pekkhati, jātassa kho pana bhikkhave (ka.)], vipassissa kumārassa ‘vipassī vipassī’ tveva samaññā udapādi.

၄၀. “ဇာတော ခေါ ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော အနိမိသန္တော ပေက္ခတိ သေယျထာပိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ။ ‘အနိမိသန္တော ကုမာရော ပေက္ခတိ’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ [အနိမိသန္တော ပေက္ခတိ၊ ဇာတဿ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ (က.)]၊ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ‘ဝိပဿီ ဝိပဿီ’ တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

40.Bhikkhus, after he was born, the Prince Vipassi looked without winking, like the devas of the Tāvatimsā realm (of existence). Because he looked without winking, the prince acquired the name. "Vipassī, Vipassi."

၄၀။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ဝိပဿီမင်းသားသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ ကြည့်သကဲ့သို့ မျက်စိမှိတ်ခြင်းမရှိဘဲ ကြည့်၏။ ရဟန်းတို့ မျက်စိမှိတ်ခြင်းမရှိဘဲ ကြည့်ခြင်းကြောင့် ဝိပဿီမင်းသားအား "ဝိပဿီ ဝိပဿီ" ဟူသော အမည်သည်ပင် ထင်ရှားဖြစ်၏။

41. “Atha kho, bhikkhave, bandhumā rājā atthakaraṇe [aṭṭa karaṇe (syā.)] nisinno vipassiṃ kumāraṃ aṅke nisīdāpetvā atthe anusāsati . Tatra sudamaṃ, bhikkhave, vipassī kumāro pituañke nisinno viceyya viceyya atthe panāyati ñāyena [aṭṭe panāyati ñāṇena (syā.)]. Viceyya viceyya

kumāro atthe panāyati ñāyenāti kho, bhikkhave, vipassissa kumārassa bhiyyosomattāya
'vipassī vipassī' tveva samaññā udapādi.

၄၁. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ အတ္ထကရဏေ [အဋ္ဌ ကရဏေ (သျှာ.)] နိဿိန္နော ဝိပဿီ ကုမာရံ အ
ကေ နိဿိဒာပေတွာ အတ္ထေ အနုသာသတိ။ တတြ သုဒံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ပိတုအကေ နိဿိန္နော ဝိ
စေယျ ဝိစေယျ အတ္ထေ ပနာယတိ ဉာယေန [အဋ္ဌ ပနာယတိ ဉာဏေန (သျှာ.)]။ ဝိစေယျ ဝိစေယျ ကုမာရော
အတ္ထေ ပနာယတိ ဉာယေနာတိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ ‘ဝိပဿီ ဝိပဿီ’
တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

41.Bhikkhus, at that time, when King Bandhumā sat in judgment on cases, he did so with the
Prince Vipassi on his lap. Sitting on the lap of his father while the latter was thus judging cases,
the little prince caused the right decision to be made, after careful examination and
consideration, and so the prince become known more and more by the name of "Vipassi,
Vipassi.”

၄၁။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းသည် တရားစီရင်ရာ၌ ဝိပဿီမင်းသားကို ရင်ခွင်၌ ထိုင်စေ၍
တရားစီရင်၏။ ရဟန်းတို့ ထို (တရားစီရင်ရာ) ၌ ဝိပဿီမင်းသားသည် ခမည်းတော်၏ ရင်ခွင်၌ထိုင်လျက်
စိစစ်၍ စိစစ်၍ အဆုံးအဖြတ်တို့ကို အမှန်အတိုင်း ဖြစ်စေ၏။ ရဟန်းတို့ မင်းသားသည် စိစစ်၍ စိစစ်၍
အဆုံးအဖြတ်တို့ကို အမှန်အတိုင်း ဖြစ်စေသောကြောင့် ဝိပဿီမင်းသားအား "ဝိပဿီ ဝိပဿီ" ဟူသော အမည်
သည်ပင် အတိုင်းထက်အလွန် ထင်ရှားဖြစ်၏။

42. “Atha kho, bhikkhave, bandhumā rājā vipassissa kumārassa tayo pāsāde kārāpesi, ekaṃ
vassikaṃ ekaṃ hemantikaṃ ekaṃ gimhikaṃ; pañca kāmaguṇāni upatṭhāpesi. Tatra sudam,
bhikkhave, vipassī kumāro vassike pāsāde cattāro māse [vassike pāsāde vassike] nippurisehi
tūriyehi paricārayamāno na heṭṭhāpāsādam orohatī”ti.

၄၂. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ တယော ပါသာဒေ ကာရာပေသိ၊ ဧကံ ဝဿိကံ
ဧကံ ဟေမန္တိကံ ဧကံ ဂိမ္မိကံ၊ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ တတြ သုဒံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဝဿိ
ကေ ပါသာဒေ စတ္တာရော မာသေ [ဝဿိကေ ပါသာဒေ ဝဿိကေ] နိပ္ပုရိသေဟိ တူရိယေဟိ ပရိစာရယမာနော
န ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဩရောဟတိ”တိ။

42.Bhikkhus, then King Bandhamā caused to be built three palaces for the Prince Vipassi, one for
the rainy season, one for the cold season, and one for the hot season, for him to dwell according
to season. In these palaces were installed means of enjoying all the five kinds of sensual
pleasures. Thereupon, of

these three palaces, Prince Vipassi stayed an entire four months in the palace for the rainy season, without ever coming down to the lower parts of the palace, enjoying himself, listening to music played not by males but only by female musicians.

၄၂။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ဝိပဿီမင်းသားအတွက် မိုးစံရာ တစ်ဆောင်၊ ဆောင်းစံရာ တစ်ဆောင်၊ နွေစံရာ တစ်ဆောင်အားဖြင့် ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့ကို ဆောက်စေ၏။ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကိုလည်း စီရင်ထားစေ၏။ ရဟန်းတို့ ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့တွင် မိုးစံရာ ပြာသာဒ်၌ ဝိပဿီမင်းသားသည် လေးလတို့ ပတ်လုံး ပြာသာဒ်အောက်သို့ မဆင်းဘဲ ယောက်ျားမပါသော (မိန်းမများသာ တီးမှုတ်သော) တူရိယာတို့ဖြင့် စံစားလျက်နေ၏။

Paṭhamabhāṇavāro. ပဌမဘာဏဝါရော။
End of the First Chapter ပဌမအခန်း ပြီး၏။

Jiṇṇapuriso ဇိဏ္ဏပုရိသော
(5) The Aged Man သူအိုယောက်ျား

43. “Atha kho, bhikkhave, vipassī kumāro bahūnaṃ vassānaṃ bahūnaṃ vassasatānaṃ bahūnaṃ vassasahassānaṃ accayena sārathinā āmantesi – ‘yojehi, samma sārathi, bhaddāni bhaddāni yānāni uyyānabhūmiṃ gacchāma subhūmidassanāyā’ti. ‘Evaṃ, devā’ti kho, bhikkhave, sārathi vipassissa kumārassa paṭissutvā bhaddāni bhaddāni yānāni yojetvā vipassissa kumārassa paṭivedesi – ‘yuttāni kho te, deva, bhaddāni bhaddāni yānāni, yassa dāni kālānaṃ maññasī’ti . Atha kho, bhikkhave, vipassī kumāro bhaddaṃ bhaddaṃ yānaṃ [bhadraṃ yānaṃ (syā.), bhaddaṃ yānaṃ (pī.) cattāro māse (sī. pī.)] abhiruhitvā bhaddehi bhaddehi yānehi uyyānabhūmiṃ niyyāsi.

၄၃. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ ဗဟူနံ ဝဿသတာနံ ဗဟူနံ ဝဿသဟဿာနံ အစွယေန သာရထိ အာမန္တေသိ – ‘ယောဇေဟိ၊ သမ္မ သာရထိ၊ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ဥယျာနဘူမိံ ဂစ္ဆာမ သုဘူ မိဒဿနာယာ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေဝါ’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ယောဇေတွာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဝေဒေသိ – ‘ယုတ္တာနိ ခေါ တေ၊ ဒေဝ၊ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ၊ ယဿ ဒာနိ ကာလံ မညသီ’တိ ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဘဒ္ဒ ဘဒ္ဒ ယာနံ [ဘဒ္ဒိ ယာနံ (သျှာ.)၊ ဘဒ္ဒ ယာနံ (ပီ.) စတ္တာရော မာသေ (သီ. ပီ.)] အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဥယျာနဘူမိံ နိယျာသိ။

43. Then, Bhikkhus, when a great number of years, hundreds and thousands of years, had passed, Prince Vipassi called his charioteer and said to him, “O Good Charioteer, harness and prepare splendid and elegant carriages. We shall go to the grounds of the park to view pleasant scenes and sights.”

Bhikkhus, the charioteer replied “Very well, Prince,” and after having harnessed and prepared splendid and elegant carriages, said "O Prince, the excellent carriages are ready. Now, you know the time (you can go when you like)".

Bhikkhus, Prince Vipassi got into a splendid and elegant carriage, and together with other excellent carriages, left for the park.

၄၃။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ နှစ်အရာပေါင်းများစွာ နှစ်အထောင်ပေါင်းများစွာလွန်သောအခါ ဝိပဿီမင်းသားသည် ရထားထိန်းကိုခေါ်၍ "အချင်း ရထားထိန်း ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကလော့၊ သာယာသော ရှုမျှော်ခင်းကို ရှုစားရန် ဥယျာဉ်သို့ သွားကုန်အံ့"ဟု မိန့်ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကစေပြီးလျှင် "အရှင်မင်းသား ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကပြီးပါပြီ၊ ယခုအခါ၌ သွားရန် အချိန်ကို သင်မင်းသား သိတော်မူပါသည် (သွားရန်မှာ သင်မင်းသား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)"ဟု လျှောက်ကြား၏။

ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဝိပဿီမင်းသားသည် ကောင်းသော ယာဉ်ကို တက်စီး၍ ကောင်းကုန်ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားလေ၏။

44. “Addasā kho, bhikkhave, vipassī kumāro uyyānabhūmiṃ niyyanto purisaṃ jīṇaṃ gopānasivaṅkaṃ bhoggaṃ [bhaggaṃ (syā.)] daṇḍaparāyaṇaṃ pavedhamānaṃ gacchantaṃ āturaṃ gatayobbanam. Disvā sārathiṃ āmantesi – ‘ayaṃ pana, samma sārathi, puriso kiṃkato? Kesāpissa na yathā aññesaṃ, kāyopissa na yathā aññesa’nti. ‘Eso kho, deva, jīṇo nāmā’ti. ‘Kiṃ paneso, samma sārathi, jīṇo nāmā’ti? ‘Eso kho, deva, jīṇo nāma. Na dāni tena ciraṃ jīvitabbaṃ bhavissatī’ti. ‘Kiṃ pana, samma sārathi, ahampi jarādhammo, jaraṃ anatīto’ti? ‘Tvañca, deva, mayañcamha sabbe jarādhammā, jaraṃ anatītā’ti. ‘Tena hi, samma sārathi, alaṃ dānajja uyyānabhūmiyā. Itova antepuraṃ paccaniyyāhī’ti. ‘Evaṃ, devā’ti kho, bhikkhave, sārathi vipassissa kumārassa paṭissutvā tatova antepuraṃ paccaniyyāsi. Tatra sudam, bhikkhave, vipassī kumāro antepuraṃ gato dukkhī dummano pajjhāyati – ‘dhiratthu kira, bho, jāti nāma, yatra hi nāma jātassa jarā paññāyissatī’ti!

၄၄. “အဒ္ဓဿ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယျန္တော ပုရိသံ ဇိဏ္ဍံ ဂေါပါနသိဝကံ ဘောဂ္ဂံ [ဘဂ္ဂံ (သျှာ.)] ဒဏ္ဍပရာယနံ ပဝေဓမာနံ ဂစ္ဆန္တိ အာတုရံ ဂတယောဗ္ဗနံ။ ဒိသ္မာ သာရထိ အာမန္တေသိ - ‘အယံ ပန၊ သမ္မ သာရထိ၊ ပုရိသော ကိံကတော? ကေသာပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ ကာယောပိဿ န ယထာ အညေသန္တိ။ ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ဇိဏ္ဍော နာမာ’တိ။ ‘ကိံ ပနေသော၊ သမ္မ သာရထိ၊ ဇိဏ္ဍော နာမာ’တိ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ဇိဏ္ဍော နာမ။ န ဒာနိ တေန စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတီ’တိ။ ‘ကိံ ပန၊ သမ္မ သာရထိ၊ အဟမ္ပိ ဇရာဓမ္မော၊ ဇရံ အနတီတော’တိ? ‘တွဉ္စ၊ ဒေဝ၊ မယဉ္စမှ သဗ္ဗေ ဇရာဓမ္မော၊ ဇရံ အနတီတာ’တိ။ ‘တေန ဟိ၊ သမ္မ သာရထိ၊ အလံ ဒာနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ။ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေဝါ’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သာရထိ ဝိပဿီသု ကုမာရဿ ပဋိဿတော တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတြ သုဒံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ - ‘မိရတ္ထု ကိရ၊ ဘော၊ ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတီ’တိ!

44.Bhikkhus, while Prince Vipassi was on the way to the park, he saw an aged man, bent double like a crooked rafter, leaning on a stick, trembling as he moved, afflicted with the infirmities of old age. And the prince asked the charioteer, “O Charioteer, what has been done to this man? His hair is not like

the hair of other men. His body is not like the body of other men.”

“O Prince, this man is what is called an aged man.”

"What kind of a man is an aged man?"

“O Prince, an aged man now is one who has not long to live.”

"O Charioteer, am I , too, subject to old age?" Can I not get beyond the reach of old age?"

"Prince, you as well as all of us are subject to old age. None can get beyond the reach of old age.”

"Charioteer, in that case, I have no desire now to proceed to the park. Return to the palace from this very place.”

Bhikkhus, the charioteer saying: "Very well, Prince,” and accordingly turned the carriage back to the palace from this very place.

Bhikkhus, when the Prince Vipassi reached the palace, he exclaimed “This thing called birth is indeed a repugnant thing. It is indeed clear that old age befalls a person because of his coming into existence”. Thus, he was brooding and downcast, suffering in body and mind.

၄၄။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အခြင်ကဲ့သို့ ကိုင်း၍ ခါးကုန်း သောတောင်ဝှေးကို အားပြုလျက် တုန်တုန်ရီရီ သွားနေသော အရွယ်လွန်ပြီး၍ ယိုယွင်းနေသော သူအိုကိုမြင်လတ်သော် ရထားထိန်းကို မိန့်ဆို၏။

"အချင်းရထားထိန်း ဤယောက်ျားကို အဘယ်သို့ ပြုထားသနည်း၊ ထိုသူ၏ ဆံပင်တို့သည်လည်းအခြားသူတို့၏ (ဆံပင်တို့) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား၊ ထိုသူ၏ ကိုယ်သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (ကိုယ်) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ တကား"ဟု (မိန့်ဆို၏)။

"အရှင်မင်းသား ဤသူကား 'သူအို' မည်ပါသည်"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်းရထားထိန်း ဤသူအိုမည်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း"ဟု (မေး၏)။

"အရှင်မင်းသား ဤသူအိုမည်သည်မှာ ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှင်နေခွင့် မရှိတော့သောသူ ဖြစ်ပါသည်"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်း ရထားထိန်း ငါသည်လည်း အိုခြင်းသဘော ရှိသလော၊ အိုခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်သလော"ဟု (မေး၏)။

"အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် အိုခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏၊ အိုခြင်းကို မ လွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ သွားရန် အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင်နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့"ဟု မိန့်ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် "အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' မည်သည်စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ'ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသူအား အိုခြင်းသည်ထင်တုံဘိ၏"ဟု ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်လျက် ကြံ့မှိုင်းနေ၏။

45. "Atha kho, bhikkhave, bandhumā rājā sārathim āmantāpetvā etadavoca – 'kacci, samma sārathi, kumāro uyyānabhūmiyā abhiramittha? Kacci, samma sārathi, kumāro uyyānabhūmiyā attamano ahosī'ti? 'Na kho, deva, kumāro uyyānabhūmiyā abhiramittha, na kho, deva, kumāro uyyānabhūmiyā attamano ahosī'ti. 'Kiṃ pana, samma sārathi, addasa kumāro uyyānabhūmiṃ niyyanto'ti? 'Addasā kho, deva, kumāro uyyānabhūmiṃ niyyanto purisaṃ jīṇaṃ

gopānasivaṅkaṃ bhoggaṃ daṇḍaparāyanaṃ pavedhamānaṃ gacchantaṃ āturaṃ
gatayobbanam. Disvā maṃ etadavoca – “ayaṃ pana, samma sārathi, puriso kiṃkato,
kesāpissa na yathā aṅṅesaṃ, kāyopissa na yathā aṅṅesa”nti? “Eso kho, deva, jiṇṇo nāmā”ti.
“Kiṃ paneso, samma sārathi, jiṇṇo nāmā”ti? “Eso kho, deva, jiṇṇo nāma na dāni tena ciraṃ
jīvitaḥ bhavissatī”ti. “Kiṃ pana, samma sārathi, ahampi jarādhammo, jaraṃ anatīto”ti?
“Tvaṅca, deva, mayaṅcamha sabbe jarādhammā, jaraṃ anatīto”ti.

““Tena hi, samma sārathi, alaṃ dānaja uyyānabhūmiyā, itova antepuraṃ paccaniyyāhi””ti.
“Evaṃ, devā”ti kho ahaṃ, deva, vipassissa kumārassa paṭissutvā tatova antepuraṃ
paccaniyyāsiṃ. So kho, deva, kumāro antepuraṃ gato dukkhī dummano pajjhāyati – “dhiratthu
kira bho jātī nāma, yatra hi nāma jātassa jarā paṅṅāyissatī””ti.

၄၅. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ သာရထိ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ – ‘ကစ္စိ၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ကုမာ
ရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထု? ကစ္စိ၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟော
သီ’တိ? ‘န ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထု၊ န ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တ
မနော အဟောသီ’တိ။ ‘ကိံ ပန၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ အဒ္ဓသ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယုန္တော’တိ? ‘အဒ္ဓသ ခေါ၊
ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယုန္တော ပုရိသံ ဇိဏ္ဏံ ဂေါပါနသိဝကံ ဘောဂ္ဂံ ဒဏ္ဍပရာယနံ ပဝေဓမာနံ ဂစ္ဆန္တိ အာ
တုရံ ဂတယောဗ္ဗနံ။ ဒိသ္မာ မံ ဧတဒဝေါစ – “အယံ ပန၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ပုရိသော ကိံကတော၊ ကေသာပိဿ န
ယထာ အညေသံ၊ ကာယောပိဿ န ယထာ အညေသ”န္တိ? “ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ဇိဏ္ဏော နာမာ”တိ။ “ကိံ ပန
သော၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ဇိဏ္ဏော နာမာ”တိ? “ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ဇိဏ္ဏော နာမ န ဒာနိ တေန စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဘဝိဿ
တီ”တိ။ “ကိံ ပန၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ အဟမ္မိ ဧရာဓမ္မော၊ ဧရံ အနတီတော”တိ? “တွဉ္စ၊ ဒေဝ၊ မယဉ္ဇမ္ပ သဗ္ဗေ ဧရာဓမ္မ
မာ၊ ဧရံ အနတီတာ”တိ။

““တေန ဟိ၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ အလံ ဒာနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီ””တိ။ “ဧဝံ၊ ဒေ
ဝါ”တိ ခေါ အဟံ၊ ဒေဝ၊ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိသုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ သော ခေါ၊ ဒေဝ၊
ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ – “ဓိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာ
တဿ ဧရာ ပညာယိဿတီ””တိ။

45. Bhikkhus, then King Bandhumā summoned the charioteer and asked him, “O Charioteer, how
did things go? Was the prince happy at the park? O Charioteer, did the prince enjoy himself at
the park?

“O King, the prince was not happy at the park. O King, the prince did not enjoy himself at
the park.”

“Charioteer, what did the prince see when going to the park?”

“O King, while Prince Vipassi was on the way to the park he saw an aged man, bent double like a crooked rafter, leaning on a stick, trembling as he moved, afflicted with infirmities of old age. On seeing (the old man), he asked me, “O Charioteer, what has been done to this man? His hair is not like the hair of other men, his body is not like the body of other men. “O Prince, this man is what is called an aged man".. (I answered)

“O Charioteer, what kind of a man is an aged man?”

“O Prince, an aged man is one who has not long to live.”

“O Charioteer, am I, too, subject to old age, decrepitude?

“Can I not get beyond the reach of old age?”

“O Prince, you as well as all of us are subject to old age.”

"None can get beyond the reach of old age.”

“O Charioteer, in that case, I have no desire to proceed to the park. Return to the palace from this very place.”

“O King, saying: 'Very well Prince, I accordingly drove back to the palace from this very place.

O King, when Prince Vipassi reached the palace he exclaimed, "This thing called birth is indeed a repugnant thing. It is indeed clear that old age befalls a person because of his coming into existence." Thus was, he, brooding and downcast, suffering in body and mind."

၄၅။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ရထားထိန်းကို ခေါ်စေ၍ ဤစကားကို ဆို၏။

"အချင်းရထားထိန်း အသို့နည်း၊ ဥယျာဉ်၌ မင်းသားသည် ပျော်မွေ့ပါ၏လော၊ အချင်းရထားထိန်းအသို့နည်း၊ ဥယျာဉ်၌ မင်းသားသည် နှစ်ခြိုက်ပါ၏လော"ဟု (မေး၏)။

"မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မပျော်မွေ့ပါ၊ မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မနှစ်ခြိုက်ပါ"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်းရထားထိန်း မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အဘယ်အရာကို မြင်ခဲ့သနည်း"ဟု (မေး၏)။

မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အခြင်ကဲ့သို့ ကိုင်း၍ ခါးကုန်းသောတောင်ဝှေးကိုအားပြုလျက် တုန်တုန်ရီရီ သွားနေသော အရွယ်လွန်ပြီး၍ ယိုယွင်းနေသော သူအိုကို မြင်ခဲ့ပါ၏။ မြင်လတ်သော် "အချင်းရထားထိန်း ဤယောက်ျားကို အဘယ်သို့ ပြုထားသနည်း၊ ထိုသူ၏ ဆံပင်တို့သည်လည်း အခြားသူတို့၏

(ဆံပင်) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား၊ ထိုသူ၏ ကိုယ်သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (ကိုယ်) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ
တကား"ဟု အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို မေးပါ၏။

"အရှင်မင်းသား ဤသူကား သူအိုမည်ပါသည်"ဟု (အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြားပါ၏)။

"အချင်းရထားထိန်း ဤသူအိုမည်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း"ဟု (မင်းသားက မေးပြန်ပါ ၏)။

"အရှင်မင်းသား ဤသူအိုမည်သည်မှာ ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှင်နေခွင့် မရှိတော့သောသူ ဖြစ်ပါသည်"ဟု
(အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြားပါ၏)။

"အချင်းရထားထိန်း ငါသည်လည်း အိုခြင်းသဘော ရှိသလော၊ အိုခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်သလော"ဟု (မေး
ပြန်ပါ၏)။

"အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် အိုခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏။ အိုခြင်းကို မ
လွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်"ဟု (အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြားပါ၏)။

"အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ (သွားရန်) အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင်နန်းတော်သို့
ပြန်လှည့်လော့"ဟု (မင်းသားက ဆိုပါ၏)။

မင်းမြတ် (ထိုအခါ) အကျွန်ုပ်သည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ထို
(အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်ခဲ့ရပါ၏။

မင်းမြတ် ထိုဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ရောက်လျှင် "အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' မည်သည်စက်ဆုပ်
ဖွယ်ရှိစွာတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ'ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသူအား အိုခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏"ဟုကိုယ်ဆင်းရဲ
စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်လျက် ကြံ့မိုင်နေပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။

Byādhitapuriso ဗျာဓိတပုရိသော

(6) The Man Afflicted with Disease သူနာယောက်ျား

‘Mā heva kho vipassī kumāro na rajjaṃ kāresi, mā heva vipassī kumāro agārasmā anagāriyaṃ pabbaji, mā heva nemittānaṃ brāhmaṇānaṃ saccaṃ assa vacana’nti. Atha kho, bhikkhave, bandhumā rājā vipassissa kumārassa bhiyyosomattāya pañca kāmaguṇāni upatthāpesi – ‘yathā vipassī kumāro rajjaṃ kareyya, yathā vipassī kumāro na agārasmā anagāriyaṃ pabbajeyya, yathā nemittānaṃ brāhmaṇānaṃ micchā assa vacana’nti.

“Tatra sudam, bhikkhave, vipassī kumāro pañcahi kāmaguṇehi samappito samaṅgībhūto paricāreti. Atha kho, bhikkhave, vipassī kumāro bahūnaṃ vassānaṃ...pe...

၄၆. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဧတဒဟောသိ –

‘မာ ဟေဝ ခေါ ဝိပဿီ ကုမာရော န ရန္တံ ကာရေသိ၊ မာ ဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ၊ မာ ဟေဝ နေမိတ္တာနံ ပြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ ဝစန’န္တိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿီဿ ကုမာ ရဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ – ‘ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော ရန္တံ ကရေယျ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ၊ ယထာ နေမိတ္တာနံ ပြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစန’န္တိ။

“တတြ သုဒံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ။ပေ။။

46.Then, Bhikkhus, this thought came to King Bandhumā: "Prince Vipassī must become a king. Prince Vipassī must not leave the worldly life for the life of a bhikkhu. The (alternative) prophecy of the brāhmin augurs must not come true."

Bhikkhus, to ensure that Prince Vipassī become a king, to prevent him from leaving worldly life for the life of a bhikkhu and to prevent the prophecy of the brāhmin augurs coming true, even more means of enjoying all the five kinds of sensual pleasure by the prince, were installed. Then, bhikkhus, Prince Vipassī continued to live the worldly life, enjoying fully all the five sensual pleasures. Then, after a great number of years, ...p...

၄၆။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။

"ဝိပဿီမင်းသားသည် မင်းမပြုဘဲ မနေစေရ၊ ဝိပဿီမင်းသားသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့မဝင်စေရ၊ နိမိတ်ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် မမှန်စေရ"ဟု (အကြံသည် ဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ဝိပဿီမင်းသား မင်းပြုဖြစ်စိမ့်သောငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ မဝင် စိမ့်သောငှါ နိမိတ်ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့စကား လွဲမှားစိမ့်သောငှါ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို တိုးတက်၍ စီရင်ထားစေ၏။ ရဟန်းတို့ (ထို့ကြောင့်) ဝိပဿီမင်းသားသည် ထိုလူ့ဘောင်၌ပင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ စံစား လျက်နေပြန်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ နှစ်အရာပေါင်းများစွာ နှစ်အထောင်ပေါင်းများစွာ လွန်သောအခါ ဝိပဿီမင်းသားသည်။။ပ။ ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားပြန်လေ၏။

47. “Addasā kho, bhikkhave, vipassī kumāro uyyānabhūmiṃ niyyanto purisaṃ ābādhikaṃ dukkhiṃ bāḥagilānaṃ sake muttakarīse palipannaṃ semānaṃ [sayamānaṃ (syā. ka.)] aññehi vuṭṭhāpiyamānaṃ aññehi saṃvesiyamānaṃ. Disvā sārathiṃ āmantesi – ‘ayaṃ pana, samma sārathi, puriso kiṃkato? Akkhīnipissa na yathā aññesaṃ, saropissa [siropissa (syā.)] na yathā aññesa’nti? ‘Eso kho, deva, byādhito nāmā’ti. ‘Kiṃ paneso, samma sārathi, byādhito nāmā’ti? ‘Eso kho, deva, byādhito nāma appeva nāma tamhā ābādhā vuṭṭhaheyyā’ti. ‘Kiṃ pana, samma sārathi, ahampi byādhidhammo, byādhiṃ anatīto’ti? ‘Tvañca, deva, mayañcamha sabbe byādhidhammā, byādhiṃ anatītā’ti. ‘Tena hi, samma sārathi, alaṃ dānajja uyyānabhūmiyā, itova antepuraṃ paccaṇiyyāhi’ti. ‘Evaṃ devā’ti kho, bhikkhave, sārathi vipassissa kumārassa paṭissutvā tatova antepuraṃ paccaṇiyyāsi. Tatra sudam, bhikkhave, vipassī kumāro antepuraṃ gato dukkhī dummano pajjhāyati – ‘dhiratthu kira bho jāti nāma, yatra hi nāma jātassa jarā paññāyissati, byādhi paññāyissatī’ti.

၄၇. “အဒ္ဓသာ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယုန္တော ပုရိသံ အာဗာဓိကံ ဒုက္ခိတံ ဗာဠဂိလာနံ သကေ မုတ္တကရီသေ ပလိပန္နံ သေမာနံ [သယမာနံ (သျှာ. က.)] အညေဟိ ဝုဠာပိယမာနံ အညေဟိ သံဝေသိယမာနံ။ ဒိသ္မာ သာရထိ အာမန္တေသိ – ‘အယံ ပန၊ သမ္မ သာရထိ၊ ပုရိသော ကိံကတော? အက္ခိနိပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ သရောပိဿ [သိရောပိဿ (သျှာ.)] န ယထာ အညေသ’န္တိ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ဗျာဓိတော နာမာ’တိ။ ‘ကိံ ပနေသော၊ သမ္မ သာရထိ၊ ဗျာဓိတော နာမာ’တိ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ဗျာဓိတော နာမ အပ္ပေဝ နာမ တမှာ အာဗာဓာ ဝုဠဟေယျာ’တိ။ ‘ကိံ ပန၊ သမ္မ သာရထိ၊ အဟမ္မိ ဗျာဓိမေဓ္မာ၊ ဗျာဓိ အနတိတော’တိ? ‘တွဉ္စ၊ ဒေဝ၊ မယဉ္ဇမှ သဗ္ဗေ ဗျာဓိမေဓ္မာ၊ ဗျာဓိ အနတိတာ’တိ။ ‘တေန ဟိ၊ သမ္မ သာရထိ၊ အလံ ဒာနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟိ’တိ။ ‘ဧဝံ ဒေဝါ’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိသုတ္တာတတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတြ သုဒံ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော ပဇ္ဇဗျာယတိ – ‘မိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာဓိ ပညာယိဿတိ’တိ။

47. Bhikkhus, while Prince Vipassī was on the way to the park, he saw a man afflicted with disease, desperately ill, in intense pain, fallen down wallowing in his own excrements and urine, and had to be lifted up or put to bed by others. And the prince asked the charioteer, “O

Charioteer, what has been done to this man? His eyes are not like the eyes of other men. His voice is not like the voice of other men.”

"O Prince, this man is what is called a man afflicted with disease.”

"What kind of a man is a man afflicted with disease?”

"O Prince, a man afflicted with disease is one who is uncertain of being able to rise from that illness.”

"But, O Charioteer, am I, too, subject to illness and disease? Can I not get beyond the reach of illness and disease?”

"O Prince, you as well as all of us are subject to illness and disease. None can get beyond the reach of illness and disease.”

“O Charioteer, in that case, I have no desire now to proceed to the park. Return to the palace from this very place.”

Bhikkhus, the charioteer saying: "Very well, Prince”, accordingly drove back to the palace from that very place.

Bhikkhus, when Prince Vipassi reached the palace, he exclaimed "This thing called birth is indeed a repugnant thing. It is indeed clear that old age, illness and disease befalls a person because of his coming into existence”. Thus was he brooding and downcast, suffering in body and mind.

၄၇။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အသည်းအသန် မကျန်းမမာဖြစ်၍ဆင်းရဲ ဒုက္ခရောက်နေသော မိမိ၏ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်၌ နစ်လျက် လဲနေသော သူတစ်ပါးတို့က ထူပေးသိပ်ပေးနေရသော သူနာကို မြင်လတ်သော် ရထားထိန်းကို မေး၏။

"အချင်းရထားထိန်း ဤယောက်ျားကို အဘယ်သို့ ပြုထားသနည်း၊ ထိုသူ၏ မျက်စိတို့သည်လည်းအခြားသူတို့၏ (မျက်စိ) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား၊ ထိုသူ၏ အသံသည်လည်း အခြားသူတို့၏ (အသံ) ကဲ့သို့မဟုတ်ပါတကား"ဟု (မေး၏)။

"အရှင်မင်းသား ဤသူကား 'သူနာ' မည်ပါသည်"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်းရထားထိန်း ဤသူနာမည်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း"ဟု (မေး၏)။

"အရှင်မင်းသား ဤသူနာမည်သည်မှာ ထိုအနာမှ ထနိုင်ငြားအံ့လည်း မသိရသောသူ ဖြစ်ပါ၏"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်းရထားထိန်း ငါသည်လည်း နာခြင်းသဘောရှိသလော၊ နာခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်သလော"ဟု (မေး၏)။

"အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် နာခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏၊ နာခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ (သွားရန်) အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင်နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့"ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် "အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' မည် သည့်စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ'ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသူအား အိုခြင်းသည်ထင်တုံဘိ၏၊ နာခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏"ဟု ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်လျက် ကြံ့မှိုင်းနေ၏။

48. “Atha kho, bhikkhave, bandhumā rājā sārathim āmantāpetvā etadavoca – ‘kacci, samma sārathi, kumāro uyyānabhūmiyā abhiramittha, kacci, samma sārathi, kumāro uyyānabhūmiyā attamano ahoṣī’ti? ‘Na kho, deva, kumāro uyyānabhūmiyā abhiramittha, na kho, deva, kumāro uyyānabhūmiyā attamano ahoṣī’ti. ‘Kiṃ pana, samma sārathi, addasa kumāro uyyānabhūmiṃ niyyanto’ti? ‘Addasā kho, deva, kumāro uyyānabhūmiṃ niyyanto purisaṃ ābādhikaṃ dukkhitaṃ bāḥhagilānaṃ sake muttakarīse palipannaṃ semānaṃ aññehi vuṭṭhāpiyamānaṃ aññehi saṃvesiyamānaṃ. Disvā maṃ etadavoca – “ayaṃ pana, samma sārathi, puriso kiṃkato, akkhīnipissa na yathā aññesaṃ, saropissa na yathā aññesa”nti? “Eso kho, deva, byādhito nāma”ti. “Kiṃ paneso, samma sārathi, byādhito nāma”ti? “Eso kho, deva, byādhito nāma appeva nāma tamhā ābādhā vuṭṭhaheyyā”ti. “Kiṃ pana, samma sārathi, ahampi byādhidhammo, byādhiṃ anatīto”ti? “Tvañca, deva, mayañcamha sabbe byādhidhammā, byādhiṃ anatītā”ti. “Tena hi, samma sārathi, alaṃ dānajja uyyānabhūmiyā, itova antepuraṃ paccaṇiyyāhi”ti. “Evaṃ, devā”ti kho ahaṃ, deva, vipassissa kumārassa paṭissutvā tatova antepuraṃ paccaṇiyyāsiṃ. So kho, deva, kumāro antepuraṃ gato dukkhī dummano pajjhāyati – “‘dhiratthu kira bho jāti nāma, yatra hi nāma jātassa jarā paññāyissati, byādhi paññāyissatī”ti.

၄၈. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇော သာရထိ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ - ‘ကစ္စိ၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ကုမာ ရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရိမိတ္ထ၊ ကစ္စိ၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ’တိ? ‘န ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရိမိတ္ထ၊ န ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ’တိ။ ‘ကိံ ပန၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ အဒ္ဓသ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယျန္တော’တိ? ‘အဒ္ဓသာ ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယျန္တော ပုရိသံ အာဗာဓိကံ ဒုက္ခိတံ ဗာဠဂိလာနံ သကေ မုတ္တကရီသေ ပလိပန္နံ သေမာနံ အညေဟိ ဝုဠာပိယမာနံ အညေဟိ သံဝေသိယမာနံ။ ဒိသ္မာ မံ ဧတဒဝေါစ - ‘အယံ ပန၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ပုရိသော ကိံကတော၊ အက္ခိနိပိဿ န ယထာ အညေသံ၊ သရောပိဿ န ယထာ အညေသ’န္တိ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ဗျာဓိ တော နာမာ’တိ။ ‘ကိံ ပနေသော၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ဗျာဓိတော နာမာ’တိ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ဗျာဓိတော နာမ အပ္ပေဝ နာမ တမှာ အာဗာဓာ ဝုဠဟေယျာ’တိ။ ‘ကိံ ပန၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ အဟမ္ဘိ ဗျာဓိမေဓော၊ ဗျာဓိ အနတိ တော’တိ? ‘တွဉ္စ၊ ဒေဝ၊ မယဉ္စမှ သဗ္ဗေ ဗျာဓိမေဓော၊ ဗျာဓိ အနတိတာ’တိ။ ‘တေန ဟိ၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ အလံ ဒာန ဇူ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟိ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေဝါ’တိ ခေါ အဟံ၊ ဒေဝ၊ ဝိပဿိဿ ကုမာ ရဿ ပဋိသုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ သော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္မ မနော ပဇ္ဈာယတိ - ‘‘မိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာဓိ ပညာယိဿတိ’’တိ။

48. Then, bhikkhus, the King Bandhumā summoned the charioteer and asked, O Charioteer, how did things go? Was the prince happy at the park? Did he enjoy himself at the park?

“O King, while Prince Vipassi was on the way to the park, he saw a man desperately ill, in intense pain, fallen down and wallowing in his own excrement and urine, and had to be lifted up or put to bed by others. And the prince asked me, O Charioteer, what has been done to his man? His eyes are not like the eyes of other men. His voice is not like the voice of other men.”

“O Prince, this man is what is called a man afflicted with disease.”

What kind of a man is a man afflicted with disease?

“O Prince, a man afflicted with disease is one who is uncertain of being able to recover (lit., rise) from that illness.

But, O Charioteer, am I, too, subject to illness and disease? Can I not get beyond the reach of illness and disease?”

“O Prince, You as well as all of us are subject to illness and disease. None can get beyond the reach of illness and disease. ”

“O Charioteer, in that case, I have no desire to proceed to the park. Return to the palace from this very place.”

“O King, saying: “Very well Prince”, I accordingly drove back to the palace from that very place.”

"O King, when Prince Vipassi reached the palace he exclaimed. "This thing called birth is indeed a repugnant thing. It is indeed clear that old age, illness and disease befall a person because of his coming into existence'. Thus was he brooding and downcast, suffering in body and mind."

၄၈။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ရထားထိန်းကို ခေါ်စေ၍ ဤစကားကို ဆို၏။

--

"အချင်းရထားထိန်း အသို့နည်း၊ ဥယျာဉ်၌ မင်းသားသည် ပျော်မွေ့ပါ၏လော၊ အချင်းရထားထိန်းအသို့နည်း၊ ဥယျာဉ်၌ မင်းသားသည် နှစ်ခြိုက်ပါ၏လော"ဟု (မေး၏)။

"မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မပျော်မွေ့ပါ၊ မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မနှစ်ခြိုက်ပါ"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်းရထားထိန်း မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အဘယ်အရာကို မြင်ခဲ့သနည်း"ဟု (မေး၏)။

မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အသည်းအသန် မကျန်းမမာဖြစ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေသော မိမိ၏ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်၌ နစ်လျက် လဲနေသော သူတစ်ပါးတို့က ထူပေးသိပ်ပေး နေရသော သူနာကို မြင်ခဲ့၏။ မြင်လတ်သော် "အချင်းရထားထိန်း ဤယောက်ျားကို အဘယ်သို့ ပြုထားသနည်း၊ ထိုသူ၏ မျက်စိတို့သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (မျက်စိ) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား။ ထိုသူ၏ အသံသည်လည်း အခြားသူတို့၏ (အသံ) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား"ဟု အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို မေးပါ၏။

"အရှင်မင်းသား ဤသူကား သူနာမည်ပါသည်"ဟု အကျွန်ုပ်က (ပြန်ကြားပါ၏)။

"အချင်းရထားထိန်း ဤသူနာမည်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း"ဟု (မင်းသားက မေးပြန်ပါ ၏)။

"အရှင်မင်းသား ဤသူနာမည်သည်မှာ ထိုအနာမှ ထနိုင်ငြားအံ့လည်း မသိရသောသူ ဖြစ်ပါသည်"ဟု (ပြန်ကြားပါ၏)။

"အချင်းရထားထိန်း ငါသည်လည်း နာခြင်းသဘောရှိသလော၊ နာခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်သလော"ဟု (မေးပြန်ပါ၏)။

"အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် နာခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏။ နာခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်"ဟု (အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြား၏)။

"အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ (သွားရန်) အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင်နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့"ဟု (မင်းသားက ဆိုပါ၏)။

မင်းမြတ် (ထိုအခါ) အကျွန်ုပ်သည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်ခဲ့ရပါ၏။

မင်းမြတ် ထိုဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် "အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' မည်သည်စက်ဆုပ် ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ'ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသူအား အိုခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏။ နာခြင်း သည် ထင်တုံဘိ၏"ဟု ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်၍ ကြံမှိုင်နေပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။

Kālaṅkatapuriso ကာလင်္ကတပုရိသော

(7) The Dead Man သူသေယောက်ျား

49. “Atha kho, bhikkhave, bandhumassa rañño etadahosi – ‘mā heva kho vipassī kumāro na rajjaṃ kāresi, mā heva vipassī kumāro agārasmā anagāriyaṃ pabbajī, mā heva nemittānaṃ brāhmaṇānaṃ saccam assa vacana’nti. Atha kho, bhikkhave, bandhumā rājā vipassissa kumārassa bhiyyosomattāya pañca kāmaguṇāni upaṭṭhāpesi – ‘yathā vipassī kumāro rajjaṃ kareyya, yathā vipassī kumāro na agārasmā anagāriyaṃ pabbajeyya, yathā nemittānaṃ brāhmaṇānaṃ micchā assa vacana’nti.

“Tatra sudam, bhikkhave, vipassī kumāro pañcahi kāmaguṇehi samappito samaṅgībhūto paricāreti. Atha kho, bhikkhave, vipassī kumāro bahūnaṃ vassānaṃ...pe...

၄၉. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဧတဒဟောသိ – ‘မာ ဟေဝ ခေါ ဝိပဿီ ကုမာရော န ရန္တံ ကာရေ သိ၊ မာ ဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ၊ မာ ဟေဝ နေမိတ္တာနံ ပြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ ဝစန’န္တိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥ ပဋ္ဌာပေသိ – ‘ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော ရန္တံ ကရေယျ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗ ဇေယျ၊ ယထာ နေမိတ္တာနံ ပြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစန’န္တိ။

“တကြ သုဒ္ဓါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။
အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ။ပေ။။

49. Then, bhikkhus, this thought come to King Bandhumā: “Prince Vipassi must become a king. Prince Vipassi must not leave the worldly life for the life of a bhikkhu. The alternative prophecy of the brāhmin augurs must not come true.”

Bhikkhus, to ensure that Prince Vipassi become a king, to prevent him from leaving the worldly life for the life of a bhikkhu and to prevent the prophecy of the brāhmin augurs coming true, even more means of enjoying all the five kinds of sensual pleasures by the prince were installed. Then, bhikkhus, Prince Vipassi continued to live the worldly life, enjoying fully all the five sensual pleasures. Then, after a great number of years, ...p...

၄၉။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။

"ဝိပဿီမင်းသားသည် မင်းမပြုဘဲ မနေစေရ၊ ဝိပဿီမင်းသားသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့မဝင်စေရ၊ နိမိတ်ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် မမှန်စေရ"ဟု (အကြံသည် ဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ဝိပဿီမင်းသား မင်းပြုဖြစ်စိမ့်သောငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ မဝင် စိမ့်သောငှါ နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့၏စကား လွဲမှားစိမ့်သောငှါ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို တိုးတက်၍ စီရင်ထားစေ၏။ ရဟန်းတို့ (ထို့ကြောင့်) ဝိပဿီမင်းသားသည် ထိုလူ့ဘောင်၌ပင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ခံစား လျက် နေပြန်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာနှစ်အရာပေါင်းများစွာ နှစ်အထောင်ပေါင်း များစွာ လွန်သောအခါ ဝိပဿီမင်းသားသည်။ပ။ ဥယျာဉ်သို့ထွက်သွားပြန်လေ၏။

50. “Addasā kho, bhikkhave, vipassī kumāro uyyānabhūmiṃ niyyanto mahājanakāyaṃ sannipatitaṃ nānārattānañca dussānaṃ vilātaṃ kayiramānaṃ. Disvā sārathiṃ āmantesi – ‘kiṃ nu kho, so, samma sārathi, mahājanakāyo sannipatito nānārattānañca dussānaṃ vilātaṃ kayiratī’ti? ‘Eso kho, deva, kālaṅkato nāmā’ti. ‘Tena hi, samma sārathi, yena so kālaṅkato tena rathaṃ pesehī’ti. ‘Evaṃ, devā’ti kho, bhikkhave, sārathi vipassissa kumārassa paṭissutvā yena so kālaṅkato tena rathaṃ pesesi. Addasā kho, bhikkhave, vipassī kumāro petaṃ kālaṅkataṃ, disvā sārathiṃ āmantesi – ‘kiṃ panāyaṃ, samma sārathi, kālaṅkato nāmā’ti? ‘Eso kho, deva, kālaṅkato nāma. Na dāni taṃ dakkhanti mātā vā pitā vā aññe vā ñātisālohitā, sopi na dakkhissati mātaraṃ vā pitaraṃ vā aññe vā ñātisālohite’ti. ‘Kiṃ pana, samma sārathi, ahampi maraṇadhammo maraṇaṃ anatīto; mampi na dakkhanti devo vā devī vā aññe vā ñātisālohitā;

ahampi na dakkhissāmi devaṃ vā devīṃ vā aññe vā ñāṭisālohite'ti? 'Tvañca, deva, mayañcamha sabbe maraṇadhammā maraṇaṃ anatītā; tampi na dakkhanti devo vā devī vā aññe vā ñāṭisālohitā; tvampi na dakkhissasi devaṃ vā devīṃ vā aññe vā ñāṭisālohite'ti. 'Tena hi, samma sārathi, alaṃ dānajja uyyānabhūmiyā, itova antepuraṃ paccaṇiyyāhī'ti. 'Evaṃ, devā'ti kho, bhikkhave, sārathi vipassissa kumārassa paṭissutvā tatova antepuraṃ paccaṇiyyāsi. Tatra sudam, bhikkhave, vipassī kumāro antepuraṃ gato dukkhī dummano pajjhāyati – 'dhiratthu kira, bho, jāti nāma, yatra hi nāma jātassa jarā paññāyissati, byādhi paññāyissati, maraṇaṃ paññāyissatī'ti.

၅၀. “အဒ္ဓသာ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယုန္တော မဟာဇနကာယံ သန္နိပတိတံ နာနာရတု တာနဉ္စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရမာနံ။ ဒိဿာ သာရထိ အာမန္တေသိ – ‘ကိ န ခေါ၊ သော၊ သမ္မ သာရထိ၊ မဟာဇ နကာယော သန္နိပတိတော နာနာရတ္တာနဉ္စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရတိ’တိ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကာလင်္ဂ တော နာမာ’တိ။ ‘တေန ဟိ၊ သမ္မ သာရထိ၊ ယေန သော ကာလင်္ဂတော တေန ရထံ ပေသေဟီ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေ ဝါ’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ယေန သော ကာလင်္ဂတော တေန ရထံ ပေ သေသိ။ အဒ္ဓသာ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ပေတံ ကာလင်္ဂတံ၊ ဒိဿာ သာရထိ အာမန္တေသိ – ‘ကိ ပနာ ယံ၊ သမ္မ သာရထိ၊ ကာလင်္ဂတော နာမာ’တိ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကာလင်္ဂတော နာမ။ န ဒာနိ တံ ဒက္ခန္တိ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ သောပိ န ဒက္ခိဿတိ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ’တိ။ ‘ကိ ပန၊ သမ္မ သာရထိ၊ အဟမ္မိ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတိတော; မမ္ပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေ ဝေါ ဝါ ဒေဝိ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ; အဟမ္မိ န ဒက္ခိဿာမိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝိ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာ လောဟိတေ’တိ? ‘တွဉ္စ၊ ဒေဝ၊ မယဉ္စမှ သဗ္ဗေ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတိတာ; တမ္ပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝိ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ; တမ္ပိ န ဒက္ခိဿသိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝိ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ’တိ။ ‘တေန ဟိ၊ သမ္မ သာရထိ၊ အလံ ဒာနဉ္စ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေဝါ’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတြ သုဒံ၊ ဘိ က္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ – ‘ဓိရတ္ထု ကိရ၊ ဘော၊ ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာဓိ ပညာယိဿတိ၊ မရဏံ ပညာယိဿတိ’တိ။

50. O Bhikkhus, while the prince was on the way to the park he saw a crowd of people making a bier with cloth of various colours. And the prince asked the charioteer, “O Charioteer, why are these people making a bier with cloth of various colours?”

“O Prince, that is being done for what is called a dead man.”

“In that case, drive the carriage to where the dead man is.”

Bhikkhus, the charioteer saying: “Very well, Prince,” accordingly drove the carriage to where the dead man is.

Bhikkhus, when Prince Vipassi saw the corpse of the man who had died, he asked the charioteer, "O Charioteer, what is a dead man?"

"O Prince now, a dead man is a man who will not be seen any more by his mother, father or other kin, and who will not see anymore his mother, father or other kin."

"But, O Charioteer, am I, too, subject to death? Can I not get beyond the reach of death? Shall I too not be seen anymore by my father the king, by my mother the queen, nor by other kin, and shall I too not see anymore my father the king, my mother the queen, nor other kin?"

"O Prince, you as well as all of us are subject to death. None can get beyond the reach of death. O Prince, you too will not be seen anymore by your father the king, by your mother the queen, nor by other kin. You too will not see anymore your father the king, mother the queen, nor other kin."

"Charioteer, in that case, I have no desire now to proceed to the park. Return to the palace from this very place."

Bhikkhus, the charioteer saying: "Very well, Prince" accordingly drove back to the palace from that very place. Bhikkhus, when Prince Vipassi reached the palace, he exclaimed, "This thing called birth is indeed a repugnant thing. It is indeed clear that old age, disease and death befall a person because of coming into existence. Thus was he brooding and downcast, suffering in body and mind.

၅၀။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် လူပေါင်းများစွာ စုဝေးလျက်အရောင်မျိုးစုံ အဝတ်တို့ဖြင့် ထမ်းစင်လုပ်နေသည်ကို မြင်လတ်သော် "အချင်းရထားထိန်း ထိုလူပေါင်းများစွာသည် စုဝေးလျက် အရောင်မျိုးစုံ အဝတ်တို့ဖြင့် ထမ်းစင်ကို အဘယ့်ကြောင့် ပြုလုပ်နေကြသနည်း"ဟုရထားထိန်းကို မေး၏။

"အရှင်မင်းသား ဤသူသည် 'သူသေ' မည်ပါ၏" (ထိုသူအတွက် ပြုလုပ်နေကြပါသည်)ဟု (လျှောက် ၏)။

"အချင်းရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ထိုသူသေရှိရာသို့ ရထားကို မောင်းလော့"ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍သူသေရှိရာသို့ ရထားကို မောင်း၏။

ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် တမလွန်သို့ သွားသော သူသေကိုမြင်လျှင် "အချင်းရထားထိန်းဤသူသေ မည်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း"ဟု ရထားထိန်းကို မေး၏။

"အရှင်မင်းသား ဤသူသေမည်သည်မှာ ထိုသူကို အမိအဖနှင့် အခြားဆွေမျိုးတို့က မတွေ့မြင်ရတော့မည့်သူ ဖြစ်သည့်ပြင် ထိုသူကလည်း အမိအဖနှင့် အခြားဆွေမျိုးတို့ကို မတွေ့မြင်ရတော့မည့်သူ ဖြစ်ပါသည်"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်းရထားထိန်း ငါသည်လည်း သေခြင်းသဘော ရှိသလော၊ သေခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်သလော၊ ငါ့ကို လည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြား ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် မတွေ့မြင်ရကုန်လတ္တံ့လော၊ ငါသည်လည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြားဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို မတွေ့မြင်ရ လတ္တံ့လော"ဟု (မေး၏)။

"အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် သေခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏၊ သေခြင်း သဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်၊ အရှင်မင်းသားကိုလည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြား ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် မတွေ့မြင်ရပါကုန်လတ္တံ့၊ အရှင်မင်းသားသည်လည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြား ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို မတွေ့မြင်ရပါလတ္တံ့"ဟု (လျှောက်၏)။

--

"အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ (သွားရန်) အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင်နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့"ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် "အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' မည်သည် စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ'ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသူအား အိုခြင်း သည် ထင်တုံဘိ၏၊ နာခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏၊ သေခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏"ဟုကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်၍ ကြံ့မိုင်နေ၏။

51. "Atha kho, bhikkhave, bandhumā rājā sārathim āmantāpetvā etadavoca – 'kacci, samma sārathi, kumāro uyyānabhūmiyā abhiramittha, kacci, samma sārathi, kumāro uyyānabhūmiyā attamano ahosī'ti? 'Na kho, deva, kumāro uyyānabhūmiyā abhiramittha, na kho, deva, kumāro uyyānabhūmiyā attamano ahosī'ti. 'Kiṃ pana, samma sārathi, addasa kumāro uyyānabhūmiṃ niyyanto'ti? 'Addasā kho, deva, kumāro uyyānabhūmiṃ niyyanto mahājanakāyaṃ

sannipatitaṃ nānārattānañca dussānaṃ vilātaṃ kayiramānaṃ. Disvā maṃ etadavoca – “kiṃ nu kho, so , samma sārathi, mahājanakāyo sannipatito nānārattānañca dussānaṃ vilātaṃ kayiratī”ti? “Eso kho, deva, kālaṅkato nāmā”ti. “Tena hi, samma sārathi, yena so kālaṅkato tena rathaṃ pesehī”ti. “Evaṃ devā”ti kho ahaṃ, deva, vipassissa kumārassa paṭissutvā yena so kālaṅkato tena rathaṃ pesesiṃ. Addasā kho, deva, kumāro petaṃ kālaṅkataṃ, disvā maṃ etadavoca – “kiṃ panāyaṃ, samma sārathi, kālaṅkato nāmā”ti ? “Eso kho, deva, kālaṅkato nāma. Na dāni taṃ dakkhanti mātā vā pitā vā aññe vā ñātisālohitā, sopi na dakkhissati mātaraṃ vā pitaraṃ vā aññe vā ñātisālohite”ti. “Kiṃ pana, samma sārathi, ahampi maraṇadhammo maraṇaṃ anatīto; mampi na dakkhanti devo vā devī vā aññe vā ñātisālohitā; ahampi na dakkhissāmi devaṃ vā devīṃ vā aññe vā ñātisālohite”ti? “Tvañca, deva, mayañcamha sabbe maraṇadhammā maraṇaṃ anatītā; tampi na dakkhanti devo vā devī vā aññe vā ñātisālohitā, tvampi na dakkhissasi devaṃ vā devīṃ vā aññe vā ñātisālohite”ti. “Tena hi, samma sārathi, alaṃ dānajja uyyānabhūmiyā, itova antepuraṃ paccaṇiyyāhī”ti. “Evaṃ, devā”ti kho ahaṃ, deva, vipassissa kumārassa paṭissutvā tatova antepuraṃ paccaṇiyyāsiṃ. So kho, deva, kumāro antepuraṃ gato dukkhī dummano pajjhāyati – “dhiratthu kira bho jāti nāma, yatra hi nāma jātassa jarā paññāyissati, byādhi paññāyissati, maraṇaṃ paññāyissati”ti.

၅၁. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇေ သာရထိ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ – ‘ကစ္စိ၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ကုမာ ရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ ကစ္စိ၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ’တိ? ‘န ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ၊ န ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ’တိ။ ‘ကိ ပန၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ အဒ္ဓသ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယုန္တော’တိ? ‘အဒ္ဓသာ ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယုန္တော မဟာဇနကာယံ သန္နိပတိတံ နာနာရတ္တာနဉ္စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရမာနံ။ ဒိ သွာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ကိ န ခေါ၊ သော၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ မဟာဇနကာယော သန္နိပတိတော နာနာရတ္တာနဉ္စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရတိ’တိ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကာလင်္ဂတော နာမာ’တိ။ “တေန ဟိ၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ယေန သော ကာလင်္ဂတော တေန ရထံ ပေသေဟီ”တိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခေါ အဟံ၊ ဒေဝ၊ ဝိပဿိဿ ကုမာ ရဿ ပဋိဿုတွာ ယေန သော ကာလင်္ဂတော တေန ရထံ ပေသေသိ။ အဒ္ဓသာ ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော ပေတံ ကာလင်္ဂတံ၊ ဒိသွာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ကိ ပနာယံ၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ ကာလင်္ဂတော နာမာ’တိ ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကာလင်္ဂတော နာမ။ န ဒာနိ တံ ဒက္ခန္တိ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ သောပိ န ဒက္ခိဿတိ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ”တိ။ “ကိ ပန၊ သမ္ဗ သာရထိ၊ အဟမ္မိ မရဏဓ မ္မော မရဏံ အနတိတော; မမ္မိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ; အဟမ္မိ န ဒက္ခိဿာမိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ”တိ? “တွဉ္စ၊ ဒေဝ၊ မယဉ္စမှ သဗ္ဗေ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတိတာ; တမ္မိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ၊ တမ္မိ န ဒက္ခိဿသိ ဒေဝံ ဝါ ဒေ

ဝိ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ”တိ။ “တေန ဟိ၊ သမ္မ သာရထိ၊ အလံ ဒာနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ၊ ဣတော ဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟိ”တိ။ ““ဧဝံ၊ ဒေဝါ”တိ ခေါ အဟံ၊ ဒေဝ၊ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိသုတ္တာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ သော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ - “မိရတ္တု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ၊ ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ၊ ဗျာဓိ ပညာယိဿတိ၊ မရဏံ ပညာယိဿ တိ””တိ။

51. O Bhikkhus, then King Bandhumā summoned the charioteer and asked him, "O Charioteer, how did things go? Was the prince happy at the park? Did he enjoy himself at the park?

“O King, the prince was not happy at the park. He did not enjoy himself at the park.”

“Charioteer, what did the prince see on the way to the park?”

“O King, while Prince Vipassi was on the way to the park he saw a crowd of people making a bier with cloth of various colours. And the prince asked me. “O Charioteer, why are these people making a bier with cloth of various colours?”

“O Prince, that is being done for what is called a dead man. (I answered.)

“In that case, drive the carriage to where the dead man is”

I did so. O King, when the Prince Vipassi saw the corpse of the man who had died, he asked me, “O Charioteer, what is a dead man?”

“O Prince, a dead man is a man who will not be seen any more by his mother, father or other kin, and who will not seen anymore his mother, father or other kin.

“But, Charioteer, am I, too subject to death? Can I not get beyond the reach of death? Shall I too not be seen anymore by my father the king, by my mother the queen, nor by other kin, and shall I too not see anymore my father the king, my mother the queen, nor other kin?

“O Prince, you as well as all of us are subject to death. None can get beyond the reach of death. O Prince, you too will not be seen anymore by your father the king, by your mother the queen, nor by other kin. You too will not see anymore your father the king, mother the queen, nor other kin.”

“Charioteer, in that case, I have no desire now to proceed to the park. Return to the palace from this very place.

O King, saying: "Very well, Prince", I accordingly drove back to the palace. O King, when the Prince Vipassi reached the palace, he exclaimed, "This thing called birth is indeed a repugnant thing. It is indeed clear that old age, disease and death befall a person because of coming into existence. Thus was he brooding and downcast, suffering in body and mind.

၅၁။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ရထားထိန်းကို ခေါ်၍ ဤစကားကို ဆို၏။

"အချင်းရထားထိန်း အသို့နည်း မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ ပျော်မွေ့ပါ၏လော၊ အချင်းရထားထိန်းအသို့နည်း မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ နှစ်ခြိုက်ပါ၏လော"ဟု (မေး၏)။

"မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မပျော်မွေ့ပါ၊ မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မနှစ်ခြိုက်ပါ"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်းရထားထိန်း မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အဘယ်အရာကို မြင်ခဲ့သနည်း"ဟု (မေး၏)။

မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် လူပေါင်းများစွာ စုဝေးလျက် အရောင်မျိုးစုံအဝတ်တို့ဖြင့် ထမ်းစင်လုပ်နေသည်ကို မြင်ခဲ့၏။ မြင်လတ်သော် "အချင်းရထားထိန်း ထိုလူပေါင်းများစွာသည် စုဝေးလျက် အရောင်မျိုးစုံ အဝတ်တို့ဖြင့် ထမ်းစင်ကို အဘယ့်ကြောင့် ပြုလုပ်နေကြသနည်း"ဟု အကျွန်ုပ်ကို မေး၏။

"အရှင်မင်းသား ဤသူသည် သူသေမည်၏" (ထိုသူ့အတွက် ပြုလုပ်နေကြပါသည်"ဟု အကျွန်ုပ် ကပြန်ကြား ပါ၏)။

"အချင်းရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ထိုသူသေရှိရာသို့ ရထားကို မောင်းလော့"ဟု (မင်းသားက ဆို၏)။

မင်းမြတ် (ထိုအခါ) အကျွန်ုပ်သည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ထိုသူသေရှိ ရာသို့ ရထားကို မောင်းပါ၏။

မင်းမြတ် မင်းသားသည် တမလွန်သို့ သွားသော သူသေကို မြင်လျှင် "အချင်းရထားထိန်း ဤသူသေမည်သည် ကား အဘယ်သို့သော သူပါနည်း"ဟု အကျွန်ုပ်ကို မေး၏။

"အရှင်မင်းသား ဤသူသေမည်သည်မှာ ထိုသူ့ကို အမိအဖနှင့် အခြားဆွေမျိုးတို့က မတွေ့မြင်ရတော့မည့် သူ ဖြစ်၍ ထိုသူကလည်း အမိအဖနှင့် အခြားဆွေမျိုးတို့ကို မတွေ့မြင်ရတော့မည့်သူ ဖြစ်ပါသည်"ဟု (အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြား၏)။

"အချင်းရထားထိန်း ငါသည်လည်း သေခြင်းသဘော ရှိသလော၊ သေခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်သလော၊ ငါ့ကို လည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြားဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် မတွေ့မြင်ရကုန်လတ္တံ့ လော၊ ငါသည်လည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့်အခြား ဆွေတော်မျိုးတော် တို့ကို မတွေ့မြင်ရ လတ္တံ့လော"ဟု (မင်းသားက မေးပြန်၏)။

"အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် သေခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏။ သေခြင်း သဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်၊ အရှင်မင်းသားကိုလည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြား ဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် မတွေ့မြင်ရပါကုန်လတ္တံ့၊ အရှင်မင်းသားသည်လည်း

--

(ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြားဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို မတွေ့မြင်ရပါလတ္တံ့"ဟု (အကျွန်ုပ် က ပြန်ကြား ပါ၏)။

"အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ (သွားရန်) အလို မရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင်နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့"ဟု (မင်းသားက ဆိုပါသည်)။

မင်းမြတ် ထိုအခါ အကျွန်ုပ်သည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ထို (အရပ်) မှ ပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်ခဲ့ရပါ၏။

မင်းမြတ် ထိုဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် "အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' မည် သည်စက်ဆုပ် ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ'ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသူအား အိုခြင်းသည်ထင်တုံဘိ၏၊ နာခြင်း သည် ထင်တုံဘိ၏၊ သေခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏"ဟု ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်၍ကြံ့မှိုင်းနေပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။

Pabbajito ပဗ္ဗဇီတော

(8) The Recluse (*pabbajita*) ရဟန်း

52. "Atha kho, bhikkhave, bandhumassa raññho etadahosi – 'mā heva kho vipassī kumāro na rajjaṃ kāresi, mā heva vipassī kumāro agārasmā anagāriyaṃ pabbaji, mā heva nemittānaṃ brāhmaṇānaṃ saccam assa vacana'nti. Atha kho, bhikkhave, bandhumā rājā vipassissa kumārassa bhiyyosomattāya pañca kāmaguṇāni upaṭṭhāpesi – 'yathā vipassī kumāro rajjaṃ kareyya, yathā vipassī kumāro na agārasmā anagāriyaṃ pabbajeyya, yathā nemittānaṃ brāhmaṇānaṃ micchā assa vacana'nti.

"Tatra sudam, bhikkhave, vipassī kumāro pañcahi kāmaguṇehi samappito samaṅgībhūto paricāreti. Atha kho, bhikkhave, vipassī kumāro bahūnaṃ vassānaṃ bahūnaṃ vassasatānaṃ

bahūnaṃ vassasahassānaṃ accayena sārathinā āmantesi – ‘yojehi, samma sārathi, bhaddāni bhaddāni yānāni, uyyānabhūmiṃ gacchāma subhūmidassanāyā’ti. ‘Evaṃ, devā’ti kho, bhikkhave, sārathi vipassissa kumārassa paṭissutvā bhaddāni bhaddāni yānāni yojetvā vipassissa kumārassa paṭivedesi – ‘yuttāni kho te, deva, bhaddāni bhaddāni yānāni, yassa dāni kālāṃ maññāsī’ti. Atha kho, bhikkhave, vipassī kumāro bhaddaṃ bhaddaṃ yānaṃ abhiruhitvā bhaddehi bhaddehi yānehi uyyānabhūmiṃ niyyāsi.

၅၂. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဧတဒဟောသိ – ‘မာ ဟေဝ ခေါ ဝိပဿီ ကုမာရော န ရန္တံ ကာရေ သိ၊ မာ ဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ၊ မာ ဟေဝ နေမိတ္တာနံ ပြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ ဝစန’န္တိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥ ပဋ္ဌာပေသိ – ‘ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော ရန္တံ ကရေယျ၊ ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗ ဇေယျ၊ ယထာ နေမိတ္တာနံ ပြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစန’န္တိ။

“တကြ သုဒ္ဓါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ ဗဟူနံ ဝဿသတာနံ ဗဟူနံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေ န သာရထိ အာမန္တေသိ – ‘ယောဇေဟိ၊ သမ္မ သာရထိ၊ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ၊ ဥယျာနဘူမိံ ဂစ္ဆာမ သုဘူမိံ ဒဿနာယာ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေဝါ’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတ္တာ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ယောဇေတွာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဝေဒေသိ – ‘ယုတ္တာနိ ခေါ တေ၊ ဒေဝ၊ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာ နိ၊ ယဿ ဒာနိ ကာလံ မညသီ’တိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘ ဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဥယျာနဘူမိံ နိယျာသိ။

52. Then, Bhikkhus, this thought came to King Bandhumā. "Prince Vipassi must become a king. Prince Vipassi must not leave the worldly life for the life of a recluse. The (alternative) prophecy of the brāhmin augurs, must not come true."

Bhikkhus, to ensure that Prince Vipassī become a king, to prevent him from leaving the worldly life for the life of a bhikkhu, and to prevent the prophecy of the brāhmin augurs coming true, even more means of enjoying of all the five kinds of sensual pleasures by the prince were installed. Then, bhikkhus, Prince Vipassi continued to live the worldly life, enjoying fully all the five kinds of sensual pleasures. Then, after a great number of years, hundreds and thousands of years, had passed, the Prince Vipassi called his charrioteer and said to him, “O Good Charioteer, harness and prepare splendid and elegant carriages. We shall go to the grounds of the park to view pleasant scenes and sights.

Bhikkhus, the charioteer replied "Very well, Prince", and after having harnessed and prepared splendid and elegant carriages, said: "O Prince, the excellent carriages are ready. Now, you know the time (you can go when you like)".

Bhikkhus, Prince Vipassi got into a splendid and elegant carriage, and together with other excellent carriages, left for the park.

၅၂။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။

"ဝိပဿီမင်းသားသည် မင်းမပြု ဘဲ မနေစေရ၊ ဝိပဿီမင်းသားသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့မဝင်စေရ၊ နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် မမှန်စေရ"ဟု (အကြံသည် ဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ဝိပဿီမင်းသား မင်းပြု ဖြစ်စိမ့်သောငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ မဝင် စိမ့်သောငှါ နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့၏စကား လွဲမှားစိမ့်သောငှါ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို တိုးတက်၍ စီရင်ထားစေ၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဝိပဿီမင်းသားသည် ထိုလူ့ဘောင်၌ပင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ စံစား လျက် နေပြန်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ နှစ်အရာပေါင်းများစွာ နှစ်အထောင်ပေါင်းများစွာ လွန်သောအခါ ဝိပဿီ မင်းသားသည် ရထားထိန်းကိုခေါ်၍ "အချင်းရထားထိန် ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သောယာဉ်တို့ကို ကလေ့၊ သာယာသော ရှုမျှော်ခင်းကို ရှုစားရန် ဥယျာဉ်သို့ သွားကုန်အံ့"ဟု မိန့်ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကစေပြီးလျှင် "အရှင်မင်းသား ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကပြီးပါပြီ၊ ယခုအခါ၌ သွားရန် အချိန်ကို သင်မင်းသား သိတော်မူပါသည် (သွားရန်မှာ သင်မင်းသား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)"ဟု လျှောက်ကြား၏။

ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဝိပဿီမင်းသားသည် ကောင်းသော ယာဉ်ကို တက်စီး၍ ကောင်းကုန်ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားလေ၏။

53. "Addasā kho, bhikkhave, vipassī kumāro uyyānabhūmiṃ niyyanto purisaṃ bhaṇḍuṃ pabbajitaṃ kāsāyavaśanaṃ. Disvā sārathiṃ āmantesi – 'ayaṃ pana, samma sārathi, puriso kiṃkato? Sīsaṃpissa na yathā aññesaṃ, vatthānipissa na yathā aññesa'nti? 'Eso kho, deva, pabbajito nāma'ti. 'Kiṃ paneso, samma sārathi, pabbajito nāma'ti? 'Eso kho, deva, pabbajito

nāma sādhu dhammacariyā sādhu samacariyā [sammacariyā (ka.)] sādhu kusalakiriya
[kusalacariyā (syā.)] sādhu puññakiriya sādhu avihimsā sādhu bhūtanukampā'ti. 'Sādhu kho
so, samma sārathi, pabbajito nāma, sādhu dhammacariyā sādhu samacariyā sādhu
kusalakiriya sādhu puññakiriya sādhu avihimsā sādhu bhūtanukampā. Tena hi, samma
sārathi, yena so pabbajito tena ratham pesehī'ti. 'Evaṃ, devā'ti kho, bhikkhave, sārathi
vipassissa kumārassa paṭissutvā yena so pabbajito tena ratham pesesi. Atha kho, bhikkhave,
vipassī kumāro taṃ pabbajitaṃ etadavoca – 'tvam pana, samma, kiṃkato, sīsampi te na yathā
aññesaṃ, vatthānipi te na yathā aññesa'nti? 'Ahaṃ kho, deva, pabbajito nāmā'ti. 'Kiṃ pana
tvam, samma, pabbajito nāmā'ti? 'Ahaṃ kho, deva, pabbajito nāma, sādhu dhammacariyā
sādhu samacariyā sādhu kusalakiriya sādhu puññakiriya sādhu avihimsā sādhu
bhūtanukampā'ti. 'Sādhu kho tvam, samma, pabbajito nāma sādhu dhammacariyā sādhu
samacariyā sādhu kusalakiriya sādhu puññakiriya sādhu avihimsā sādhu bhūtanukampā'ti.

၅၃. “အဒ္ဓသာ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိ နိယုန္တော ပုရိသံ ဘဏ္ဍု ပဗ္ဗဇိတံ ကာသာယဝသ
နံ။ ဒိသ္မာ သာရထိ အာမန္တေသိ – ‘အယံ ပန၊ သမ္မ သာရထိ၊ ပုရိသော ကိံကတော? သီသံပိဿ န ယထာ အညေ
သံ၊ ဝတ္ထာနိပိဿ န ယထာ အညေသ’န္တိ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ပဗ္ဗဇိတော နာမာ’တိ။ ‘ကိံ ပနေသော၊ သမ္မ သာရ
ထိ၊ ပဗ္ဗဇိတော နာမာ’တိ? ‘ဧသော ခေါ၊ ဒေဝ၊ ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ [သမ္မစရိ
ယာ (က.)] သာဓု ကုသလကိရိယာ [ကုသလစရိယာ (သျှာ.)] သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိသာ သာဓု ဘူ
တာနုကမ္မိ’တိ။ ‘သာဓု ခေါ သော၊ သမ္မ သာရထိ၊ ပဗ္ဗဇိတော နာမ၊ သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ သာဓု
ကုသလကိရိယာ သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိသာ သာဓု ဘူတာနုကမ္မိ။ တေန ဟိ၊ သမ္မ သာရထိ၊ ယေန
သော ပဗ္ဗဇိတော တေန ရထံ ပေသေဟီ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေဝါ’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပ
ဋိဿုတွာ ယေန သော ပဗ္ဗဇိတော တေန ရထံ ပေသေသိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော တံ ပဗ္ဗဇိတံ
ဧတဒဝေစ – ‘တွံ ပန၊ သမ္မ၊ ကိံကတော၊ သီသမ္ပိ တေန န ယထာ အညေသံ၊ ဝတ္ထာနိပိ တေန န ယထာ အညေ
သ’န္တိ? ‘အဟံ ခေါ၊ ဒေဝ၊ ပဗ္ဗဇိတော နာမာ’တိ။ ‘ကိံ ပန တွံ၊ သမ္မ၊ ပဗ္ဗဇိတော နာမာ’တိ? ‘အဟံ ခေါ၊ ဒေဝ၊ ပဗ္ဗဇိ
တော နာမ၊ သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ သာဓု ကုသလကိရိယာ သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိသာ
သာဓု ဘူတာနုကမ္မိ’တိ။ ‘သာဓု ခေါ တွံ၊ သမ္မ၊ ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ သာဓု
ကုသလကိရိယာ သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိသာ သာဓု ဘူတာနုကမ္မိ’တိ။

53. Bhikkhus, on the way to the park Prince Vipassī saw a bhikkhu with shaven head and garbed
in a bark-dyed robe. And the prince asked the charioteer, what has been done to this man? His
head is not like the head of other men. His raiments are not like the clothes of other men.”

“O Prince, this man is called a recluse”.

“O Charioteer, what kind of a man is a recluse?”

“O Prince, a bhikkhu is a person who constantly acts according to his conviction that practice of righteous principles is good, that practice of calmness is good, that practice of meritorious deeds is good, that practice of virtue is good, that practice of not harming others is good, and that having compassion on all beings is good.”

“O Charioteer, that man, who is called a samaṇa is good. Practising righteous principles is good, practising calmness is good, practicing meritoriousness is good, practising virtue is good, practising of non-harmfulness is good, having compassion on all beings is good. Since it is so, drive the carriage to where that bhikkhu is.”

Bhikkhus, the charioteer saying: "Very well, Prince," accordingly did so, Bhikkhus, Prince Vipassi addressed the samaṇa thus: "Friend, what has happened to you? Your head is not like the head of other men. Your raiments are not like the clothes of other men."

“O Prince, I am called a samaṇa”

“Friend, what kind of a person are you, who are called a bhikkhu?”

“O Prince, I, known as a samaṇa, am a person who lives and constantly acts according to my conviction that practice of righteous principles (dhamma) is good, that practice of calmness (sama) is good, that practice of meritorious deeds is good, that practice of virtue is good, that practice of not harming others is good, and that having compassion on all beings is good.”

“Friend, you, who are called samaṇa is good. Practising righteous principles is good, practising calmness is good, practising meritoriousness is good, practising virtue is good, practising of non-harmfulness is good, having compassion on all beings is good.

၅၃။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် ခေါင်းတုံးလျက် ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်ကိုဝတ်ရုံ ထားသော ရဟန်းကို မြင်လတ်သော် ရထားထိန်းကို မိန့်ဆို၏။

"အချင်းရထားထိန်း ဤယောက်ျားကို အဘယ်သို့ ပြုထားသနည်း၊ ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းသည်လည်းအခြားသူတို့၏ (ဦးခေါင်း) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား၊ ထိုသူ၏ အဝတ်တို့သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (အဝတ်တို့) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား"ဟု (မိန့်ဆို၏)။

"အရှင်မင်းသား ဤသူကား ရဟန်းမည်ပါသည်"ဟု လျှောက်၏။

"အချင်းရထားထိန်း ဤရဟန်းမည်သည် အဘယ်သို့သောသူပါနည်း"ဟု (မေး၏)။

"အရှင်မင်းသား ဤရဟန်းမည်သည်မှာ တရားကျင့်ခြင်းသည် ကောင်း၏၊ အမှန်ကျင့်ခြင်းသည်ကောင်း၏၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်းသည် ကောင်း၏၊ ကောင်းမှုပြုခြင်းသည် ကောင်း၏၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းသည်ကောင်း၏၊ သတ္တဝါတို့ ကို သနားခြင်းသည် ကောင်း၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ကျင့်နေသူ ဖြစ်ပါသည်"ဟု (လျှောက်၏)။

"အချင်းရထားထိန်း ထိုရဟန်းမည်သည် ကောင်းပေ၏၊ အချင်းရထားထိန်း တရားကျင့်ခြင်းသည်ကောင်းပေ၏၊ အမှန်ကျင့်ခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ ကောင်းမှုပြုခြင်း သည် ကောင်းပေ၏၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ သတ္တဝါတို့ကိုသနားခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ အချင်းရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ထိုရဟန်းထံသို့ ရထားကိုမောင်းလော့"ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ထိုရဟန်းထံသို့ ရထားကို မောင်း၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီမင်းသားသည် ထိုရဟန်းအား ဤစကားကို ဆို၏။

"အသျှင် သင်သည် အဘယ်သို့ ဖြစ်နေသနည်း၊ သင်၏ ဦးခေါင်းသည်လည်း အခြားသူတို့၏ (ဦးခေါင်း) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား၊ သင်၏ အဝတ်တို့သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (အဝတ်တို့) ကဲ့သို့မဟုတ်ပါတကား"ဟု (ဆို၏)။

"အရှင်မင်းသား အကျွန်ုပ်သည် ရဟန်း မည်ပါသည်"ဟု (ဆို၏)။

"အသျှင် ရဟန်းမည်သော သင်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း"ဟု (မေး၏)။

"မင်းသား ရဟန်းမည်သော အကျွန်ုပ်သည် တရားကျင့်ခြင်းသည် ကောင်း၏၊ အမှန်ကျင့်ခြင်းသည်ကောင်း၏၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်းသည် ကောင်း၏၊ ကောင်းမှုပြုခြင်းသည် ကောင်း၏၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းသည်ကောင်း၏၊ သတ္တဝါတို့ ကို သနားခြင်းသည် ကောင်း၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ကျင့်နေသူ ဖြစ်ပါသည်"ဟု (ဆို၏)။

"အသျှင် ရဟန်းမည်သော သင်သည် ကောင်းပေ၏၊ တရားကျင့်ခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ အမှန်ကျင့်ခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ ကောင်းမှုပြုခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ သတ္တဝါတို့ကို သနားခြင်းသည် ကောင်းပေ၏"ဟု (ဆို၏)။

Bodhisattapabbajjā ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇ္ဇာ

(9) How the Future Buddha Became a Samaṇa ဘုရားလောင်း ရဟန်းပြုတော်မူခန်း

54. “Atha kho, bhikkhave, vipassī kumāro sārathim āmantesi – ‘tena hi, samma sārathi, ratham ādāya itova antepuram paccaniyyāhi. Aham pana idheva kesamassum ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyam pabbajissāmī’ti. ‘Evaṃ, devā’ti kho, bhikkhave, sārathi vipassissa kumārassa paṭissutvā ratham ādāya tatova antepuram paccaniyyāsi. Vipassī pana kumāro tattheva kesamassum ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyam pabbaji.

၅၄. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ကုမာရော သာရထိ အာမန္တေသိ - ‘တေန ဟိ၊ သမ္မ သာရထိ၊ ရထံ အာဒယ လ္လတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျဟိ။ အဟံ ပန လ္လဓေဝ ကေသမသုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာ ဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဒေဝါ’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိသုတွာ ရထံ အာဒယ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ ဝိပဿီ ပန ကုမာရော တတ္ထေဝ ကေသမသုံ ဩ ဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။

54. Bhikkhus, Prince Vipassī then said to the charioteer, “O Charioteer, since it is so, take the carriage and return to the palace. As for myself, I shall, even here, cut off my hair and beard, shall don the bark-dyed robes, and leave the worldly life to enter upon the homeless life of a bhikkhu.

The charioteer saying: 'Very well. Prince,' and taking the carriage, returned to the palace from that very place. Prince Vipassī then and there cut off his hair and beard, donned the bark-dyed robes, and leaving the worldly life, took up the homeless life of a bhikkhu.

၅၄။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ဝိပဿီမင်းသားသည် ရထားထိန်းကို မိန့်ဆို၏။

"အချင်းရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ရထားကို ယူ၍ ဤ (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လေလော့၊ ငါသည်ကား ဤ အရပ်၌ပင် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင် တော့အံ့"ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် "အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ"ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ရထားကိုယူပြီးလျှင် ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လေ၏။ ဝိပဿီမင်းသားသည်ကား ထို (အရပ်) ၌ ပင်ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီး လျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်လေ ၏။

Mahājanakāyaanupabbajjā မဟာဇနကာယအနုပဗ္ဗဇ္ဇာ

(10) Admission of a great number of people into the Order in Imitation

55. “Assosi kho, bhikkhave, bandhumatiyā rājadhāniyā mahājanakāyo caturāsīti pāṇasahassāni – ‘vipassī kira kumāro kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajito’ti. Sutvāna tesaṃ etadahosi – ‘na hi nūna so orako dhammavinayo, na sā orakā [orikā (sī. syā.)] pabbajjā, yattha vipassī kumāro kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajito. Vipassīpi nāma kumāro kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajissati, kimaṅgaṃ [kimaṅga (sī.)] pana maya’nti.

“Atha kho, so bhikkhave, mahājanakāyo [mahājanakāyo (syā.)] caturāsīti pāṇasahassāni kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā vipassīṃ bodhisattaṃ agārasmā anagāriyaṃ pabbajitaṃ anupabbajimṃsu. Tāya sudaṃ, bhikkhave, parisāya parivuto vipassī bodhisatto gāmanigamajanapadarājadhānīsu cārikaṃ carati.

၅၅. “အသောသိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာဇနကာယော စတုရသီတိ ပါဏသဟဿာနိ - ‘ဝိပဿီ ကိရ ကုမာရော ကေသမသုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော’တိ။ သုတွာန တေသံ ဧတဒဟောသိ - ‘န ဟိ နူန သော ဩရကော ဓမ္မဝိနယော၊ န သာ ဩရကာ [ဩရိကာ (သီ. သျှာ.)] ပဗ္ဗဇော၊ ယတ္ထ ဝိပဿီ ကုမာရော ကေသမသုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစုဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ ဝိပဿီပိ နာမ ကုမာရော ကေသမသုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ကိမင်္ဂံ [ကိမင်္ဂံ (သီ.)] ပန မယ’န္တိ။

“အထ ခေါ၊ သော ဘိက္ခဝေ၊ မဟာဇနကာယော [မဟာဇနကာယော (သျှာ.)] စတုရသီတိ ပါဏသဟဿာနိ ကေသမသုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တံ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုပဗ္ဗဇိသု။ တာယ သုဒံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ပရိသာယ ပရိဂူတော ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော ဂါမနိဂမဇနပဒ ရာဇဓာနိသု စာရိကံ စရတိ။

55. Bhikkhus, at the capital city of Bandhumatī, a lot of people numbering eighty-four thousand people heard that Prince Vipassī had cut off his hair and beard, had donned the bark-dyed robes, and leaving the worldly life, had taken up the homeless life of a bhikkhu. And to them this thought occurred:

"Verily, since even Prince Vipassī has cut off his hair and beard, has donned the bark-dyed robes, and has entered upon the homeless life of a bhikkhu, that Doctrine and Discipline accepted and practised by him cannot indeed be inferior and low. The life of a bhikkhu cannot indeed be inferior and low. Surely, if even Prince Vipassī himself can do these things and become a bhikkhu, why then may we not do the same and take up the life of a bhikkhu?"

Then, bhikkhus, these great bodies of people numbering eighty-four thousand cut off their hair and beards, donned the bark-dyed robes and entered upon the homeless life of a bhikkhu in imitation of the Future Buddha Vipassī who had left the worldly life and had entered upon the homeless life of a

bhikkhu. And the Future Buddha Vipassī, on his alms-rounds, wandered through hamlets, market-towns, the districts and the capital city, surrounded and accompanied by those followers.

၅၅။ ရဟန်းတို့ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူပေါင်းများစွာတို့သည် "ဝိပဿီ မင်းသားသည် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်လေသတတ်"ဟု ကြားလေကုန်၏။ ကြားကုန်လတ်သော် ထိုသူတို့အား ဤသို့သောအကြံသည် ဖြစ်၏။

"ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်လျက် ဝိပဿီ မင်းသား ကျင့်သုံးသော ထိုတရားနှင့် ဝိနည်းသည် မယုတ်ညံ့သည်သာ စင်စစ်ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုရဟန်းအဖြစ်သည် မယုတ်ညံ့သည်သာ စင်စစ်ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဝိပဿီမင်းသားသော်မှ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်နိုင်သေး၏။ ငါတို့ကားအဘယ်မှာ မဝင်နိုင်ဘဲရှိအံ့နည်း"ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူပေါင်းများစွာတို့သည် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီး လျှင်ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံကုန်လျက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းသို့ အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီဘုရားလောင်းသည် ထိုပရိသတ်ခြံရံလျက် ရွာ နိဂုံး ဇနပုဒ် နေပြည်တော်တို့၌ ဒေသစာရီလှည့်လည်၏။

56. “Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa rahogatassa paṭisallīnassa evaṃ cetaso parivitakko udapādi – ‘na kho metaṃ [na kho panetaṃ (syā..)] patirūpaṃ yohaṃ ākiṇṇo viharāmi, yaṃnūnāhaṃ eko gaṇamhā vūpakaṭṭho vihareyya’nti. Atha kho, bhikkhave, vipassī bodhisatto aparena samayena eko gaṇamhā vūpakaṭṭho vihāsi , aṅṅīnēva tāni caturāsīti pabbajitasahassāni agamaṃsu, aṅṅīnena maggena vipassī bodhisatto.

၅၆. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ‘န ခေါ မေတံ [န ခေါ ပနေတံ (သျှာ..)] ပတိရူပံ ယောဟံ အာကိဏ္ဏော ဝိဟရာမိ၊ ယံနူနာဟံ ဧကော ဂဏမှာ ဂူပကဋ္ဌော ဝိဟရေယျ’န္တိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော အပရေန သမယေန ဧကော ဂဏမှာ ဂူပကဋ္ဌော ဝိဟာသိ ၊ အညေနော တာနိ စတုရာသီတိ ပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ အဂမံသု၊ အညေန မဂ္ဂေန ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော။

56. Now, Bhikkhus, while the Future-Buddha Vipassī was alone in a secluded place, this thought occurred in his mind;

“It is indeed not suitable that I should live crowded with the followers. It will be better if I were to dwell alone far from the crowd.”

So after a time the Future-Buddha Vipassi dwelt alone far from the crowd. Those eighty-four thousand samaṇas went one way, and the Future-Buddha Vipassi went another way.

၅၆။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ဆိတ် ငြိမ်ရာ၌ တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် "ငါ့အား (လူတို့နှင့်) ရောနှောယှက်တင် နေမှုသည် မသင့်၊ ငါသည် အစုအရုံးမှ ခွဲခွါ၍တစ်ယောက်တည်းနေရမှု ကောင်းလေစွ"ဟု ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းသည် နောင်အခါ၌ အစုအရုံးမှ ခွဲခွါ၍ တစ်ယောက်တည်းနေ၏။

ထိုရဟန်းရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် တစ်ပါးသောလမ်းဖြင့်သာလျှင် သွားလေကုန်၏။ ဝိပဿီ ဘုရားလောင်းသည် တစ်ပါးသောလမ်းဖြင့် သွားလေ၏။

Bodhisattaabhiniveso ဗောဓိသတ္တအဘိနိဝေသော

(11) The Contemplation of the Future Buddha ဘုရားလောင်း၏ နှလုံးသွင်းခြင်း

57. “Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa vāsūpagatassa rahogatassa paṭisallīnassa evaṃ cetaso parivitakko udapādi – ‘kicchamaṃ vatāyamaṃ loko āpanno, jāyati ca jīyati ca mīyati ca [jiyyati ca miyyati ca (ka.)] cavati ca upapajjati ca, atha ca panimassa dukkhassa nissaraṇaṃ nappajānāti jarāmaraṇassa, kudāssu nāma imassa dukkhassa nissaraṇaṃ paññāyissati jarāmaraṇassā’ti?

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho sati jarāmaraṇaṃ hoti, kiṃpaccayā jarāmaraṇa’nti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘jātiyā kho sati jarāmaraṇaṃ hoti, jātippaccayā jarāmaraṇa’nti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho sati jāti hoti, kiṃpaccayā jāti’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘bhave kho sati jāti hoti, bhavapaccayā jāti’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho sati bhavo hoti, kiṃpaccayā bhavo’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘upādāne kho sati bhavo hoti, upādānapaccayā bhavo’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho sati upādānaṃ hoti, kiṃpaccayā upādāna’nti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘taṇhāya kho sati upādānaṃ hoti, taṇhāpaccayā upādāna’nti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho sati taṇhā hoti, kiṃpaccayā taṇhā’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘vedanāya kho sati taṇhā hoti, vedanāpaccayā taṇhā’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho sati vedanā hoti, kiṃpaccayā vedanā’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘phasse kho sati vedanā hoti, phassapaccayā vedanā’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho sati phasso hoti, kiṃpaccayā phasso’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘saḷāyatane kho sati phasso hoti, saḷāyatanapaccayā phasso’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho sati saḷāyatanaṃ hoti, kiṃpaccayā saḷāyatana’nti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘nāmarūpe kho sati saḷāyatanaṃ hoti, nāmarūpapaccayā saḷāyatana’nti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho sati nāmarūpaṃ hoti, kiṃpaccayā nāmarūpa’nti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘viññāṇe kho sati nāmarūpaṃ hoti, viññāṇapaccayā nāmarūpa’nti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho sati viññāṇaṃ hoti, kimṇappaccayā viññāṇa’nti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘nāmarūpe kho sati viññāṇaṃ hoti, nāmarūpapaccayā viññāṇa’nti.

၅၇. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဝါညူပဂတဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသန္ဓီနဿ ဧဝံ စေ တသော ပရိဝိတက္ခော ဥဒပါဒိ – ‘ကိစ္ဆံ ဝတာယံ လောကော အာပန္နော၊ ဇာယတိ စ ဇီယတိ စ မိယတိ စ [ဇိယျ တိ စ မိယျတိ စ (က.)] စဝတိ စ ဥပပဇ္ဇတိ စ၊ အထ စ ပနိမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ နပ္ပဇာနာတိ ဧရာမရဏဿ၊ ကုဒာဿု နာမ ဣမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ ပညာယိဿတိ ဧရာမရဏဿာ’တိ?

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမိ န ခေါ သတိ ဧရာမရဏံ ဟောတိ၊ ကိ ပစ္စယာ ဧရာမရဏံ’န္တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဇာတိယာ ခေါ သတိ ဧရာမရဏံ ဟောတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဧရာမရဏံ’န္တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမိ န ခေါ သတိ ဇာတိ ဟောတိ၊ ကိ ပစ္စယာ ဇာတိ’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဘဝေ ခေါ သတိ ဇာတိ ဟောတိ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမိ န ခေါ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ၊ ကိ ပစ္စယာ ဘဝေါ’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဥပါဒာနေ ခေါ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ၊ ဥပါဒာနပစ္စယာ ဘဝေါ’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမိ န ခေါ သတိ ဥပါဒာနံ ဟောတိ၊ ကိ ပစ္စယာ ဥပါဒာနံ’န္တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘တဏှာယ ခေါ သတိ ဥပါဒာနံ ဟောတိ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒာနံ’န္တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမိ န ခေါ သတိ တဏှာ ဟောတိ၊ ကိ ပစ္စယာ တဏှာ’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဝေဒနာယ ခေါ သတိ တဏှာ ဟောတိ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမိ န ခေါ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ၊ ကိ ပစ္စယာ ဝေဒနာ’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဖဿေ ခေါ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမိ န ခေါ သတိ ဖဿော ဟောတိ၊ ကိ ပစ္စယာ ဖဿော’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိဿော မနသိကာရာ အဟု ပညာ ယ အဘိသမယော - ‘သဠာယတနေ ခေါ သတိ ဖဿော ဟောတိ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမိ န ခေါ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ၊ ကိပစ္စယာ သဠာယတန’န္တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိဿော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘နာမရူပေ ခေါ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတန’န္တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမိ န ခေါ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ၊ ကိ ပစ္စယာ နာမရူပ’န္တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိဿော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘ဝိညာဏေ ခေါ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ’န္တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမိ န ခေါ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ၊ ကိ ပစ္စယာ ဝိညာဏ’န္တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိဿော မနသိကာရာ အဟု ပညာ ယ အဘိသမယော - ‘နာမရူပေ ခေါ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ၊ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏ’န္တိ။

57. Then, Bhikkhus, while the Future-Buddha Vipassī having approached the Bo-Tree to spend the night, was alone in a secluded place, this reflection arose in him.

"This world of sentient beings is indeed a miserable world. One is born, gets old, and dies. One passes continually from one state of existence to another, dying again and again, being reborn again and again. And yet one does not know how to get free of this misery of ageing and death. When will (the way of) freedom from this misery of ageing and death become evident?"

Bhikkhus, then the Future-Buddha Vipassī thought thus. "What (phenomenon) being existent, do ageing and death come about? What is the cause of ageing-and-death?"

Then, bhikkhu, due to proper reflection, there came to the Future Buddha Vipassī the right understanding through insight knowledge that:

“When (the phenomenon of) birth is existent, ageing and death come about. Ageing and death are due to birth (jāti).

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī again thought thus: “What (phenomenon) being existent, does (the phenomenon of) birth come about? What is the cause of birth?”

Then, bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future Buddha Vipassī the right understanding through insight-knowledge, that: "When kammabhava! is existent, the phenomenon of birth comes about. Birth is due to bhava.

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What (phenomenon) being existent, does bhava come about? What is the cause of bhava?"

Then, bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future Buddha Vipassī the right understanding through insight-knowledge, that: "When clinging (Upādāna) is existent bhava comes about. Bhava is due to clinging (Upādāna)."

Then bhikkhus, the Future Buddha Vipassī thought thus: "What (phenomenon) being existent, does clinging come about? What is the cause of clinging?"

Then, bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future Buddha Vipassī the right Understanding through Insight-knowledge, that: "When craving (tanhā) is existent, clinging comes about. Clinging is due to craving (tanhā)."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What being existent, does craving come about? What is the cause of craving?"

Then, Bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge, that: "When sensation (vedanā) is existent, craving comes about. Craving is due to sensation."

Then bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī again thought thus: "What being existent, does sensation come about? What is the cause of sensation."

Then, Bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge, "When contact (phassa), is existent, sensation comes about. Sensation is due to contact."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What being existent, does contact come about? What is the cause of contact?"

Then, bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge, that: "When the six sense-bases (salāyatana) are existent, contact comes about. The six fields or six sense-bases are the cause of contact."

Then bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What being existent, do the six sense-bases come about? What is the cause of the six sense-bases?"

Then, bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge, that: "When mind-and-body (nāmarūpa) are existent, the six sense-bases come about. The six sense-bases are due to mind-and-body."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What being existent, do mind-and-body come about? What is the cause of mind-and-body?"

Then, Bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge, that: "When consciousness (viññāṇa) is existent, mind-and-body come about. Mind-and-body are due to consciousness.

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What being existent, does consciousness come about? What is the cause of consciousness?"

Then, bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through insight-knowledge that: "When mind-and-body are existent, consciousness comes about. Consciousness is due to mind-and-body.

၅၇။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ (ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ညဉ့်အဖို့) နေရန် ချဉ်းကပ်၍ ဆိတ် ငြိမ်ရာ၌ တည်လျက် တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ဤသို့သော စိတ်အကြံသည်ဖြစ်ပေါ်၏-

"ဤလောကသည် ဆင်းရဲလေစွတကား၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပေါ် ရ၏။ အိုလည်း အိုရ၏။ သေလည်းသေရ၏။ (အဖန်ဖန်) စုတေလည်း စုတေရ၏။ (အဖန်ဖန်) ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် ဤအိုခြင်း သေခြင်း ဆင်းရဲခြင်းမှ မထွက်မြောက်ရသေးချေ။ ဤ အိုခြင်း သေခြင်း ဆင်းရဲခြင်းမှ ထွက်မြောက်ရခြင်းကား အဘယ် အခါ ထင်ရှားဖြစ်ပါအံ့နည်း"ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားရှိသော် အိုခြင်း သေခြင်း ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း ဖြစ်ရသနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ရှိသော် အိုခြင်း သေခြင်း ဖြစ်ရ၏။ ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်းဖြစ်ရ၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားရှိသော် ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ဖြစ်ရသနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း 'ဘဝ' ရှိသော် ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ဖြစ်ရ၏။ ဖြစ်ကြောင်း 'ဘဝ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ဖြစ်ရ၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားရှိသော် ဖြစ်ကြောင်း 'ဘဝ' ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း 'ဘဝ' ဖြစ်ရသနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ရှိသော် ဖြစ်ကြောင်း 'ဘဝ' ဖြစ်ရ၏။ စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း 'ဘဝ' ဖြစ်ရ၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားရှိသော် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဖြစ်ရသနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ရှိသော် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဖြစ်ရ၏။ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဖြစ်ရ၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

--

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားရှိသော် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဖြစ်ရသနည်း" ဟူသော အကြံသည်ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ရှိသော် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဖြစ်ရ၏။ ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့်တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဖြစ်ရ၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားရှိသော် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဖြစ်ရသနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ရှိသော် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဖြစ်ရ၏။ တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဖြစ်ရ၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားရှိသော် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဖြစ်ရသနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုးရှိသော် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဖြစ်ရ၏။ စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက် မျိုး

ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဖြစ်ရ၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည် ဖြစ် ပေါ် လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားရှိသော် စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက် မျိုး ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုးဖြစ်ရသနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "နာမ်ရုပ်ရှိသော် စိတ်ဖြစ် ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုးဖြစ်ရ၏။ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုးဖြစ်ရ၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားရှိသော် နာမ်ရုပ် ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် နာမ် ရုပ်ဖြစ်ရသနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "ဝိညာဉ်ရှိသော် နာမ်ရုပ် ဖြစ်ရ၏။ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ရ၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ် လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားရှိသော် ဝိညာဉ်ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ရသနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "နာမ်ရုပ်ရှိသော် ဝိညာဉ် ဖြစ်ရ၏။ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်ဖြစ်ရ၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ် လေ၏။

58. “Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘paccudāvattati kho idaṃ viññāṇaṃ nāmarūpamhā, nāparaṃ gacchati. Ettāvatā jāyetha vā jīyetha vā miyyetha vā cavetha vā upapajjetha vā, yadidaṃ nāmarūpapaccayā viññāṇaṃ, viññāṇapaccayā nāmarūpaṃ, nāmarūpapaccayā saḷāyatanaṃ, saḷāyatanapaccayā phasso, phassapaccayā vedanā, vedanāpaccayā taṇhā , taṇhāpaccayā upādānaṃ, upādānapaccayā bhavo, bhavapaccayā jāti, jātipaccayā jarāmaraṇaṃ sokaparidevadukkhadomanassupāyāsā sambhavanti. Evametassa kevalassa dukkhakkhandhassa samudayo hoti’.

၅၈. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ပစ္စုဒ္ဓါဝတ္တတိ ခေါ ဣဒံ ဝိညာဏံ နာမ ရူပမှာ၊ နာပရံ ဂစ္ဆတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဇာယေထ ဝါ ဇီယျေထ ဝါ မိယျေထ ဝါ စဝေထ ဝါ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ၊ ယဒိဒံ နာမ ရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝ လဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ’။

58. Then, bhikkhus, this thought arose in the mind of the Future-Buddha Vipassī:

“This consciousness turns back from mind-and-body, it does not go beyond mind-and-body. Because of this chain of causation, one is born, gets old and dies. One passes continually from one state of existence to another, dying again and again, being reborn again and again. Due to mind-and-body consciousness, arises, Due to consciousness mind-and-body arise, Due to mind-and-body the six sense-bases arise. Due to the six sense-bases contact arises. Due to contact, sensation arises: Due to sensation, craving arises, Due to craving, clinging arises; Due to clinging, (Kamma) bhava arises; Due to (Kamma) bhava, rebirth arises: Due to rebirth, ageing-and-death, grief, lamentation, bodily pain, mental distress and despair arise. In this way arises the entire mass of dukkha. (the entire aggregate of suffering, pain, affliction, imperfection, impermanence, emptiness, insubstantiality, unsatisfactoriness, which are inherent in the five khandhas).

၅၈။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

--

"ဤဝိညာဉ်သည် (အကြောင်းသင်္ခါရဆီသို့ မသွားဘဲ) ပြန်လှည့်လာ၏။ နာမ်ရုပ်မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းဆီသို့ မသွား။ ဤမျှသော အကြောင်းဆက်ဖြင့် ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ အိုလည်း အိုရ၏။ သေလည်း သေရ၏။ (အဖန်ဖန်) စုတေလည်း စုတေရ၏။ (အဖန်ဖန်) ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ နာမ်ရုပ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ် နာမ်ရုပ် ဟူသောအကြောင်းကြောင့် စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုး၊ စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုးဟူသောအကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ၊ တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ၊ ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ၊ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါနံ' ၊ စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါနံ' ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ၊ ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ၊ ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း ပူဆွေးခြင်းငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနည်းဖြင့်ဤ ဆင်းရဲအစု သက်သက်၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏"ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

59. ““Samudayo samudayo’ti kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa pubbe ananussutesu dhammesu cakkhum udapādi, ģāṇaṃ udapādi, paṇṇā udapādi, vijjā udapādi, āloko udapādi.

၅၉. ““သမုဒယော သမုဒယော’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ပုဗ္ဗေ အနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စ ကံ့ ဥပပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥပပါဒိ၊ ပညာ ဥပပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပပါဒိ၊ အာလောကော ဥပပါဒိ။

59. Bhikkhus, with the perception that there is arising, there arose in the Future-Buddha Vipassī vision, there arose knowledge, there arose wisdom, there arose Insight, there arose light, concerning things unheard of before.

၅၉။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ရှေ့၌ မကြားဖူးကုန်သော တရားတို့၌ဖြစ်ပေါ်သည် ဖြစ်ပေါ်သည်"ဟု (သိမြင်သော) မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ပညာသည် ထင်ရှား ဖြစ်၏၊ ဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

60. “Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho asati jarāmaraññaṃ na hoti, kissa nirodhā jarāmaraññanirodho’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paṇṇāya abhisamayo – ‘jātiyā kho asati jarāmaraññaṃ na hoti, jātinirodhā jarāmaraññanirodho’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho asati jāti na hoti, kissa nirodhā jātinirodho’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paṇṇāya abhisamayo – ‘bhave kho asati jāti na hoti, bhavanirodhā jātinirodho’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho asati bhavo na hoti, kissa nirodhā bhavanirodho’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paṇṇāya abhisamayo – ‘upādāne kho asati bhavo na hoti, upādānanirodhā bhavanirodho’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho asati upādānaṃ na hoti, kissa nirodhā upādānanirodho’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paṇṇāya abhisamayo – ‘taṇhāya kho asati upādānaṃ na hoti, taṇhānirodhā upādānanirodho’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho asati taṇhā na hoti, kissa nirodhā taṇhānirodho’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘vedanāya kho asati taṇhā na hoti, vedanānirodhā taṇhānirodho’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho asati vedanā na hoti, kissa nirodhā vedanānirodho’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘phasse kho asati vedanā na hoti, phassanirodhā vedanānirodho’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho asati phasso na hoti, kissa nirodhā phassanirodho’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘saḷāyatane kho asati phasso na hoti, saḷāyatananirodhā phassanirodho’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho asati saḷāyatanaṃ na hoti, kissa nirodhā saḷāyatananirodho’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘nāmarūpe kho asati saḷāyatanaṃ na hoti, nāmarūpanirodhā saḷāyatananirodho’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho asati nāmarūpaṃ na hoti, kissa nirodhā nāmarūpanirodho’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘viññāṇe kho asati nāmarūpaṃ na hoti, viññāṇanirodhā nāmarūpanirodho’ti.

“Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘kimhi nu kho asati viññāṇaṃ na hoti, kissa nirodhā viññāṇanirodho’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa yoniso manasikārā ahu paññāya abhisamayo – ‘nāmarūpe kho asati viññāṇaṃ na hoti, nāmarūpanirodhā viññāṇanirodho’ti.

၆၀. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမိ န ခေါ အသတိ ဧရာမရဏံ န ဟောတိ၊ ကိဿ နိရောဓ ဧရာမရဏနိရောဓေ’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိ သော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဇာတိယာ ခေါ အသတိ ဧရာမရဏံ န ဟောတိ၊ ဇာတိနိ ရောဓ ဧရာမရဏနိရောဓေ’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမ္ဘိ န ခေါ အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ၊ ကိဿ နိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိ ကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘ဘဝေ ခေါ အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ၊ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမ္ဘိ န ခေါ အသတိ ဘဝေါ န ဟောတိ၊ ကိဿ နိရောဓာ ဘဝနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာ ရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘ဥပါဒာနေ ခေါ အသတိ ဘဝေါ န ဟောတိ၊ ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမ္ဘိ န ခေါ အသတိ ဥပါဒာနံ န ဟောတိ၊ ကိဿ နိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိ ကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘တဏှာယ ခေါ အသတိ ဥပါဒာနံ န ဟောတိ၊ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒာ နနိရောဓော’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမ္ဘိ န ခေါ အသတိ တဏှာ န ဟောတိ၊ ကိဿ နိရောဓာ တဏှာနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိ ကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘ဝေဒနာယ ခေါ အသတိ တဏှာ န ဟောတိ၊ ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာ နိရောဓော’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမ္ဘိ န ခေါ အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ၊ ကိဿ နိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိ ကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘ဖဿေ ခေါ အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ၊ ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိ ရောဓော’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမ္ဘိ န ခေါ အသတိ ဖဿော န ဟောတိ၊ ကိဿ နိရောဓာ ဖဿနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာ ရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘သဠာယတနေ ခေါ အသတိ ဖဿော န ဟောတိ၊ သဠာယတနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမိ န ခေါ အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ၊ ကိဿ နိရောဓ သဠာယတနနိရောဓေ’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘နာမရူပေ ခေါ အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ၊ နာမရူပ နိရောဓ သဠာယတနနိရောဓေ’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမိ န ခေါ အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ၊ ကိဿ နိရောဓ နာမရူပနိရောဓေ’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘ဝိညာဏေ ခေါ အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ၊ ဝိညာဏနိရောဓ နာမရူပနိရောဓေ’တိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ - ‘ကိမိ န ခေါ အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ၊ ကိဿ နိရောဓ ဝိညာဏနိရောဓေ’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော - ‘နာမရူပေ ခေါ အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ၊ နာမရူပနိရောဓ ဝိညာဏနိရောဓေ’တိ။

60. Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What (phenomena) not being existent, do ageing and death not come about? When what ceases, do ageing-and-death cease?"

Then, bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge, that: "If (the phenomenon of) birth is non-existent,

ageing-and-death do not come about. Due to the cessation of (the phenomenon of) birth, aging and death cease."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What (phenomenon) not being existent, does birth not come about? When what ceases, does birth cease?"

Then, bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge, that: "If (the phenomenon of) Kamma-bhava, is non-existent, birth does not come about, Due to the cessation of Kamma-bhava, (the phenomenon of) birth ceases."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: What (phenomenon) not being existent, does kamma-bhava not come about? When what ceases, does kamma-bhava cease?"

Then, bhikkhus, due to proper reflection there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge, that: "If clinging is non-existent, (kamma) bhava does not come about. Due to the cessation of clinging, (kamma) bhava ceases."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What (phenomenon) not being existent, does clinging not come about? When what ceases, does clinging cease?"

Then, Bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge that: "If craving is non-existent, clinging does not come about. Due to the cessation of craving, clinging ceases."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What (phenomenon) not being existent, does craving not come about? When what ceases, does craving cease?"

Then, bhikkhus, due to proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge that, "If (the phenomenon) of sensation is non-existent, craving does not come about. Due to the cessation of sensation craving ceases."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What (phenomenon) not being existent, does sensation cease? When what ceases, does sensation cease?"

Then, bhikkhus, due to the proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge that: "If contact is non-existent, sensation does not come about. Due to the cessation of contact, sensation ceases."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What (phenomenon) not being existent, does contact not come about? When what ceases, does contact cease?"

Then, bhikkhus, due to the proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge that: "If the six sense-bases are non-existent, contact does not come about. Due to the cessation of the six sense-bases, contact ceases."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What (phenomenon) not being existent, do the six sense-bases not come about? When what ceases, do the six sense-bases cease?)"

Then, bhikkhus, due to the proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge that: "If mind-and-body are non-existent, the six sense-bases do not come about. Due to the cessation of mind-and-body six sense-bases cease."

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassī thought thus: "What (phenomenon) not being existent, do mind-and-body not come about? When what ceases mind-and-body cease?"

Then, bhikkhus, due to the proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge that: "If consciousness is non-existent, mind-and-body do not come about. Due to the cessation of consciousness, mind-and-body cease.

Then, bhikkhus, the Future-Buddha Viīpassī thought thus: "What (phenomena) not being existent, does consciousness cease?"

Then, bhikkhus, due to the proper reflection, there came to the Future-Buddha Vipassī the right understanding through Insight-knowledge that: "If mind-and-body are non-existent, consciousness does not come about. Due to the cessation of mind-and-body consciousness ceases.

၈၆၀။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားမရှိသော် အိုခြင်း သေခြင်းမဖြစ် သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း ချုပ်သနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' မရှိသော် အိုခြင်း သေခြင်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း ချုပ်၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားမရှိသော် ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' မဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ချုပ်သနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' မရှိသော် ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' မဖြစ်၊ ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ချုပ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ချုပ်၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားမရှိသော် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' မဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ချုပ်သနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' မရှိသော် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' မဖြစ်၊ စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ချုပ်၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားမရှိသော် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' မဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ချုပ်သနည်း" ဟူသော အကြံသည်ဖြစ် ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' မရှိသော် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' မဖြစ်၊ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ချုပ်၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

--

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားမရှိသော် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' မဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ချုပ်သနည်း" ဟူသော အကြံသည်ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' မရှိသော် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' မဖြစ်၊ ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ချုပ်၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားမရှိသော် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' မဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ချုပ်သနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' မရှိသော် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' မဖြစ်၊ တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ချုပ်၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားမရှိသော် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' မဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ချုပ်သနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုးမရှိသော် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' မဖြစ်၊ စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုးချုပ်ခြင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ချုပ်၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားမရှိသော် စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုးမဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့်စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုး ချုပ်သနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "နာမ်ရုပ်မရှိသော် စိတ် ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုးမဖြစ်၊ နာမ်ရုပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုး ချုပ်၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားမရှိသော် နာမ် ရုပ်မဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရား ချုပ်ခြင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်ချုပ်သနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "ဝိညာဉ်မရှိသော် နာမ် ရုပ်မဖြစ်၊ ဝိညာဉ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် နာမ် ရုပ်ချုပ်၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား "အဘယ်တရားမရှိသော် ဝိညာဉ်မဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရား ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ် ချုပ်သနည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် "နာမ်ရုပ်မရှိသော် ဝိညာဉ်မဖြစ်၊ နာမ် ရုပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ်ချုပ်၏"ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

61. “Atha kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa etadahosi – ‘adhigato kho myāyaṃ maggo sambodhāya yadidaṃ – nāmarūpanirodhā viññāṇanirodho, viññāṇanirodhā nāmarūpanirodho, nāmarūpanirodhā saḷāyatananirodho, saḷāyatananirodhā phassanirodho, phassanirodhā vedanānirodho, vedanānirodhā taṇhānirodho, taṇhānirodhā upādānanirodho, upādānanirodhā bhavanirodho, bhavanirodhā jātinirodho, jātinirodhā jarāmaraṇaṃ sokaparidevadukkhadomanassupāyāsā nirujjhanti. Evametassa kevalassa dukkhakkhandhassa nirodho hoti’.

၆၁. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘အဓိဂတော ခေါ မျာယံ မဂ္ဂေါ သမ္မော ဓာယ ယဒိဒံ – နာမရူပနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော၊ ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော၊ နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော၊ သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော၊ ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော၊ ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော၊ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒနိရောဓော၊ ဥပါဒနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော၊ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေဝမနုပ္ပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေ တဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ။”

61. Then, bhikkhus, the Future-Buddha Vipassi thought Thus: "Indeed, I have now attained the way to the knowledge of the Four Ariya Truths, to Enlightenment. Due to the cessation of mind-and-body, consciousness ceases. Due to the cessation of consciousness, mind-and-body cease.

Due to the cessation of mind-and-body, the six sense-bases cease. Due to the cessation of the six sense-bases contact ceases. Due to the cessation of contact, sensation craving ceases. Due to the cessation of sensation ceases. Due to the cessation of craving clinging ceases. Due to the cessation of clinging, of (kamma) bhava ceases. Due to the cessation of (kamma) bhava birth ceases. Due to the cessation of birth ageing-and-death, grief, lamentation, physical pain, mental distress and despair cease. In this way, the entire mass of dukkha ceases.

၆၁။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

--

"သစ္စာလေးပါးကို ကောင်းစွာ သိရန် ဤလမ်းစဉ်ကို ငါရပြီ၊ နာမ် ရုပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ် ချုပ်၏၊ ဝိညာဉ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် နာမ် ရုပ်ချုပ်၏၊ နာမ် ရုပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ဖြစ် ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုး ချုပ်၏၊ စိတ်ဖြစ်ရာဌာန 'အာယတန' ခြောက်မျိုး ချုပ်ခြင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ချုပ်၏၊ တွေ့ထိခြင်း 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ချုပ်၏၊ ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ချုပ်၏၊ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ချုပ်၏၊ စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ချုပ်၏၊ ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ချုပ်၏၊ ဖြစ်ခြင်း 'ဇာတိ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်းပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့ ချုပ်ကုန်၏၊ ဤနည်းဖြင့် ဤဆင်းရဲ အစုသက်သက်၏ ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏"ဟု (အကြံ ဖြစ်၏)။

62. “Nirodho nirodho’ti kho, bhikkhave, vipassissa bodhisattassa pubbe ananussutesu dhammesu cakkhumā udapādi, ñāṇaṃ udapādi, paññā udapādi, vijjā udapādi, āloko udapādi. ၆၂. “နိရောဓော နိရောဓော’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ပုဗ္ဗေ အနန္တသုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ခုံ ဥပပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥပပါဒိ၊ ပညာ ဥပပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပပါဒိ၊ အာလောကော ဥပပါဒိ။

62. Bhikkhus, thus with the perception that "there is cessation, there is cessation," there arose vision, there arose knowledge, there arose wisdom, there arose Insight, there arose light, concerning things never heard of before.

၆၂။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ရှေး၌ မကြားဖူးကုန်သော တရားတို့၌ "ချုပ်သည်ချုပ်သည်"ဟု သိမြင်သော မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

63. “Atha kho, bhikkhave, vipassī bodhisatto aparena samayena pañcasu upādānakkhandhesu udayabbayānupassī vihāsi – ‘iti rūpaṃ, iti rūpassa samudayo, iti rūpassa atthaṅgamo; iti

vedanā, iti vedanāya samudayo, iti vedanāya atthaṅgamo; iti saññā, iti saññāya samudayo, iti saññāya atthaṅgamo; iti saṅkhārā, iti saṅkhārānaṃ samudayo, iti saṅkhārānaṃ atthaṅgamo; iti viññāṇaṃ, iti viññāṇassa samudayo, iti viññāṇassa atthaṅgamo'ti, tassa pañcasu upādānakkhandhesu udayabbayānupassino viharato na cirasseva anupādāya āsavehi cittaṃ vimuccī"ti.

၆၃. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော အပရေန သမယေန ပဉ္စသု ဥပါဒနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနု ပဿီ ဝိဟာသိ - ‘ဣတိ ရူပံ၊ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော၊ ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ ဝေဒနာ၊ ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော၊ ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ သညာ၊ ဣတိ သညာယ သမုဒယော၊ ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ သင်္ခါရာ၊ ဣတိ သင်္ခါရာနံ သမုဒယော၊ ဣတိ သင်္ခါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော၊ ဣတိ ဝိညာဏံ၊ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော၊ ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော’တိ၊ တဿ ပဉ္စသု ဥပါဒနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော ဝိဟရတော န စိရဿေဝ အနုပါဒယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ”တိ။

63. Then, after some time, bhikkhus the Future-Buddha Vipassī dwelled in deep and repeated contemplation of the arising and cessation of the five aggregates that are the objects of clinging, thus: "Such is corporality (rūpa); such is the arising of corporality; such is the cessation of corporality. Such is sensation (vedanā); such is the arising of sensation; such is the cessation of sensation. Such is perception (saññā); such is the arising of perception, such is the cessation of perception. Such are volitional activities (saṅkhāra); such is the arising of volitional activities; such is the cessation of the volitional activities. Such is consciousness (viññāṇa), such is the arising of consciousness; such is the cessation of consciousness.

The mind of the Future-Buddha Vipassī, dwelling in contemplation of the arising and cessation of the five aggregates which are the objects of clinging, soon was rid of such clinging, and became liberated from the (āsava).

၆၃။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ နောက်ပိုင်းအချိန်၌ ဝိပဿီဘုရားလောင်းသည် စွဲလမ်းရာဖြစ်သောဥပါဒနက္ခန္ဓာငါးပါး တို့၌ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလျက်နေ၏-

"ဤကား ရူပံ၊ ဤကား ရူပံ၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကား ရူပံ၏ ချုပ်ခြင်း၊ ဤကား ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ၊ ဤကား ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကား ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ၏ ချုပ်ခြင်း၊ ဤကားမှတ်သားခြင်း 'သညာ' ၊ ဤကားမှတ်သားခြင်း 'သညာ' ၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကား မှတ်သားခြင်း 'သညာ' ၏ ချုပ်ခြင်း၊ ဤသည်တို့ကား ပြုပြင်ခြင်း 'သင်္ခါရ' ၊ ဤကား ပြုပြင်ခြင်း 'သင်္ခါရ' တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကား ပြုပြင်ခြင်း 'သင်္ခါရ' တို့၏ ချုပ်ခြင်း၊ ဤကား ဝိညာဉ်၊ ဤကား ဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကားဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်းတည်း"ဟု ရှုလျက်နေ၏။

စွဲလမ်းရာဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ အဖြစ် အပျက်ကို ရှုလျက်နေသော ထို (ဝိပဿီဘုရားလောင်း) ၏ စိတ်သည် မစွဲလမ်းမှု၍ မကြာမီပင် အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်မြောက်တော်မူလေ၏။

Dutiyabhāṇavāro. ဒုတိယဘာဏဝါရော။
End of the Second Chapter ဒုတိယအခန်း ပြီး၏။

Brahmayācanakathā ဗြဟ္မယာစနကထာ
Chapter (III) Supplication by a Brahmā ဗြဟ္မာတောင်းပန်ခြင်း

64. “Atha kho, bhikkhave, vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa etadahosi – ‘yaṃnūnāhaṃ dhammaṃ deseyya’nti. Atha kho, bhikkhave, vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa etadahosi – ‘adhigato kho myāyaṃ dhammo gambhīro duddaso duranubodho santo paṇīto atakkāvacaro nipuṇo paṇḍitavedanīyo. Ālayarāmā kho panāyaṃ pajā ālayaratā ālayasammuditā. Ālayarāmāya kho pana pajāya ālayaratāya ālayasammuditāya duddasaṃ idaṃ ṭhānaṃ yadidaṃ idappaccayatāpaṭiccasamuppādo. Idampi kho ṭhānaṃ duddasaṃ yadidaṃ sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhākkhayo virāgo nirodho nibbānaṃ. Ahañceva kho pana dhammaṃ deseyyaṃ, pare ca me na ājāneyyuraṃ; so mamassa kilamatho, sā mamassa vihesā’ti.

၆၄. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ’န္တိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ – ‘အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော ဂစ္ဆိရော ဒုဒ္ဓသော ဒုရုနုဗောဓော သန္တော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော။ အာလယရာမာ ခေါ ပနာယံ ပဇာ အာလယရတာ အာလယသမ္ဗုဒ္ဓိတာ။ အာလယရာမာယ ခေါ ပန ပဇာယ အာလယရတာယ အာလယသမ္ဗုဒ္ဓိတာယ ဒုဒ္ဓသံ ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ ဣဒပ္ပတ္တိယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒော။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဌာနံ ဒုဒ္ဓသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အဟဇ္ဇေဝ ခေါ ပန ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျံ; သော မမဿ ကိလမထော၊ သာ မမဿ ဝိဟေသာ’တိ။

64. Bhikkhus, then to Vipassi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly self-Enlightened, occurred the thought “It would be well if I should expound the Truth.”

O Bhikkhus, Vipassi, the Exalted One, the Homage Worthy, the Perfectly self-Enlightened, again thought thus:

“This dhamma I have realised is indeed profound. It is difficult to perceive, difficult to grasp thoroughly. It is tranquil, it is lofty! it is beyond intellection, it is subtle. It can be

comprehended only by the wise. These beings are devoted to the things to which they cling; they take delight in the things

to which they cling; they are very much pleased with the things to which they cling. It will be difficult for these beings devoted to, delighting in, and very pleased with the things to which they cling, to perceive this doctrine of Paticca-samuppāda, the doctrine of conditioned and conditioning factors. It will also be difficult for them to perceive this Nibbāna the calming of all volitional activities (sankhāra), the forsaking of substrata of existence (on which dukkha rests), the extermination of craving, the absence of attachment, cessation of dukkha. Since it is so, even should I expound the truth, if others would not know or understand my teaching, it will only result in my being exhausted and fatigued.”

၆၄။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားအား "ငါသည် တရားဟောရမူ ကောင်းလေစွ" ဟူသောအကြံ သည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏-

"ငါသိထားသော ဤတရားကား နက်နဲ၏၊ မြင်နိုင်ခဲ၏၊ သိနိုင်ခဲ၏၊ ငြိမ်းအေး၏၊ မွန်မြတ်၏၊ သိမ်မွေ့၏၊ ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်သော တရားပေတည်း၊ ဤသတ္တဝါများကား တွယ်တာမှုတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏၊ တွယ်တာမှုတို့၌ ပျော်ပိုက်ကုန်၏၊ တွယ်တာမှု တို့၌အလွန်နှစ်ခြိုက်ကုန်၏။ တွယ်တာမှုတို့၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် အလွန်နှစ်ခြိုက်နေကြသောဤသတ္တဝါများသည် အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို မြင်နိုင်ခဲ၏၊ ပြုပြင်မှုအားလုံး၏ ငြိမ်းရာ ဥပဓိအားလုံးကို ပယ်စွန့်ရာ တဏှာ၏ကုန်ရာ ရာဂ၏ကင်းရာ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာဖြစ်သော ဤ (နိဗ္ဗာန်) တရားကိုလည်း မြင်နိုင်ခဲ၏၊ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ငါသည် တရား ကိုဟောသော်လည်း သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ (တရားကို) မသိနားမလည်ကုန်ငြားအံ့၊ ထို (တရားဟောမှု) သည် ငါ့အား ပင်ပန်းရုံသာ ဖြစ်ရာ၏၊ ငါ့ကို ညှဉ်းဆဲရုံသာ ဖြစ်ရာ၏"ဟု (အကြံ ဖြစ်ပြန် ၏)။

65. “Apissu, bhikkhave, vipassimā bhagavantam arahantaṃ sammāsambuddhaṃ imā anacchariyā gāthāyo paṭibhaṃsu pubbe assutapubbā -

‘Kicchena me adhigataṃ, halaṃ dāni pakāsitum;

Rāgadosaparetehi, nāyaṃ dhammo susambudho.

‘Paṭisotagāmiṃ nipuṇaṃ, gambhīraṃ duddasaṃ aṇuṃ;

Rāgarattā na dakkhanti, tamokhandhena āvuṭṭā’ti.

“Itiha , bhikkhave, vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa paṭisañcikkhato appossukkatāya cittaṃ nami, no dhammadesanāya.

၆၅. “အပိဿု၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ လူမာ အနုစ္စရိယာ ဂါထာယော ပဋိဘိဿု ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ -

‘ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ၊ ဟလံ ဒာနိ ပကာသိတုံ။

ရာဂဒေသပရေတေဟိ၊ နာယံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဓော။

‘ပဋိသောတဂါမိံ နိပုဏံ၊ ဂမ္ဘီရံ ဒုဒ္ဓသံ အဏုံ။

ရာဂရတ္တာ န ဒက္ခန္တိ၊ တမောဓန္ဓေန အာပုဋ္ဌာ’တိ။

“လူတိဟ ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဋိသန္ဓိက္ခတော အပ္ပေါသုက္ကတာ ယ စိတ္တံ နမိ၊ နော ဓမ္မဒေသနာယ။

65. Further, Bhikkhus, these, marvellous verses, never heard of or known before, come into the mind of Vipassi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened.

It is not proper that the dhamma to which I have attained with difficulty be now made known. Those who are overwhelmed by attachment and hatred will not be able to understand this dhamma easily.

"Those who are covered by the darkness of ignorance and infatuated with lust will not be able to perceive the subtle and profound dhamma which is as hard of being seen as a particle of the atom, and which goes against the current' (of the round of existence.)"

Bhikkhus, repeatedly considering thus, the mind of Vipassi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was not inclined to expound the Truth, and was inclined to remain unconcerned.

၆၅။ ရဟန်းတို့ ထို့ပြင် အလွန်အံ့ဖွယ်ကောင်းကုန်သော ဤဂါထာတို့သည်လည်း ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ရှေးကမကြားဖူးဘဲ စိတ်ထဲ၌ ထင်ပေါ်လာပြန်ကုန်၏-

"ငါသည် ခဲယဉ်းစွာ ကျင့်သဖြင့် ရထားသော တရားကို ယခုအခါ ဟောပြခြင်းငှါ မသင့်လျော်ချေ၊ ရာဂဒေါသ လွှမ်းမိုးနေသော သူတို့သည် ဤတရားကို လွယ်ကူစွာ သိနိုင်ကြမည် မဟုတ်ချေ။ "အဝိဇ္ဇာမှောင်ထုဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် ရာဂဖြင့် တပ်စွဲနေသော သူတို့သည် သိမ်မွေ့ နက်နဲ၍အဏုမြူသဖွယ် မြင်နိုင်ခဲ့သော (သံသရာ) အဆန်တရားကို မြင်ကြမည် မဟုတ်ချေ"ဟု (ထင်ပေါ်လာပြန်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ဆင်ခြင်တော်မူစဉ် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်နှလုံးတော်သည် တရားဟောရန်ညွှတ်တော်မမူဘဲ ကြောင့်ကြမဲ့နေရန် ညွှတ်တော်မူလေ၏။

66. “Atha kho, bhikkhave, aññītarassa mahābrahmuno vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa cetasā cetoparivitakkamaññīāya etadahosi – ‘nassati vata bho loko, vinassati vata bho loko, yatra hi nāma vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa appossukkatāya cittaṃ namati [nami (syā. ka.), namissati (?)], no dhammadesanāyā’ti. Atha kho so, bhikkhave, mahābrahmā seyyathāpi nāma balavā puriso samiñjitaṃ vā bāhaṃ pasāreyya, pasāritaṃ vā bāhaṃ samiñjeyya; evameva brahmaloke antarahito vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa purato pāturahosi. Atha kho so, bhikkhave, mahābrahmā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā dakkhiṇaṃ jāṇumaṇḍalaṃ pathaviyaṃ nihantvā [nidahanto (syā.)] yena vipassī bhagavā arahantaṃ sammāsambuddhaṃ tenañjaliṃ paṇḍāmetvā vipassīṃ bhagavantaṃ arahantaṃ sammāsambuddhaṃ etadavoca – ‘desetu, bhante, bhagavā dhammaṃ, desetu sugato dhammaṃ, santi [santī (syā.)] sattā apparajakkhajātikā; assavanatā dhammassa parihāyanti, bhavissanti dhammassa aññātāro’ti.

၆၆. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ အညတရဿ မဟာဗြဟ္မာနော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဧတဒဟောသိ - ‘နဿတိ ဝတ ဘော လောကော၊ ဝိနဿတိ ဝတ ဘော လောကော၊ ယတြ ဟိ နာမ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အပ္ပေါသုက္ကတာယ စိတ္တံ နမတိ [နမိ (သျှာ. က.)၊ နမိဿတိ (?)]၊ နော ဓမ္မဒေသနာယာ’တိ။ အထ ခေါ သော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ မဟာဗြဟ္မာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပဿာရေယျ၊ ပဿာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂီ ကရိတွာ ဒက္ခိဏံ ဇာဏုမဏ္ဍလံ ပထဝီယံ နိဟန္တူ

[နိဒ္ဒဟန္တော (သျှာ.)] ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနဉ္စလီ ပဏာမေတွာ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ - ‘ဒေသေတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊ ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ၊ သန္တိ [သန္တိ (သျှာ.)] သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ; အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော’တိ။

66. Then, bhikkhus, a certain Great Brahmā came to be aware in his mind of these considerations of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, and this thought came into the Brahmā's mind.

"Friends, indeed the world is lost; Friends, indeed the world is lost. The mind of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, is not inclined to expound the dhamma, but is inclined to remain unconcerned.

Then, bhikkhus, just as a strong man might instantaneously straighten his bent arm, or instantaneously might bend his stretched arm, that Great Brahmā instantaneously vanished from the realm of the Brahmās, and appeared before Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. Then bhikkhu, the Great Brahmā, placing his upper garment on one shoulder, resting his right knee on the ground, and making obeisance with his joined palms raised, addressed Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, thus;

"Venerable Sir, may it please the Exalted One to expound the dhamma. May it please the Sugata to expound the dhamma. There are beings with little dust (of defilement) in their, (discerning) eyes. It will be a great loss to beings for not having heard the dhamma. There will be those who understand the dhamma."

၆၆။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ တစ်ဦးသောဗြဟ္မာကြီးအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

"အချင်းတို့ လောကသည် ပျက်စီးတော့မည်တကား၊ အချင်းတို့ လောကသည် ပျက်စီးတော့မည်တကား၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်နှလုံးတော်သည် တရားဟောရန် ညွတ်တော်မမူဘဲကြောင့်ကြမဲ့နေရန် ညွတ်တော်မူတုံ့ဘိ၏"ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့လည်းကောင်း ထိုဗြဟ္မာကြီးသည့်ဗြဟ္မာဘုံမှ ကွယ်ခဲ့ပြီးလျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူ သော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ ထင်ရှားပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် အပေါ်ရုံကို ပခုံး တစ်ဖက်၌ တင်၍ လက်ျာဒူးကို မြေ၌ ထောက်လျက်ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားဆီသို့ လက်အုပ်ချီပြီး လျှင် ဤစကားကို လျှောက်၏ -

"မြတ်စွာဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူပါလော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူ နည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ (ထိုသတ္တဝါတို့သည်) တရား ကိုမနာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေပါ ကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိပါကုန်လတ္တံ့"ဟု (လျှောက် ၏)။

67. “Evaṃ vutte [atha kho (ka.)], bhikkhave, vipassī bhagavā arahamaṃ sammāsambuddho taṃ mahābrahmānaṃ etadavoca – ‘mayhampi kho, brahme, etadahosi – “yaṃ nūnāhaṃ dhammaṃ deseyya”nti. Tassa mayhaṃ, brahme, etadahosi – “adhigato kho myāyaṃ dhammo gambhīro duddaso duranubodho santo paṇīto atakkāvacaro nipuṇo paṇḍitavedanīyo. Ālayarāma kho panāyaṃ pajā ālayaratā ālayasammuditā. Ālayarāmāya kho pana pajāya ālayaratāya ālayasammuditāya duddasaṃ idaṃ tṭhānaṃ yadidaṃ idappaccayatāpaṭiccasamuppādo. Idampi kho tṭhānaṃ duddasaṃ yadidaṃ sabbasaṅkhārasamatho sabbūpadhipaṭinissaggo taṇhākkhaya virāgo nirodho nibbānaṃ. Ahañceva kho pana dhammaṃ deseyyaṃ, pare ca me na ājāneyyumaṃ; so mamassa kilamatho, sā mamassa vihesā”ti. Apissu maṃ, brahme, imā anacchariyā gāthāyo paṭibhaṃsu pubbe assutapubbā –

“Kicchena me adhigataṃ, haṃ dāni pakāsitumaṃ;

Rāgadosaparetehi, nāyaṃ dhammo susambudho.

“Paṭisotagāmiṃ nipuṇaṃ, gambhīraṃ duddasaṃ aṇumaṃ;

Rāgarattā na dakkhanti, tamokhandhena āvuṭṭā”ti.

‘Itiha me, brahme, paṭisañcikkhato appossukkatāya cittaṃ nami, no dhammadesanāyā’ti.

၆၇. “ဧဝံ ဝုတ္တေ [အထ ခေါ် (က.)]၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဧတဒဝေါ စ - ‘မယုတ္တိ ခေါ၊ ဗြဟ္မေ၊ ဧတဒဟောသိ - “ယံနူနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ”န္တိ။ တဿ မယံ၊ ဗြဟ္မေ၊ ဧတဒဟောသိ - “အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော ဂမ္ဘီရော ဒုဒ္ဒသော ဒုရုနုဗောဓော သန္တော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော။ အာလယရာမာ ခေါ ပနာယံ ပဇာ အာလယရတာ အာလယသမ္မုဒ္ဓိတာ။ အာလယရာမာယ ခေါ ပန ပဇာယ အာလယရတာယ အာလယသမ္မုဒ္ဓိတာယ ဒုဒ္ဒသံ ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပါ ဒော။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဌာနံ ဒုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗုပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အဟဇ္ဇေဝ ခေါ ပန ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျံ; သော မမဿ ကိလမထော၊ သာ မမဿ ဝိဟေသာ”တိ။ အပိဿု မံ၊ ဗြဟ္မေ ၊ ဣမာ အနတ္တရိယာ ဂါထာယော ပဋိဘိသု ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ -

“ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ၊ ဟလံ ဒာနိ ပကာသိတုံ။

ရာဂဒေါသပရေတေဟိ၊ နာယံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဓော။

“ပဋိသောတဂါမိ” နိပုဏံ၊ ဂမ္ဘီရံ ဒုဒ္ဒသံ အဏုံ။

ရာဂရတ္တာ န ဒက္ခန္တိ၊ တမောဓန္ဓေန အာဝုဋ္ဌာ”တိ။

‘ဣတိဟ မေ၊ ဗြဟ္မေ၊ ပဋိသန္ဓိက္ခတော အပ္ပေါသုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ၊ နော ဓမ္မဒေသနာယာ’တိ။

67. When, this was said, bhikkhus, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, said to the Great Brahmā thus:

"Brahmā, I also had the thought that it would be well to expound the dhamma. Brahmā, (on the other hand) these thoughts occurred to me:

"This dhamma I have realized is indeed profound. It is difficult to perceive, difficult to grasp thoroughly. It is tranquil, it is excellent, it is beyond intellection, it is subtle. It can be comprehended only by the wise. These beings are devoted to the things to which they cling, they take delight in the things to which they cling; they are very much pleased with the things to which they cling. It will be difficult for these beings devoted to, delighting in, and very much pleased with things to which they cling, to perceive this doctrine of Patīccasamuppāda, the doctrine of conditioned and conditioning factors. It will be difficult for them to perceive this Nibbāna the calming of all volitional activities (saṅkhāras), the forsaking of substrata of

existence (on which dukkha rests), the extermination of craving, the absence of attachment, cessation of dukkha. Since it is so, even should I expound the dhamma, if others would not know or understand my teaching, it will only result in my being exhausted and fatigued.”

‘O Brahmā, also these marvellous verses never heard or known before, came into my mind.”

‘It is not proper that the dhamma to which I have attained with difficulty be now made known. Those who are overwhelmed by attachment and hatred, will not be able to understand this Truth easily.

Those who are covered by the darkness of ignorance and infatuated with lust will, not be able to perceive the subtle and profound dhamma which is as hard of being seen as a particle of the atom, and which goes against the current (of the round of existence).”

၆၇။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဗြဟ္မာကြီးအား ဤသို့ မိန့်ဆိုတော်မူ၏-

"ဗြဟ္မာ ငါသည် တရားဟောရပါမူ ကောင်းလေစွ ဟူသော အကြံသည် ငါ့အားလည်း ဖြစ်၏၊ ဗြဟ္မာထိုငါ့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏-

'ငါသိထားသော ဤတရားကား နက်နဲ၏၊ မြင်နိုင်ခဲ၏၊ သိနိုင်ခဲ၏၊ ငြိမ်းအေး၏၊ မွန်မြတ်၏၊ သိမ်မွေ့၏၊ ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်သော တရားပေတည်း၊ ဤသတ္တဝါများကား တွယ်တာမှုတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏၊ တွယ်တာမှုတို့၌ ပျော်ပိုက်ကုန်၏၊ တွယ်တာ မှုတို့၌အလွန်နှစ်ခြိုက်နေကုန်၏၊ တွယ်တာမှုတို့၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် အလွန်နှစ်ခြိုက်နေကြသောဤသတ္တဝါများသည် အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုလည်း မြင်နိုင်ခဲ၏၊ ပြုပြင်မှုအားလုံး၏ ငြိမ်းရာ ဥပဓိအားလုံးကို ပယ်စွန့်ရာ တဏှာ၏ကုန်ရာ ရာဂ၏ ကင်းရာချုပ်ရာ ငြိမ်းရာဖြစ်သော ဤ (နိဗ္ဗာန်) တရားကိုလည်း မြင်နိုင်ခဲ၏၊ ယင်းသို့ ဖြစ်၍ ငါသည် တရား ကိုဟောသော်လည်း သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ (တရားကို) မသိ နားမလည်ကုန်ငြားအံ့၊ ထို (တရားဟောမှု) သည် ငါ့အား ပင်ပန်းရုံသာ ဖြစ်ရာ၏၊ ငါ့ကို ညှဉ်းဆဲရုံသာ ဖြစ်ရာ၏'ဟု (အကြံဖြစ်ပြန်၏)။

ဗြဟ္မာ ထို့ပြင် အလွန်အံ့ဖွယ်ကောင်းကုန်သော ဤဂါထာတို့သည်လည်း ငါ့အား ရှေးကမကြားဖူးဘဲ (စိတ်ထဲ၌) ထင်ပေါ်လာပြန်ကုန်၏-

'ငါသည် ခဲယဉ်းစွာ ကျင့်သဖြင့် ရထားသော တရားကို ယခုအခါ ဟောပြခြင်းငှါ မသင့်လျော်ချေ၊ ရာဂဒေါသ လွှမ်းမိုးနေသော သူတို့သည် ဤတရားကို လွယ်ကူစွာ သိနိုင်ကြမည်မဟုတ်ချေ။ အဝိဇ္ဇာမှောင်ထုဖြင့် ဖုံးလွှမ်း

လျက် ရာဂဖြင့် တပ်စွဲနေသော သူတို့သည် သိမ်မွေ့နက်နဲ၍ အဏုမြူသဖွယ်မြင်နိုင်ခဲ့သော (သံသရာ) အဆန် တရားကို မြင်ကြမည် မဟုတ်ချေ'ဟု (ထင်ပေါ်လာပြန်ကုန်၏)။

ဗြဟ္မာ ဤသို့ ဆင်ခြင်စဉ် ငါ၏ စိတ်နှလုံးသည် တရားဟောရန် မညွတ်ဘဲကြောင့်ကြမဲ့နေရန်ညွတ်ခဲ့၏"ဟု (မိန့် ဆိုတော်မူ၏)။

68. “Dutiyampi kho, bhikkhave, so mahābrahmā...pe... tatiyampi kho, bhikkhave, so mahābrahmā vipassīṃ bhagavantam arahantaṃ sammāsambuddhaṃ etadavoca – ‘desetu, bhante, bhagavā dhammaṃ, desetu sugato dhammaṃ, santi sattā apparajakkhajātikā, assavanatā dhammassa parihāyanti, bhavissanti dhammassa aññātāro’ti.

၆၈. “ဒုတိယမ္ပိ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ သော မဟာဗြဟ္မာ။ပေ။ တတိယမ္ပိ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ သော မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿိံ ဘ ဂဝန္တိ အရဟန္တိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ - ‘ဒေသေတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊ ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ၊ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရက္ခေဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော’တိ။

68. O Bhikkhus, the Great Brahmā repeated for the second time ...p... for the third time, what he had said to Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened thus:

"Venerable Sir, may it please the Exalted One to expound the dhamma. May it please the Sugata to expound the dhamma. There are beings with little dust (of defilements) in their (discerning) eyes. It will be a great loss to those beings for not having heard the dhamma. There will be those who understand the dhamma.”

၆၈။ ရဟန်းတို့ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ထိုဗြဟ္မာကြီးသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သုံးကြိမ်မြောက်လည်းထိုဗြဟ္မာကြီး သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿိံ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ပြန်၏-

"မြတ်စွာဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူပါလော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌

--

(ကိလေသာ) မြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ (ထိုသတ္တဝါတို့သည်) တရား ကိုမနာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေပါကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိပါကုန်လတ္တံ့"ဟု (လျှောက် ပြန်၏)။

69. “Atha kho, bhikkhave, vipassī bhagavā arahaṃ sammāsambuddho brahmuno ca ajjhesanaṃ viditvā sattesu ca kāruṇīṇataṃ paṭicca buddhacakkhunā lokam volokesi. Addasā kho, bhikkhave, vipassī bhagavā arahaṃ sammāsambuddho buddhacakkhunā lokam volokento satte apparajakkhe mahārajakkhe tikkhindriye mudindriye svākāre dvākāre suviññāpaye duviññāpaye [duviññāpaye bhabbe abhabbe (syā.)] appekacce paralokavajjabhayadassāvine [dassāvino (sī. syā. kaṃ. ka.)] viharante, appekacce na paralokavajjabhayadassāvine [dassāvino (sī. syā. kaṃ. ka.)] viharante. Seyyathāpi nāma uppaliniyaṃ vā paduminiyaṃ vā puṇḍarīkiniyaṃ vā appekaccāni uppalāni vā padumāni vā puṇḍarīkāni vā udake jātāni udake saṃvaḍḍhāni udakānuggatāni anto nimuggaposīni. Appekaccāni uppalāni vā padumāni vā puṇḍarīkāni vā udake jātāni udake saṃvaḍḍhāni samodakaṃ ṭhitāni. Appekaccāni uppalāni vā padumāni vā puṇḍarīkāni vā udake jātāni udake saṃvaḍḍhāni udakā accuggamma ṭhitāni anupalittāni udakena. Evameva kho, bhikkhave, vipassī bhagavā arahaṃ sammāsambuddho buddhacakkhunā lokam volokento addasa satte apparajakkhe mahārajakkhe tikkhindriye mudindriye svākāre dvākāre suviññāpaye duviññāpaye appekacce

paralokavajjabhayadassāvine viharante, appekacce na paralokavajjabhayadassāvine viharante.

၆၉. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗြဟ္မာနော စ အဇ္ဈေသနံ ဝိဒိတွာ သတ္တေသု စ ကာရုညတံ ပဋိစ္စ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေသိ။ အဒ္ဓသာ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာ ကာရေ ဒွာကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ [ဒုဝိညာပယေ ဘဗ္ဗေ အဘဗ္ဗေ (သျှာ.)] အပ္ပေကစ္ဆေ ပရ လောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ [ဒဿာဝိနေ (သီ. သျှာ. ကံ. က.)] ဝိဟရန္တေ၊ အပ္ပေကစ္ဆေ န ပရလောကဝဇ္ဇဘယ ဒဿာဝိနေ [ဒဿာဝိနေ (သီ. သျှာ. ကံ. က.)] ဝိဟရန္တေ။ သေယျထာပိ နာမ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ ပဒုမိနိယံ ဝါ ပုဏ္ဏရီ ကိနိယံ ဝါ အပ္ပေကစ္ဆာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဏရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဇ္ဇာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂ တာနိ အန္တော နိမုဂ္ဂပေါသီနိ။ အပ္ပေကစ္ဆာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဏရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံ ဝဇ္ဇာနိ သမောဒကံ ဌိတာနိ။ အပ္ပေကစ္ဆာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဏရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံ ဝဇ္ဇာနိ ဥဒကာ အစ္စဂ္ဂမ္မ ဌိတာနိ အနုပလိတ္တာနိ ဥဒကေန။ ဧဝမေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော အဒ္ဓသာ သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိ ယေ သွာကာရေ ဒွာကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ အပ္ပေကစ္ဆေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ ဝိဟရန္တေ၊ အပ္ပေကစ္ဆေ န ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ ဝိဟရန္တေ။

69. Then, Bhikkhus, Vipassi, the Exalted One, the Homage Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, took cognizance of the entreaty of the Great Brahmā and, motivated also by his compassion on all beings, surveyed the world of sentient beings with the Eye of a Buddha.

Bhikkhus, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, on thus surveying the world of sentient beings, found that there were beings who had little dust (of defilements) in their (discerning) eyes, beings who had a great deal of dust (of defilements) in their discerning eyes, beings with developed faculties, beings with as yet undeveloped faculties, beings with good attributes, beings with bad attributes, beings capable of easy comprehension, and beings incapable of easy comprehension (of what is expounded). He also found some beings who were given to contemplation of the fault of future existence as danger as well as some beings who were not given to such contemplation. To illustrate, in clumps of the Uppala Lotus or of the Paduma Lotus, or of the Pundarika Lotus' (in a pond), some of these lotus plants are generated in the water and grow in the water, without ever rising out of the water but thriving under the surface; some are generated in the water and grow in the water, reaching to the surface level of the water; other lotus plants are generated in the water, grow in the water, and raise above the surface level of the water, without being stained with (i.e. defiled by) the water.

So also, bhikkhu, when Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, thus surveyed the world of sentient beings with the Eye of the Buddha, he found that there were beings who had little dust (of defilements) in their (discerning) eyes, beings who had a great deal of dust (of defilements) in their discerning eyes, beings with developed (intellectual) faculties, beings with as yet undeveloped faculties, beings with good attributes, beings with bad attributes, beings capable of easy comprehension, and beings incapable of easy comprehension (of what is expounded). He also found some beings who were given to contemplation of the fault of future existences as danger as well as some beings who were not given to such contemplation.

၆၉။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာ၏ တောင်းပန်ခြင်းကို အသိ အမှတ်ပြုပြီးလျှင် သတ္တဝါတို့၌ သနားခြင်းကိုလည်း အကြောင်းပြု၍ ဘုရားမျက်စိ 'ဗုဒ္ဓစက္ခု' ဖြင့် လောကကို ကြည့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားမျက်စိ 'ဗုဒ္ဓစက္ခု' ဖြင့် လောကကို ကြည့်တော်မူလတ်သော် (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူ နည်းပါးကုန်သော, (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူများပြားကုန်သော, ရင့်သော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော, နုသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော, ကောင်းသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော, မကောင်းသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော, သိစေနိုင်လွယ်ကုန်သော, သိစေနိုင်ခဲကုန်သော, တမလွန်လောကနှင့် (တမလွန်လောကသို့ ရောက်စေတတ်သော ကိလေသဝဋ်, ကမ္မဝဋ်ဟူသော) အပြစ်တို့ကို ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိကုန်သော, တမလွန်လောကနှင့် (တမလွန်လောကသို့ ရောက်စေတတ်သော ကိလေသဝဋ်, ကမ္မဝဋ်ဟူသော) အပြစ်တို့ကို ဘေးဟု ရှုလေ့မရှိကုန်

သော သတ္တဝါအချို့တို့ကို မြင်တော်မူ၏။ ဥပမာသော်ကား ဥပ္ပလက္ခာတော၌လည်းကောင်း ပဒုမ္မာကြာ
တော၌လည်းကောင်း ပုဏ္ဏရိုက်ကြာတော၌ လည်းကောင်း အချို့သော ဥပ္ပလက္ခာ ပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဏရိုက်ကြာ
တို့သည် ရေ၌ ပေါက်ကုန်၏။ ရေ၌ ကြီးပွားကုန်၏။ ရေမှ မပေါ်ထွက်သေးကုန်၊ ရေထဲ၌ မြုပ်၍ ဖုံးပြုံးကုန်၏။
အချို့သော ဥပ္ပလက္ခာပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဏရိုက်ကြာတို့သည် ရေ၌ ပေါက်ကုန်၏။ ရေ၌ ကြီးပွားကုန်၏။ ရေနှင့် အညီ
တည်ကုန်၏။ အချို့သော ဥပ္ပလက္ခာ ပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဏရိုက်ကြာတို့သည် ရေ၌ ပေါက်ကုန်၏။ ရေ၌ ကြီးပွား
ကုန်၏။ ရေပေါ်သို့ တက်၍ တည်ကုန်၏။ ရေနှင့် မလိမ်းကပ်ကုန်။ ရဟန်းတို့ ဤအတူ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ
ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည်ဘုရား
မျက်စိ 'ဗုဒ္ဓစက္ခု' ဖြင့် လောကကို ကြည့်တော်မူလတ်သော် (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူ နည်းပါး ကုန်
သော၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူများပြားကုန်သော၊ ရင့်သောဣန္ဒြေရှိကုန်သော၊ နုသော ဣန္ဒြေရှိကုန်
သော၊ ကောင်းသောအခြင်းအရာရှိကုန်သော၊ မကောင်းသောအခြင်းအရာရှိကုန်သော၊ သိစေ နိုင်လွယ်ကုန်
သော၊ သိစေနိုင်ခဲကုန်သော၊ တမလွန်လောကနှင့် (တမလွန်လောကသို့ ရောက်စေတတ်သော ကိလေသဝဋ်
ကမ္မဝဋ်ဟူသော) အပြစ်တို့ကိုဘေးဟု ရှုလေ့ရှိကုန်သော တမလွန်လောကနှင့် (တမလွန် လောကသို့ ရောက်စေ
တတ်သောကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်ဟူသော) အပြစ်တို့ကို ဘေးဟု ရှုလေ့မရှိကုန်သော သတ္တဝါ အချို့တို့ကိုမြင်
တော်မူ၏။

70. “Atha kho so, bhikkhave, mahābrahmā vipassissa bhagavato arahato sammā sambuddhassa
cetasā cetoparivitakkamaññāya vipassimā bhagavantam arahantam sammā sambuddham
gāthāhi ajjhabhāsi –

‘Sele yathā pabbatamuddhaniṭṭhito, yathāpi passe janatam samantato;

Tathūpamam dhammamayaṃ sumedha, pāsādamāruya samantacakkhu.

‘Sokāvaṇṇam [sokāvaṇṇam (syā.)] janatam apetasoko,

Avekkhassu jātijaṇibhūtam;

Uṭṭhehi vīra vijitasāgāma,

Satthavāha aṇaṇa vicara loke.

Desassu [desetu (syā. pī.)] bhagavā dhammam,

Aññātāro bhavissantī'ti.

၇၀. “အထ ခေါ်သော၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဝိပဿိ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဂါထာဟိ အဇ္ဈဘာသိ -

‘သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော၊ ယထာပိ ပဿေ ဇနတံ သမန္တတော။

တထူပမံ ဓမ္မမယံ သုမေဓ၊ ပါသာဒမာရယု သမန္တစက္ခု။

‘သောကာဝတိဏ္ဏံ [သောကာဝကိဏ္ဏံ (သျှာ.)] ဇနတမပေတသောကော၊

အဝေက္ခဿု ဇာတိဇရာဘိဘူတံ။

ဥဋ္ဌေဟိ ဝီရ ဝိဇိတသင်္ဂါမ၊

သတ္တဝါဟ အဏဏ ဝိစရ လောကေ။

ဒေသဿု [ဒေသေတု (သျှာ. ပီ.)] ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊

အညာတာရော ဘဝိဿန္တိ’တိ။

70. Then, O Bhikkhu, that Great Brahmā became aware in his mind of the thoughts of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, and addressed Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, reciting these verses:

“O Perfectly Wise One! O Possessor of the Eye of all round knowledge, Perfected in Wisdom! Just as a man standing on a high rocky mountain may observe men below and on all sides, in the same way the Exalted One, himself rid of all anxiety and grief ascend the palace-turret of dhamma and observe all those beings fallen into anxiety and grief, overwhelmed and oppressed by birth and decay. O Exalted One of Great Diligence! Arise! O Victorious One by whom the battle' has been won, Arise! O Exalted One, O Caravan-Leader”, O One free from the Debt of Defilements, wander round the world! O Exalted One, may you expound the doctrine of Truth! There will be these who understand (the Teaching)"..

၇၀။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့်သိ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ဂါထာတို့ဖြင့် လျှောက်၏-

"ကောင်းမြတ်သော ပညာရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ထက်ဝန်းကျင် (မြင်စွမ်းနိုင်သောဉာဏ်) မျက်စိ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ကျောက်ဖြင့် ပြီးသော တောင်ထိပ်၌ ရပ်တည်လျက် ထက်ဝန်းကျင်ရှိလူအပေါင်း ကို ကြည့်ရှုသကဲ့သို့ ထို့အတူ စိုးရိမ် ပူဆွေး ကင်းဝေးတော်မူသော အသျှင်ဘုရားသည်ပညာ (ဓမ္မ) ဖြင့်ပြီးသော ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်တော်မူ၍ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်းတို့၏ အနှိပ်စက်ခံနေရသဖြင့် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်နေသော သတ္တဝါအပေါင်းကိုကြည့်ရှုတော်မူပါလော့၊ ရဲရင့်သော လုံ့လ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ အောင်ပွဲဆင်တော်မူပြီးသောမြတ်စွာဘုရား ထတော်မူပါလော့။ လှည်းမှူးနှင့် တူတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ (ကိလေသာ) ကြွေးကင်းဝေးတော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရား၊ လောက၌ လှည့်လည်တော်မူပါ လော့။

--

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား တရား ဟောတော်မူပါလော့၊ (တရားကို) သိသူတို့သည် ရှိပါကုန်လတ္တံ့"ဟု (လျှောက်၏)။

71. “Atha kho, bhikkhave, vipassī bhagavā araham sammāsambuddho tam mahābrahmānaṃ gāthāya ajjhabhāsi –

‘Apārutā tesam amatassa dvārā,

Ye sotavanto pamuñcantu saddham;

Vihimsasaññī paguṇaṃ na bhāsim,

Dhammaṃ paṇītaṃ manujesu brahme’ti.

“Atha kho so, bhikkhave, mahābrahmā ‘katāvakāso khomhi vipassinā bhagavatā arahatā sammāsambuddhena dhammadesanāyā’ti vipassim bhagavantaṃ arahantaṃ sammāsambuddhaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā tattheva antaradhāyi.

၇၁. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ -

‘အပါရိတာ တေသံ အမတဿ ဒွာရာ၊

ယေ သောတဝန္တော ပမုဉ္ဇန္တိ သဒ္ဓိ။

ဝိဟိံသသညီ ပဂုဏံ န ဘာသိ၊

ဓမ္မံ ပဏီတံ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ’တိ။

“အထ ခေါ သော၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာဗြဟ္မာ ‘ကတာဝကာသော ခေါမိ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မဒေသနာယာ’တိ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

71. Bhikkhus, thereupon Vipassi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, replied to the Great Brahmā in these verses:

“O Brahmā, I had been disinclined to expound the sublime and well-practised dhamma to men, thinking that it would only mean exhaustion and fatigue for me. (now) I have opened the doors to Nibbāna. Let those with ears (of knowledge) give forth their faith.

Then, bhikkhus, knowing that the Buddha Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, had assented to expound the dhamma, that Great Brahmā made obeisance and paid homage to Vipassi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, and vanished then and there.

၇၁။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဗြဟ္မာကြီးကို ဂါထာဖြင့် မိန့်တော်မူ၏-

"ဗြဟ္မာ လေ့လာပြီးသော တရားမြတ်ကို ပင်ပန်းရုံ ရှိမည်ထင်၍ လူတို့အား မဟောဘဲ နေရန်စိတ်ညွတ်ခဲ့ပေ၏။ (ပညာ) နားနှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့အလိုငှါ နိဗ္ဗာန်တံခါးကို ငါ ဖွင့်ထားပြီ၊ ယုံကြည်ခြင်း (သဒ္ဓါတရား) ကို စေလွှတ်ကြကုန်လော့"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောရန် ခွင့်ပြုတော်မူပြီဟု (သိသဖြင့်)

ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ
မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ထိုနေရာ၌ပင် ကွယ်သွားလေ၏။

Aggasāvakayugam ၏ အဂ္ဂသာဝကယုဂံ
(13). The Pair of Chief Disciples ၏ အဂ္ဂသာဝကအစုံ

72. “Atha kho, bhikkhave, vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa etadahosi –
‘kassa nu kho ahaṃ paṭhamam dhammam deseyyam, ko imaṃ dhammam khippameva
ājānissatī’ti? Atha kho, bhikkhave, vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa
etadahosi – ‘ayaṃ kho khaṇḍo ca rājaputto tisso ca purohitaputto bandhumatiyā rājadhāniyā
paṭivasanti paṇḍitā viyattā medhāvino dīgharattaṃ apparajakkhajātikā. Yaṃnūnāhaṃ
khaṇḍassa ca rājaputtassa, tissassa ca purohitaputtassa paṭhamam dhammam deseyyam, te
imaṃ dhammam khippameva ājānissantī’ti.

၇၂. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿီဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကဿ န
ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ။ ကော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ’တိ? အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿီဿ
ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ – ‘အယံ ခေါ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပု
ရောဟိတပုတ္တော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသန္တိ ပဏ္ဍိတာ ဝိယတ္တာ မေဓာဝိနော ဒီဃရတ္တံ အပ္ပရဇက္ခ
ဇာတိကာ။ ယံနူနာဟံ ခဏ္ဍဿ စ ရာဇပုတ္တဿ၊ တိဿဿ စ ပုရောဟိတပုတ္တဿ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ ၊ တေ
ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿန္တီ’တိ။

72. Then, bhikkhus, to the Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-
enlightened, this thought occurred: "To whom should I expound the dhamma first. Who will
understand this dhamma quickly?"

Then, Bhikkhus, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-
enlightened, further had this thought:

The prince named Khanda, and the son of the King's (brahmanic) head-priest, named
Tissa, are living in the capital city, Bandumati. They are sagacious, learned and intelligent. For
long they have had little dust (of defilements) in their (discerning) eyes. It would be well if I were
to expound the
dhamma to Khanda, the prince, and Tissa, the head-priest's son, first. They will be able to
understand this dhamma quickly.”

၇၂။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား "ငါသည် အဘယ်သူ့ကို ရှေးဦးစွာ တရားဟောရပါအံ့နည်း၊ အဘယ်သူသည် ဤတရားကို လျင်မြန်စွာ သိပါအံ့နည်း" ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏-

"ဤခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့သည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ နေကုန်၏။ ပညာရှိကုန်၏။ လိမ္မာကုန်၏။ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိကုန်၏။ ကာလရှည်မြင့်စွာကပင် (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါးနေကုန်၏။ ငါသည် ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့အား တရားကို ရှေးဦးစွာဟောရမူ ကောင်းလေစွ၊ ထိုသူတို့သည် ဤတရားကို လျင်စွာပင် သိကုန်လတ္တံ့။"ဟု (အကြံဖြစ်ပြန်၏)။

73. “Atha kho, bhikkhave, vipassī bhagavā araham sammāsambuddho seyyathāpi nāma balavā puriso samiñjitam vā bāham pasāreyya, pasāritam vā bāham samiñjeyya; evameva bodhirukkhamūle antarahito bandhumatiyā rājadhāniyā kheme migadāye pāturahosi. Atha kho, bhikkhave, vipassī bhagavā araham sammāsambuddho dāyapālam [migadāyapālam (syā.)] āmantesi – ‘ehi tvam, samma dāyapāla, bandhumatiṃ rājadhāniṃ pavisitvā khaṇḍaṇṇa rājaputtam tissaṇṇa purohitaputtam evam vadehi – vipassī, bhante, bhagavā araham sammāsambuddho bandhumatiṃ rājadhāniṃ anuppatto kheme migadāye viharati, so tumhākam dassanakāmo’ti. ‘Evam, bhante’ti kho, bhikkhave, dāyapālo vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa paṭissutvā bandhumatiṃ rājadhāniṃ pavisitvā khaṇḍaṇṇa rājaputtam tissaṇṇa purohitaputtam etadavoca – ‘vipassī, bhante, bhagavā araham sammāsambuddho bandhumatiṃ rājadhāniṃ anuppatto kheme migadāye viharati; so tumhākam dassanakāmo’ti.

၇၃. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပဿာရေယျ၊ ပဿာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဗောဓိရုက္ခမူလေ အန္တရဟိတော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဇာနိယာ ခေမေ မိဂဒယေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အာယပါလံ [မိဂဒယပါလံ (သျှာ.)] အာမန္တေသိ – ‘ဧဟိ တုံ၊ သမ္မ အာယပါလ၊ ဗန္ဓုမတိ ရာဇဇာနိ ပဝိသိတွာ ခဏ္ဍဉ္စ ရာဇပုတ္တံ တိဿဉ္စ ပုရောဟိတပုတ္တံ ဧဝံ ဝဒေဟိ – ဝိပဿီ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိ ရာဇဇာနိ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒယေ ဝိဟရတိ၊ သော တုမှာကံ ဒဿနကာမော’တိ။ ‘ဧဝံ၊ ဘန္တေ’တိ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ အာယပါလော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဋိသုတွာ ဗန္ဓုမတိ ရာဇဇာနိ ပဝိသိ

တွာ ခဏ္ဍာရပုတ္တံ တိဿဉ္စ ပုရောဟိတပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ - ‘ဝိပဿီ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓု ဓမ္မတိ ရာဇဓာနီ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒာယေ ဝိဟရတိ; သော တုမှာကံ ဒဿနကာမော’တိ။

73. Then, bhikkhus, as instantaneously as a strong man straightens his bent arm, or bends his stretched arm, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, vanished from the foot of the Bodhi-tree and appeared in the deerpark, known as Khema', near the capital city Bandhumatī. Then, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, called the grove-keeper and said: "O Grove-keeper, go you to the capital city, Bandhumati, and say to

Khanda; the prince, and Tissa, the head-priest's son, this: Sirs, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, has reached Bandhumatī, the capital city, and is dwelling in the deer-park named Khemā. He wishes to see you, Sirs."

Bhikkhus, the grove-keeper said "Very well, Venerable Sir," and entered the capital city Bandhumati, and said to Khaṇḍa, the prince, and Tissa the head-priests son: "Sirs ... (repeated as above) ... Sirs."

၇၃။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးထားသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူပင်ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိပင်ရင်းမှ ကွယ်ခဲ့၍ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်အနီး ခေမမည်သောမိဂဒါဝုန်တော၌ ထင်ရှားဖြစ်တော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် တောစောင့်ကို ခေါ်၍ မိန့်တော်မူ၏-

"အချင်းတောစောင့် လာလော့၊ သင်သည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဝင်၍ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့်တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့အား ဤသို့ ဆိုချေလော့၊ 'အရှင်တို့ ပူဇော် အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန်တော၌ (သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏)၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်တို့ကို တွေ့မြင်လိုပါ၏'ဟု ဆိုချေလော့" ဟူ၍ (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ တောစောင့်သည် "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ"ဟု ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင်ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဝင်၍ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့အားဤစကားကို ဆို၏-

"အရှင်တို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ခေမမည်သောမိဂဒါဝုန်တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူပါ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်တို့ကို တွေ့မြင်လိုပါ ၏"ဟု (ဆို၏)။

74. “Atha kho, bhikkhave, khaṇḍo ca rājaputto tisso ca purohitaputto bhaddāni bhaddāni yānāni yojāpetvā bhaddaṃ bhaddaṃ yānaṃ abhiruhitvā bhaddehi bhaddehi yānehi bandhumatiyā rājadhāniyā niyyiṃsu. Yena khemo migadāyo tena pāyiṃsu. Yāvatikā yānassa bhūmi, yānena gantvā yānā paccorohitvā pattikāva [padikāva (syā.)] yena vipassī bhagavā arahamaṃ sammāsambuddho tenupasaṅkamīṃsu. Upasaṅkamtvā vipassiṃ bhagavantaṃ arahantaṃ sammāsambuddhaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdiṃsu.

၇၄. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိသော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတွာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇောနိယာ နိယျံ သု။ ယေန ခေမော မိဂဒာယော တေန ပါယိံသု။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္ထာ ယာနာ ပစ္စောရော ဟိတွာ ပတ္တိကာဝ [ပဒိကာဝ (သျှာ.)] ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပဿကံမိံသု။ ဥပဿကံ မိတွာ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

74. Then, Bhikkhus, the Prince Khaṇḍa and the head priest's son Tissa had excellent and elegant carriages harnessed, and riding in the excellent and elegant carriages left the capital city Bandhumati for the Khemā deer-park. They went in the carriages as far as the carriages should properly go, and then descending from the carriages, went on foot and approached Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. They made obiesance to Vipassi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, and seated themselves at a suitable place.

၇၄။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့သည်ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကစေ၍ ကောင်းသော ကောင်းသော ယာဉ်ကို စီးလျက်ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်မှ ထွက်ကုန်၍ ခေမမည်သောမိဂဒါဝုန်တောသို့ သွားကုန်၏။ ယာဉ်ဖြင့် သွားသင့်သမျှအရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့် သွား၍ ယာဉ်မှသက်ပြီးသော်ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားထံသို့ ခြေကျင်သာလျှင် ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီးသော် ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

75. “Tesaṃ vipassī bhagavā araham sammāsambuddho anupubbiṃ katham [ānupubbikatham (sī. pī.)] kathesi, seyyathidaṃ – dānakatham sīlakatham saggakatham kāmānaṃ ādīnavaṃ okāraṃ saṃkilesaṃ nekkhamme ānisaṃsaṃ pakāsesi. Yadā te bhagavā aññāsi kallacitte muducitte vinīvaraṇacitte udaggacitte pasannacitte, atha yā buddhānaṃ sāmukkaṃsikā dhammadesanā, taṃ pakāsesi – dukkhaṃ samudayaṃ nirodhaṃ maggaṃ. Seyyathāpi nāma suddhaṃ vatthaṃ apagatakalakam sammadeva rajanaṃ paṭiggaṇheyya, evameva khaṇḍassa ca rājaputtassa tissassa ca purohitaputtassa tasmimyeva āsane virajaṃ vītamalaṃ dhammacakkhuṃ udapādi – ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ, sabbaṃ taṃ nirodhadhamma’nti.

၇၅. “တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုဗ္ဗိ ကထံ [အာနုပုဗ္ဗိကထံ (သီ. ပီ.)] ကထေသိ၊ သေယျ ထိဒံ – ဒာနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာ သေသိ။ ယဒာ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနိရုဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္နစိတ္တေ၊ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ – ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏေယျ။ ဧဝမေဝ ခဏ္ဍဿ စ ရာဇပုတ္တဿ တိဿဿ စ ပုရောဟိတပုတ္တဿ တသ္မိယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ – ‘ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မံ’န္တိ။

75. To them, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, gave the following discourses in successive order, namely, the discourse on charity, discourse on morality, discourse on the celestial realms, discourse on the fault of sensual pleasures, their vileness and defilements of sensual pleasures, and discourse on the benefit of emancipation from sensual pleasures.

When the Bhagavā knew that the minds of Prince Khanda and the head priest's son Tissa, had become responsive, malleable, free from hindrances (nivarana); elated, and clear, he expounded the doctrine of Truth, the doctrine as expounded by the Buddhas themselves. In this exposition, the Bhagavā revealed the Truth of Suffering (dukkha), the origin, (samudaya) of dukkha, the cessation (nirodha) of dukkha, and the path (magga) leading to the cessation of dukkha. Just as a piece of pure white cloth, unsoiled by dust, would readily take in the dye, even so, Prince Khanda and the head-priest's son Tissa realized on that very spot the Truth that all phenomena that have the nature of arising (i.e, coming into being), do have the nature of cessation (i.e disappearing), and thus attained the faultless and undefilled "Eye of the Truth", (Dhamma-cakkhu or Sotāpatti maggañāna).

၇၅။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသူတို့အား အစဉ်အတိုင်းသော တရားစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသည် ကားအဘယ် နည်း၊ ဒါနနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ သီလနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ညစ်ညူးခြင်း ကိုလည်းကောင်း (ကာမဂုဏ်တို့မှ) ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့၌ သင့်လျော်သောစိတ် နူးညံ့သောစိတ် အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' မှ ကင်းသောစိတ် တက်ကြွသောစိတ် ယုံကြည်သောစိတ်ရှိသည်ကို သိ တော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်သိမြင်ပြီးသော 'သာမုက္ကံသိက' တရားဒေသနာ တော်ကို ဟောကြားတော်မူလျက် ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ 'နိရောဓ' ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းလမ်း စဉ် 'မဂ္ဂ' ကို လည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ မည်းညစ်ခြင်းကင်းသော ဖြူစင်သောအဝတ်သည် ဆိုးရည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူ သကဲ့သို့ ထို့အတူ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သောပုရောဟိတ်သားတို့အား ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် "ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားအလုံးစုံသည်ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏"ဟု ကိလေသာ မြူအညစ်အကြေးကင်း သော တရားမျက်စိ 'သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်' သည် ဖြစ်ပေါ်၏။

76. “Te ditṭhadhammā pattadhammā veditadhammā pariyogāḥhadhammā tiṇṇavicikicchā vigatakathamkathā vesārajappattā aparappaccayā satthusāsane vipassim bhagavantam arahantam sammāsambuddham etadavocum – ‘abhikkantam, bhante, abhikkantam, bhante. Seyyathāpi, bhante, nikkujjitam vā ukkujjeyya, paṭicchannam vā vivareyya, mūḷhassa vā maggam ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotam dhāreyya “cakkhumanto rūpāni dakkhantī”ti. Evamevaṃ bhagavatā anekapariyāyena dhammo pakāsito. Ete mayaṃ, bhante, bhagavantam saraṇam gacchāma dhammañca. Labheyyāma mayaṃ, bhante, bhagavato santike pabbajjam, labheyyāma upasampada’nti.

၇၆. “တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ပတ္တဓမ္မာ ဝိဒိတဓမ္မာ ပရိယောဂါဋ္ဌဓမ္မာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္တုသာသနေ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒေါစုံ - ‘အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ။ သေယျထာပိ၊ ဘန္တေ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္တံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္တကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇေတံ ဓာရေယျ “စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ”တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာ ယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ။ လဘေယျာမ မယံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ’န္တိ။

76. Prince Khandha and the head-priest's son Tissa, having seen the Truth, having attained the Truth, having gained insight into it, having plunged into it, having overcome doubt, having

become free of vacillation, having gained the courage of conviction, and not having faith in teaching other than the Buddha's, they addressed Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, thus:

"Venerable Sir, Excellent (is the Dhamma)! Excellent (is the Dhamma)! Just as, Venerable Sir, one has turned up what lies upside down, just as one has uncovered what lies covered, just as one shows the way to another who is lost, just as one holds up a lamp in the darkness for those with eyes to see visible objects, even so have you revealed the dhamma to us in various ways. Venerable Sir! We take refuge in the Bhagavā. We take refuge in the Dhamma and we take refuge in the Saṃgha. May we in the presence of the Bhagavā be initiated into the Order, may we receive full admission into the Order.

၇၆။ ထိုအခါ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့သည် တရားကိုမြင်ပြီးကုန်သည် ဖြစ်၍ တရားသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားကို သိပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားသို့သက်ဝင်ပြီးကုန်သည် ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ သို့လော သို့လော (တွေးတော့ခြင်း) ကင်းပြီးကုန်သည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍သူတစ်ပါးကို အားထားယုံကြည်သည် မဟုတ်ဘဲ မိမိကိုယ်တိုင်ပင် သိမြင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏-

"အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော် သည်) အလွန် နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း 'မျက်စိရှိသောသူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်'ဟု အမှိုက်မှောင်၌ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိ သကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤအတူပင်လျှင် အသျှင်ဘုရားသည် များစွာသောအကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည်မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ် ပါကုန်၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။

--

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုပါကုန်၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါ ကုန်၏"ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

77. "Alatthum kho , bhikkhave, khaṇḍo ca rājaputto, tisso ca purohitaputto vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa santike pabbajjam alathum upasampadam. Te

vipassī bhagavā arahaṃ sammāsambuddho dhammiyā kathāya sandassesi samādapesi samuttejesi sampahaṃsesi; saṅkhārānaṃ ādīnavāṃ okāraṃ saṃkilesaṃ nibbāne [nekkhamme (syā.)] ānisaṃsaṃ pakāsesi. Tesaṃ vipassinā bhagavatā arahatā sammāsambuddhena dhammiyā kathāya sandassiyamānānaṃ samādapiyamānānaṃ samuttejyamānānaṃ sampahaṃsiyamānānaṃ nacirasseva anupāḍāya āsavehi cittāni vimuccimṃsu.

၇၇. “အလတ္တံ့ ခေါ် ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော၊ တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗန္တံ အလတ္တံ့ ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ; သင်္ခါရာနံ အာဒိနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ [နေက္ခမ္မေ (သျှာ.)] အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿိယမာနာနံ သမာဒဝိယမာနာနံ သမုတ္တေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယမာနာနံ နစိရဿေဝ အနုပါဒာယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိသု။

77. Bhikkhus, Prince Khanda and the head-priest's son Tissa, in the presence of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were initiated into the Order; and received full admission as bhikkhus. Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, by his discourse caused them to realize (the benefits of) the Teaching, to become established (in the observance of the Teaching) and to be filled with enthusiasm and gladness for (the practice of) the Teaching. Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, showed them the faults of Sankhāras (conditioned things) their vileness and their defilements, and discoursed to them on the benefits of emancipation from sankhāras. Thus, instructed by the Bhagavā with discourse, to realize (the benefits of) the Teaching to become established in (observance of) the Teaching and be filled with enthusiasm and gladness for (the practice of) the Teaching, their minds soon became free of all moral intoxicants without clinging. (that is, they became Arahats).

၇၇။ ရဟန်းတို့ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလေကုန်၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလေကုန်၏။

ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿိမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသူတို့အား တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် သင်္ခါရတရားတို့၏ အပြစ်ကို

လည်းကောင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းကိုလည်းကောင်း နိဗ္ဗာန်၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေသည်ရှိသော် ထိုသူတို့၏ စိတ်တို့သည် (တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ) မစွဲလမ်းမှု၍ မကြာမီပင် အာသဝေါ (တရား) တို့မှ လွတ်မြောက်လေကုန်၏။

Mahājanakāyapabbajjā မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇ္ဇာ

(14) Admission of A Great Number of People into the Order လူအပေါင်းတို့ ရဟန်းပြုကြခြင်း

78. “Assosi kho, bhikkhave, bandhumatiyā rājadhāniyā mahājanakāyo caturāsītipāṇasahassāni – ‘vipassī kira bhagavā araham sammāsambuddho bandhumatiṃ rājadhāniṃ anuppatto kheme migadāye viharati. Khaṇḍo ca kira rājaputto tisso ca purohitaputto vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa santike kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajitā’ti. Sutvāna nesaṃ etadahosi – ‘na hi nūna so orako dhammavinayo, na sā orakā pabbajjā, yattha khaṇḍo ca rājaputto tisso ca purohitaputto kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajitā. Khaṇḍo ca rājaputto tisso ca purohitaputto kesamassuṃ ohāretvā kāsāyāni vatthāni acchādetvā agārasmā anagāriyaṃ pabbajissanti, kimaṅgaṃ pana maya’nti. Atha kho so, bhikkhave, mahājanakāyo caturāsītipāṇasahassāni bandhumatiyā rājadhāniyā nikkhamitvā yena khemo migadāyo yena vipassī bhagavā araham sammāsambuddho tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā vipassiṃ bhagavantaṃ arahantaṃ sammāsambuddhaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdiṃsu.

၇၈. “အသောသီ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇောနိယာ မဟာဇနကာယော စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ – ‘ဝိပဿီ ကိရ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိ ရာဇောနိ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒာယေ ဝိဟရတိ။ ခန္တော စ ကိရ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ကေသမသုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ’တိ။ သုတွာန နေသံ ဧတဒဟောသိ – ‘န ဟိ နူန သော ဩရကော ဓမ္မဝိနယော၊ န သာ ဩရကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ၊ ယတ္ထ ခန္တော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ကေသမသုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ။ ခန္တော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ကေသမသုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန မယ’န္တိ။ အထ ခေါ သော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ မဟာဇနကာယော စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇောနိယာ နိက္ခမိ

တွာ ယေန ခေမော မိဂဒယော ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပဿင်္ကမိသု; ဥပဿင်္ကမိတွာ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိဿီဒိသု။

78. Bhikkhus, many people numbering eighty four thousand in the capital city of Bandhumati heard that Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, had reached the capital city, Bandhumati, and was residing at the deer-park named Khemā, and that the prince named Khanda and the head-priest's son Tissa, in the presence of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, had cut off their hair and beard, had donned the bark-dyed robe, left the wordly life and entered upon homeless life of bhikkhus. And hearing this, they thought thus:

"In as much as Prince Khanda and the head-priest's son Tissa have cut off their hair and beard, have donned the bark-dyed robe, have left the worldly life and taken up the homeless life of a bhikkhu, that Doctrine and Discipline practised by them, the life of a bhikkhu, cannot be inferior and low. Surely, if even the Prince Khanda and the head-priest's son Tissa can do these things and become bhikkhus, why then can we not do them and become bhikkhus too?"

Then bhikkhus, a lot of people, numbering eighty four thousand people left the capital city Bandhumati for the Khemā deer-park and approached Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. After making obeisance to Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, they seated themselves at a suitable place.

၇၈။ ရဟန်းတို့ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ နေကုန်သော ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့သည် ဤသို့ ကြားလေကုန်၏-

"ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ သောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန် တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူသတတ်၊ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့သည်လည်း ပူဇော်အထူး ကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်တို့ကိုဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ကုန် သတတ်"ဟု (ကြားလေကုန်၏)။

(ထိုသို့) ကြားကုန်၍ ထိုသူတို့အား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏-

"ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်လျက် ခဏ္ဍ မည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့ ကျင့်သုံးသော ထို တရားနှင့်ဝိနည်းသည် မ

ယုတ်ညံ့သည်သာ စင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုရဟန်းအဖြစ်သည် စင်စစ် မယုတ်ညံ့သည်သာဖြစ်လတ္တံ့၊ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့ သော်မှ ဆံမုတ်ဆိတ်ကိုပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင် သို့ ဝင်နိုင်ကြကုန်သေး၏၊ ငါတို့ကား အဘယ်မှာ မဝင်နိုင်ဘဲရှိအံ့နည်း"ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့သည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်မှ ထွက်၍ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန်တော၌ (နေတော်မူသော) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင်ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

79. “Tesaṃ vipassī bhagavā araham sammāsambuddho anupubbiṃ kathaṃ kathesi. Seyyathidaṃ – dānakathaṃ sīlakathaṃ saggaṃkathaṃ kāmānaṃ ādīnavaṃ okāraṃ saṃkilesaṃ nekkhamme ānisaṃsaṃ pakāsesi. Yadā te bhagavā aṅṅāsi kallacitte muducitte vinīvaraṇacitte udaggacitte pasannacitte , atha yā buddhānaṃ sāmukkaṃsika dhammadesanā, taṃ pakāsesi – dukkhaṃ samudayaṃ nirodhaṃ maggaṃ. Seyyathāpi nāma suddhaṃ vatthaṃ apagatakāḷakaṃ sammadeva rajanaṃ paṭiggaṇheyya, evameva tesaṃ caturāsītīpāṇasahassānaṃ tasmīṃyeva āsane virajaṃ vītamalaṃ dhammacakkhuṃ udapādi – ‘yaṃ kiñci samudayadhammaṃ sabbam taṃ nirodhadhamma’nti.

၇၉. “တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ သေယျထိဒံ – ဒာနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒာ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနီဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္နစိတ္တေ ၊ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ – ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ။ ဧဝမေဝ တေသံ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနံ တသ္မိယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ – ‘ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ။

79. To these (eighty-four-thousand) people, Vipassi, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened gave the following discourses in successive order, namely, the discourse

on charity, discourse on morality, discourse on the celestial realms, discourse on the fault of sensual pleasures, their vileness and defilements of sensual pleasures, and discourse on the benefits of emancipation from sensual pleasures.

When the Bhagavā knew that the minds of these (eighty-four-thousand) people had become responsive, malleable, free from hindrances (nivarana) elated, and clear the Bhagavā expounded the doctrine of Truth, the doctrine as expounded by the Buddhas themselves. In this exposition, the Bhagavā revealed the Truth of dukkha (suffering), the origin (samudaya) of dukkha, the cessation (nirodha) of dukkha, and the path (magga) leading to the cessation of dukkha. Just as a piece of pure white cloth, unsoiled by dust, would readily take in the dye, even so, those (eighty-four-thousand) people realized on that very spot the Truth that all phenomena that have the nature of arising, do have the nature of cessation, and thus attained the faultless and undefiled "Eye of the Truth", magga.

၇၉။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်း) တို့အား အစဉ်အတိုင်းသော တရားစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ ဒါနနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း သီလနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းကိုလည်းကောင်း (ကာမဂုဏ်တို့မှ) ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့၌ သင့်လျော်သောစိတ် နူးညံ့သောစိတ် အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' မှ ကင်းသောစိတ် တက်ကြွသောစိတ် ယုံကြည်သောစိတ် ရှိသည်ကိုသိတော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်သိမြင်ပြီးသော 'သာမုတ္တံသိက' တရားဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူလျက် ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ' ကိုလည်းကောင်း ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ကို လည်းကောင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ 'နိရောဓ' ကိုလည်းကောင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ် 'မဂ္ဂ' ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ မည်းညစ်ခြင်းကင်းသောဖြူစင်သောအဝတ်သည် ဆိုးရည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူသကဲ့သို့ ထို့အတူ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သောလူအပေါင်းတို့အား ထိုနေရာ၌

--

ပင်လျှင် "ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသောတရား အလုံးစုံသည်ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏"ဟု ကိလေသာ မြူအညစ်အကြေး ကင်းသောတရားမျက်စိ 'သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်' သည် ဖြစ်ပေါ်၏။

80. “Te diṭṭhadhammā pattadhammā veditadhammā pariyogā!hadhammā tiṇṇavicikicchā vigatakathaṃkathā vesārajappattā aparappaccayā satthusāsane vipassim bhagavantam arahantam sammāsambuddham etadavocum – ‘abhikkantam, bhante, abhikkantam, bhante.

Seyyathāpi, bhante, nikkujjitam vā ukkujjeyya, paṭicchannaṃ vā vivareyya, mūḷhasa vā maggaṃ ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotaṃ dhāreyya “cakkhumanto rūpāni dakkhantī”ti. Evamevaṃ bhagavatā anekapariyāyena dhammo pakāsito. Ete mayaṃ, bhante, bhagavantaṃ saraṇaṃ gacchāma dhammañca bhikkhusaṅghañca [() natthi aṭṭhakathāyaṃ, pāḷiyaṃ pana sabbatthapi dissati]. Labheyyāma mayaṃ, bhante, bhagavato santike pabbajjaṃ labheyyāma upasampada”nti.

၈၀. “တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ပတ္တဓမ္မာ ဝိဒိတဓမ္မာ ပရိယောဂါဠဓမ္မာ တိဏ္ဍဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္တုသာသနေ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒေါစုံ - ‘အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ။ သေယျထာပိ၊ ဘန္တေ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္တံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္တကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ တိက္ခုသဃ်ဉ္စ [() နတ္ထိ အဋ္ဌကထာယံ၊ ပါဠိယံ ပန သဗ္ဗတ္ထပိ ဒိဿတိ။ လဘေယျာမ မယံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗန္တံ လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။

80. Then those (eighty-four-thousand) people having seen the Truth, having attained the Truth, having gained insight into it, having plunged into it; having overcome doubt, having become free of vacillation, having gained the courage of conviction, and not having faith in any teaching other than the

Buddha's, they addressed Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, thus: "Venerable Sir! Excellent (is the dhamma)! Excellent (is the dhamma)! Just as, Venerable Sir, one has turned up what lies upside down, Just as one has uncovered what lies covered, just as one holds up a lamp in the darkness for those with eyes to see visible objects, even so have you revealed the dhamma to us in various ways. Venerable Sir! We take refuge in the Buddha; we take refuge in the Dhamma and we take refuge in the Samgha. May we, in the presence of the Bhagavā be initiated into the Order, may we receive full admission into the Order.

၈၀။ ထိုအခါ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့သည် (တရားကို) မြင်ပြီးကုန်သည် ဖြစ်၍တရားသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားကို သိပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားသို့ သက်ဝင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ သို့လော သို့လော (တွေးတောခြင်း) ကင်းပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးကို အားထား ယုံကြည်သည် မဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ပင် သိမြင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏-

"အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော် သည်) အလွန် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း 'မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်'ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင် ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူသာလျှင် အသျှင်ဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည့်မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ သံဃာ တော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရားအကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုပါကုန်၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကိုရလိုပါကုန်၏"ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

81. “Alatthum kho, bhikkhave, tāni caturāsītipāṇasahassāni vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa santike pabbajjam, alatthum upasampadam. Te vipassī bhagavā araham sammāsambuddho dhammiyā kathāya sandassesī samādapesī samuttejesī sampahaṃsesī; saṅkhārānaṃ ādīnavaṃ okāraṃ saṃkilesaṃ nibbāne ānisaṃsaṃ pakāsesī. Tesam vipassinā bhagavatā arahatā sammāsambuddhena dhammiyā kathāya sandassiyamānānaṃ samādapiyamānānaṃ samuttejyamānānaṃ sampahaṃsiyamānānaṃ nacirasseva anupādāya āsavehi cittāni vimuccimsu.

၈၁. “အလတ္တံ့ ခေါ်၊ ဘိက္ခုဝေ၊ တာနိ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အလတ္တံ့ ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ၊ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ; သင်္ခါရာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တဿိယ မာနာနံ သမာဒပိယမာနာနံ သမုတ္တေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယမာနာနံ နစိရဿေဝ အနုပါဒာယ အာသဝေဟိ ဝိတ္တာနိ ဝိမုတ္တိသု။

81. O Bhikkhus, those (eighty-four-thousand) people, in the presence of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were initiated into the Order; and received full admission in the Order. Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, by discourse caused them to realise (the benefits of) the Teaching, to become established (in the observance of) the Teaching and to be filled with enthusiasm and gladness for (practice of) the Teaching. Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, showed them the faults of Sankhāras (Conditioned things) their vileness and their defilements, and discoursed to

them on benefits of emancipation from Sankhāras. Thus, they were instructed by the Bhagavā with discourse, to realise (the benefits of) the Teaching, to become established in (observance of) the Teaching, and be filled with enthusiasm and gladness for (the practice of) the Teaching, and having done away with all craving and clinging, their minds soon became free of all moral intoxicants.

၈၁။ ရဟန်းတို့ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရကုန်ပြီ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရကုန်ပြီ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့အား တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေ လျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် သင်္ခါရတရားတို့၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်း ကိုလည်းကောင်း နိဗ္ဗာန်၌ အကျိုးကို လည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကား ဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်းစေသည်ရှိသော် ထိုသူတို့၏ စိတ်တို့သည် (တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ) မစွဲလမ်းမှု၍ မကြာမီပင် အာသဝေါ (တရား) တို့မှ လွတ်မြောက်လေကုန်၏။

Purimapabbajitānaṃ dhammābhisamayo ပုရိမပဗ္ဗဇိတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော

(15) The Attainment of the Truth by the First group of Bhikkhus

ရှေးဦးပြုသော ရဟန်းတို့၏ တရားထူးကိုရခြင်း

82. “Assosum kho, bhikkhave, tāni purimāni caturāsītipabbajitasahassāni – ‘vipassī kira bhagavā araham sammāsambuddho bandhumatīṃ rājadhāniṃ anuppatto kheme migadāye viharati, dhammañca kira desetī’ti. Atha kho, bhikkhave, tāni caturāsītipabbajitasahassāni yena bandhumatī rājadhānī yena khemo migadāyo yena vipassī bhagavā araham sammāsambuddho tenupasaṅkamimṃsu; upasaṅkamtivā vipassim bhagavantam arahantaṃ sammāsambuddham abhivādetvā ekamantaṃ nisīdimṃsu.

၈၂. “အသောသုံ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တာနိ ပုရိမာနိ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ – ‘ဝိပဿီ ကိရ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိ ရာဇောနိ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒာယေ ဝိဟရတိ၊ ဓမ္မဉ္စ ကိရ ဒေသေတိ’တိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တာနိ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ ယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇောနိ ယေန ခေမော မိဂဒာယော ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိပဿီ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိသု။

82. O Bhikkhus, the first group of (eighty-four-thousand) bhikkhus who had first left worldly life and become bhikkhus in imitation of the Future Buddha Vippassi when he became a bhikkhu, heard that Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, had reached the capital

city Bandhumatī, and approached Vippassi the Exalted-One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. After making obeisance to Vippassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, they seated themselves at a suitable place.

၈၂။ ရဟန်းတို့ (ဘုရားလောင်းတောထွက်စဉ်က အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုနှင့်ကြသော) ထိုရှေးရဟန်းရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် (ဤသို့) ကြားလေကုန်၏-

"ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ သောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန် တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူသတတ်၊ တရားကိုလည်း ဟောတော်မူသတတ်"ဟု (ကြားလေ ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုရဟန်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်အနီး ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန်တော၌ (နေတော်မူသော) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

83. “Tesaṃ vipassī bhagavā araham sammāsambuddho anupubbiṃ katham kathesi. Seyyathidaṃ – dānakatham sīlakatham saggkatham kāmānam ādīnavam okāram saṃkilesam nekkhamme ānisaṃsam pakāsesi. Yadā te bhagavā aṇṇāsi kallacitte muducitte vinīvaraṇacitte udaggacitte pasannacitte, atha yā buddhānam sāmukkaṃsika dhammadesanā, tam pakāsesi – dukkham samudayaṃ nirodham maggaṃ. Seyyathāpi nāma suddham vattham apagata kālakam sammadeva rajanam paṭiggaṇheyya, evameva tesam caturāsītīpabbajitasahassānam tasmimyeva āsane virajam vītamalam dhammacakkhum udapādi – ‘yam kiñci samudayadhammam sabbam tam nirodhadhamma’nti.

၈၃. “တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ သေယျထိဒံ – ဒာနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒာ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနီဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္နစိတ္တေ၊ အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ၊ တံ ပကာသေသိ – ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သ

မ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏေယျ။ ဧဝမေဝ တေသံ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနံ တသ္မိယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ခု ဥဒပါဒိ - ‘ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ။

83. To them, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, gave the following discourse in successive order, namely, the discourse on charity, discourse on morality, discourse on the celestial realms, discourse on the fault of sensual pleasures, the defilement of sensual pleasures, and discourse on the benefits of emancipation from sensual pleasures.

When the Bhagavā knew that the minds of these (eighty-four-thousand) samaṇas had become responsive, malleable, free from mental hindrances (nivarana) elated, and clear, the Bhagavā expounded the doctrine of Truth, the doctrine as expounded by the Buddhas themselves. In this exposition, the Bhagavā revealed the Truth of Dukkha, the origin of dukkha, the cessation of dukkha, and the path leading to the cessation of dukkha. Just as a piece of pure white cloth, unsoiled by dust would readily take dye, even so, those (eighty-four-thousand) recluses realized on that very spot the Truth that all phenomena that have the nature of arising, do have the nature of cessation, and thus attained the faultless and undefiled "Eye of the Truth".

၈၃။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသူတို့အား အစဉ်အတိုင်းသော တရားစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ ဒါနနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း သီလနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းကိုလည်းကောင်း (ကာမဂုဏ်တို့မှ) ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရဟန်းတို့၌ သင့်လျော်သောစိတ် နူးညံ့သောစိတ်အပိတ်အပင် 'နီဝရဏ' မှ ကင်းသောစိတ် တက်ကြွသောစိတ် ယုံကြည်သောစိတ် ရှိသည်ကိုသိတော်မူသော အခါ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်သိမြင်ပြီးသော 'သာမုက္ကံသိက' တရားဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူလျက် ဆင်းရဲ 'ဒုက္ခ' ကိုလည်းကောင်းဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ကိုလည်းကောင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ 'နိရောဓ' ကိုလည်းကောင်းဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ် 'မဂ္ဂ' ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ မည်းညစ်ခြင်းကင်းသောဖြူစင်သော အဝတ်သည် ဆိုးရည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူသကဲ့သို့ ထို့အတူ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သောရဟန်းတို့အား ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် "ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားအလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏"ဟုကိလေသာမြူ အညစ်အကြေးကင်းသော တရားမျက်စိ 'သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်' သည် ဖြစ်ပေါ်၏။

84. “Te diṭṭhadhammā pattadhammā veditadhammā pariyogā!hadhammā tiṇṇavicikicchā vigatakathaṃkathā vesārajjappattā aparappaccayā satthusāsane vipassīṃ bhagavantam arahantam sammāsambuddham etadavocum – ‘abhikkantaṃ , bhante, abhikkantaṃ, bhante. Seyyathāpi, bhante, nikkujjitaṃ vā ukkujjeyya, paṭicchannaṃ vā vivareyya, mūlhasa vā maggaṃ ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotaṃ dhāreyya “cakkhumanto rūpāni dakkhantī”ti. Evamevaṃ bhagavatā anekapariyāyena dhammo pakāsito. Ete mayaṃ, bhante, bhagavantam saraṇam gacchāma dhammañca bhikkhusaṅghañca. Labheyyāma mayaṃ, bhante, bhagavato santike pabbajjam labheyyāma upasampada”nti.

၈၄. “တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ပတ္တဓမ္မာ ဝိဒိတဓမ္မာ ပရိယောဂါဋ္ဌဓမ္မာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္တုသာသနေ ဝိပဿိ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒေါစုံ - ‘အဘိက္ကန္တံ ၊ ဘန္တေ၊ အဘိက္ကန္တံ၊ ဘန္တေ။ သေယျထာပိ၊ ဘန္တေ၊ နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ၊ ပဋိစ္ဆန္တံ ဝါ ဝိဝရေယျ၊ မူဠဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ၊ အန္တကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ “စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တိ”တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတော အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ တိက္ခုသဃိန္ဒြိယံ။ လဘေယျာမ မယံ၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗန္တံ လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။

84. Then the eighty-four thousand samanas, having understood the Truth, having attained the Truth, having gained insight into it, having plunged into it, having overcome doubt, having become free of vacillation, having gained the courage of conviction, and not having faith in teaching other than the Buddha's, they addressed Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, thus:

"Venerable Sir, Excellent (is the Dhamma)! Excellent (is the dhamma)! Just as, Venerable Sir, one has turned up what lies upside down, just as one has uncovered what lies covered, just as one shows the way to another who is lost, just as one holds up a lamp in the darkness for those with eyes to see visible objects, even so have you revealed the dhamma to me in various ways. Venerable Sir! we take refuge in the Buddha. We take refuge in the Dhamma and we take refuge in the Samgha. May we in the presence of the Bhagavā be initiated into the Order, may we receive full admission into the order.

၈၄။ ထိုအခါ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရဟန်းတို့သည် တရားကို မြင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍တရားသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားကို သိပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားသို့ သက်ဝင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်းကင်းပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးကို အားထားယုံကြည်သည် မဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင် သိမြင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံး စုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကိုလျှောက် ကုန်၏-

--

"အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော် သည်) အလွန် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း 'မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်'ဟု အမိက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင် ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤအတူသာလျှင် အသျှင်ဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလို ပါကုန်၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါကုန်၏"ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

85. "Alatthum kho, bhikkhave, tāni caturāsītipabbajitasahassāni vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa santike pabbajjam alathum upasampadam. Te vipassī bhagavā araham sammāsambuddho dhammiyā kathāya sandassesī samādapesi samuttejesī sampahamsesi; saṅkhārānaṃ ādīnavaṃ okāraṃ saṃkilesaṃ nibbāne ānisaṃsaṃ pakāsesi. Tesam vipassinā bhagavatā arahatā sammāsambuddhena dhammiyā kathāya sandassiyamānānaṃ samādapīyamānānaṃ samuttejīyamānānaṃ sampahamsīyamānānaṃ nacirasseva anupādāya āsavehi cittāni vimuccimsu.

၈၅. "အလတ္တံ့ ခေါ် ဘိက္ခုဝေ၊ တာနိ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလတ္တံ့ ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိယာ ကထာ ယ သန္တဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ၊ သင်္ခါရာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာ နေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္တ ဒဿိယမာနာနံ သမာဒပိယမာနာနံ သမုတ္တေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယမာနာနံ နစိရဿေဝ အနုပါဒာယ အာ သဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုတ္တိသု။

85. O Bhikkhus, those (eighty-four-thousand) recluses, in the presence of Vipassī, the Exalted one the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were initiated into the Order, and received full admission into the Order.

Vipassī, the Exalted one, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, by this discourse caused them to realise (the benefits of) the Teaching, to become established in (the observance of) the Teaching and to be filled with enthusiasm and gladness for the Teaching. Vipassī, the Exalted one, the

Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened one, showed them the faults of conditioned things, their vileness and their defilements, and discoursed to them on the benefits of emancipation

from sankhāra. Thus, instructed by Bhagavā with his discourse, to realise (the benefits of) the Teaching, to become established in (observance of) the Teaching, and be filled with enthusiasm and gladness for (the practice of) the Teaching, their minds soon became free of all moral intoxicants without clinging.

၈၅။ ရဟန်းတို့ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရဟန်းတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏အထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရကုန်ပြီ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရကုန်ပြီ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့အား တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် သင်္ခါရတရားတို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်း ကိုလည်းကောင်း နိဗ္ဗာန်၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကား ဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်းစေသည်ရှိသော် ထိုသူတို့၏ စိတ်တို့သည် (တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ) မစွဲလမ်းမှု၍ မကြာမီပင် အာသဝေါ (တရား) တို့မှ လွတ်မြောက်လေကုန်၏။

Cārikāanujānanam စာရိကာအနုဇာနနံ

(16) Permission to Go Forth to Expound the Doctrine ဒေသစာရီလှည့်လည်ရန် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်း

86. “Tena kho pana, bhikkhave, samayena bandhumatiyā rājadhāniyā mahābhikkhusaṅgho paṭivasati aṭṭhasaṭṭhibhikkhusatasahassam. Atha kho, bhikkhave, vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa rahogatassa paṭisallīnassa evaṃ cetaso parivitakko udapādi – ‘mahā kho etarahi bhikkhusaṅgho bandhumatiyā rājadhāniyā paṭivasati aṭṭhasaṭṭhibhikkhusatasahassam, yaṃnūnāhaṃ bhikkhū anujāneyyam – ‘caratha, bhikkhave, cārikam bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānam; mā ekena dve agamittha; desetha, bhikkhave, dhammam ādikalyāṇam majjhakalyāṇam pariyosānakalyāṇam sāttham sabyañjanam kevalaparipuṇaṇam parisuddham brahmacariyam pakāsetha. Santi sattā apparajakkhajātikā, assavanatā dhammassa parihāyanti, bhavissanti dhammassa aññātāro. Api ca channam channam vassānam accayena bandhumatī rājadhānī upasaṅkamitabbā pātimokkhuddesāyā”’ti.

၈၆. “တေန ခေါ ပန၊ ဘိက္ခဝေ၊ သမယေန ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာဘိက္ခုသဗေဟံ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ရဟောဂ တဿ ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ - ‘မဟာ ခေါ ဧတရဟိ ဘိက္ခုသဗေဟံ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ ယံနူနာဟံ ဘိက္ခု အနုဇာနေယျံ - ‘စရထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ စာ ရိကံ ဗဟုနေဟိတာယ ဗဟုနေသုခါယ လောကာနုကမ္ဘိယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ; မာ ဧ ကေန ဒွေ အဂမိတ္ထု; ဒေသေထ၊ ဘိက္ခဝေ ၊ ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာ ထွံ သဗျဇ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရက္ခေဇာတိကာ၊ အဿဝန တာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အဝိ စ ဆန္တံ ဆန္တံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာယာ’”တိ။

86. At that time, (one hundred and sixty-eight-thousand) bhikkhus were residing at the capital city Bandhumatī. Then Bhikkhus, to Vipassi, the Exalted-One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, while alone in a secluded place, this thought occurred.

"Now, at the capital city of Bandhumatī there are residing (a hundred and sixty-eight thousand) bhikkhus. It would be well if I were to give them this permission: "Bhikkhus, travel forth for the welfare of many people, for the happiness of many people, for providing protection to all mankind, for the benefit, welfare and happiness of devas and men. Go not in pairs on the same journey. Bhikkhus, expound the Doctrine which is excellent at the beginning, excellent at the middle, and excellent at the end, and which is complete in sense and in letters (words).

Expound the completeness and purity of the

Noble Practice (brahmacariya). There are beings with little dust (of defilements) in their discerning eyes. These beings will come to ruin from not hearing the doctrine of the Truth. There will be those who understand the Truth. However, every six years, you have to return to the capital city Bandhumati for (listening to) the recitation of Pātimokkha precepts, (relating to conduct and attitude to be observed and followed by bhikkhus.)"

၈၆။ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ တစ်သိန်း ခြောက်သောင်း၁၇၈၀၀၀သော ရဟန်းပေါင်းများစွာသည် (သီတင်းသုံး) နေတော်မူလျက်ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿိမြတ်စွာဘုရားအား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်၍ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ဖြစ်ပေါ်၏- "ယခုအခါ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ တစ်သိန်း ခြောက်သောင်း၁၇၈၀၀၀သော ရဟန်းပေါင်းများစွာ သည်သီတင်းသုံးလျက် ရှိ၏။ ငါသည် ရဟန်းတို့အား ဤသို့ ခွင့်ပြုရမူ ကောင်းလေစွ၊ 'ရဟန်း တို့များစွာသော လူတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ များစွာသော လူတို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဒေသစာရီလှည့်လည်ကုန် လော့၊ တစ်လမ်းတည်း နှစ်ဦးမသွားကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ အစ၏ကောင်းခြင်း အလယ်၏

ကောင်းခြင်းအဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောကြကုန်လော့၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ဟောပြကြကုန်လော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုသတ္တဝါတို့သည်) တရားကိုမနာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိကုန်လတ္တံ့၊ သို့သော်ခြောက်နှစ်ခြောက်နှစ်လွန်သောအခါ ပါတိမောက်ပြသည်ကိုနာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ကြရဦးမည်'ဟု ခွင့်ပြုရမှု ကောင်းလေစွ" ဟူ၍ (အကြံဖြစ်ပေါ်၏)။

87. “Atha kho, bhikkhave, aññātarō mahābrahmā vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa cetasā cetoparivitakkamaññāya seyyathāpi nāma balavā puriso samiñjitaṃ vā bāhaṃ pasāreyya, pasāritaṃ vā bāhaṃ samiñjeyya. Evameva brahmaloke antarahito vipassissa bhagavato arahato sammāsambuddhassa purato pāturahosi. Atha kho so, bhikkhave, mahābrahmā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā yena vipassī bhagavā arahantaṃ sammāsambuddho tenañjaliṃ paṇāmetvā vipassitaṃ bhagavantaṃ arahantaṃ sammāsambuddhaṃ etadavoca – ‘evameva, bhagavā, evameva, sugata. Mahā kho, bhante, etarahi bhikkhusaṅgho bandhumatiyā rājadhāniyā paṭivasati atthasatthibhikkhusatasahassaṃ, anujānātu, bhante, bhagavā bhikkhū – “caratha, bhikkhave, cārikaṃ bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ; mā ekena dve agamittha; desetha, bhikkhave, dhammaṃ ādikalyāṇaṃ majjhekalyāṇaṃ pariyosānakalyāṇaṃ sātthaṃ sabyañjanaṃ kevalaparipuṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ pakāsetha. Santi sattā apparajakkhajātikā, assavanatā dhammassa parihāyanti, bhavissanti dhammassa aññātāro”ti [aññātāro (ssabbattha)]. Api ca, bhante, mayaṃ tathā karissāma yathā bhikkhū channaṃ channaṃ vassānaṃ accayena bandhumatiṃ rājadhāniṃ upasaṅkamissanti pātimokkhuḍdesāyā’ti. Idamavoca, bhikkhave, so mahābrahmā, idaṃ vatvā vipassitaṃ bhagavantaṃ arahantaṃ sammāsambuddhaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā tattheva antaradhāyi.

၈၇. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခုဝေ၊ အညတရော မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စေတဿ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပဿာရေယျ၊ ပဿာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဇ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော၊ ဘိက္ခုဝေ၊ မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂီ ကရိတွာ ယေန ဝိပဿိ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနန္တလိ ပဏာမေတွာ ဝိပဿိ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေစ – ‘ဧဝမေတံ၊ ဘဂဝါ၊ ဧဝမေတံ၊ သုဂတ။ မဟာ ခေါ၊ ဘန္တေ၊ ဧတရဟိ ဘိက္ခုသင်္ဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ၊ အနုဇာနာတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဘိက္ခု။ – “စရထ၊ ဘိက္ခု

ဝေ၊ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မိယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ; မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထု; ဒေသေထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗ္ဗုဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓိံ ပြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရက္ခေဇာတိကာ၊ အဿဝ နတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော”တိ [အညာတာရော (သဗ္ဗတ္ထ)]။ အပိ စ၊ ဘန္တေ၊ မယံ တထာ ကရိဿာမ ယထာ ဘိက္ခူ၊ ဆန္တံ ဆန္တံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇေဓာနိ ဥပသင်္ကမိဿန္တိ ပါတိ မောက္ခုဒ္ဒေသာယာ’တိ။ ဣဒမဝေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သော မဟာဗြဟ္မာ၊ ဣဒံ ဝတ္တာ ဝိပဿိ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

87. Then, Bhikkhus, a Great Brahmā become aware, in his mind, of the thoughts of Vipassī, the Exalted one, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. Just as instantaneously as a strong man straightens his bent arm, or bends his stretched arm, the Great Brahmā vanished from the realm of the Brahmās, and appeared before Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. The Great Brahmā, placing his upper garment on one shoulder, made obeisance to

Vipassī, the Exalted one, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened and addressed the Bhagavā thus:

"Bhagavā, this (intention of yours) is flitting. O Sugata, this (intention of yours) is fitting. Venerable Sir, a great number of bhikkhus, (one hundred and sixty-eight thousand), are now residing in the capital city Bandhumati. May it please the Bhagavā to give them permission by saying to them: O

Bhikkhus, travel forth for the welfare of many people, for the happiness of many people, for providing protection to all mankind, for the benefit, welfare and happiness of devas and men. Go not in pairs on the same journey. Bhikkhus, expound the Doctrine which is excellent at the beginning, excellent at the middle, and excellent at the end with richness in meaning and words. Expound the completeness and purity of the Noble Practice (brahmacariya). There are beings with little dust (of defilements) in their discerning eyes. These beings will come to ruin from not hearing the doctrine of the Truth. There will be those who understand the Truth."

"Venerable Sir, as for (the matter of) the bhikkhus returning to the capital Bandhumati after every six years for (listening to) the recitation of Pātimokkha, we ourselves will take action."

O Bhikkhus, the Great Brahmā, after saying these words to the Bhagavā, made obesisance and paid homage to Vipassī, the Exalted one, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, and then vanished from there:

၈၇။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ တစ်ဦးသော ဗြဟ္မာကြီးသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ကွယ်ခဲ့ပြီးလျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ ထင်ရှားပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် အပေါ်ရုံကိုပခုံးတစ်ဖက်၌ တင်၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားဆီသို့ လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကိုလျှောက်၏-

"ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤ (ကြံစည်ချက်) သည် သင့်မြတ်ပါပေ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤ (ကြံစည်ချက်) သည် သင့်မြတ်ပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရားယခုအခါ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ တစ်သိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်သော ရဟန်း ပေါင်းများစွာသည်သီတင်းသုံးနေတော်မူလျက် ရှိပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်း တို့ကို ဤသို့ခွင့်ပြုတော်မူပါလော့။

'ရဟန်းတို့ များစွာသောလူတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ များစွာသောလူတို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဒေသစာရီလှည့် လည်ကုန်လော့၊ တစ်လမ်းတည်း နှစ်ဦးမသွားကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ ကောင်းခြင်းအဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို

--

ဟောကြကုန်လော့၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ဟောပြ ကြကုန်လော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ (ထို သတ္တဝါတို့သည်) တရားကိုမနာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေကုန်၏။ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိကုန် လတ္တံ့'ဟု ဤသို့ မိန့်ဆို၍ခွင့်ပြုတော်မူပါလော့။

မြတ်စွာဘုရား ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ် လွန်သောအခါ ပါတိမောက်ပြည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ရဟန်းများ ချဉ်းကပ်နိုင်ရေးကိုကား အကျွန်ုပ်တို့ပင် ဆောင်ရွက်ပါကုန်အံ့"ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် ဤစကားကို လျှောက်ပြီးလျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုးအသေပြုပြီးလျှင် ထို နေရာ၌ပင် ကွယ်လေ၏။

88. “Atha kho, bhikkhave, vipassī bhagavā araham sammāsambuddho sāyanhasamayam paṭisallānā vuṭṭhito bhikkhū āmantesi – ‘idha mayham, bhikkhave, rahogatassa paṭisallīnassa evam cetaso parivittakko udapādi – mahā kho etarahi bhikkhusaṅgho bandhumatiyā rājadhāniyā paṭivasati aṭṭhasaṭṭhibhikkhusatasahassaṃ . Yamnūnāham bhikkhū anujāneyyam – ‘caratha, bhikkhave, cārikam bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ; mā ekena dve agamittha; desetha, bhikkhave, dhammam ādikalyāṇam majjhekalyāṇam pariyosānakalyāṇam sāttham sabyañjanam kevalaparipuṇṇam parisuddham brahmacariyam pakāsetha. Santi sattā apparajakkhajātikā, assavanatā dhammassa parihāyanti, bhavissanti dhammassa aññātāro. Api ca, channaṃ channaṃ vassānaṃ accayena bandhumatī rājadhānī upasaṅkamitabbā pātimokkhuddesāyāti.

““Atha kho, bhikkhave, aññātaro mahābrahmā mama cetasā cetoparivittakkamaññāya seyyathāpi nāma balavā puriso samiñjitaṃ vā bāham pasāreyya, pasāritaṃ vā bāham samiñjeyya, evameva brahmaloke antarahito mama purato pāturahosi. Atha kho so, bhikkhave, mahābrahmā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā yenāham tenañjaliṃ paṇāmetvā maṃ etadavoca – “evametaṃ, bhagavā, evametaṃ, sugata. Mahā kho, bhante, etarahi bhikkhusaṅgho bandhumatiyā rājadhāniyā paṭivasati aṭṭhasaṭṭhibhikkhusatasahassaṃ. Anujānātu, bhante, bhagavā bhikkhū – ‘caratha, bhikkhave, cārikam bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ; mā ekena dve agamittha; desetha, bhikkhave, dhammam...pe... santi sattā apparajakkhajātikā , assavanatā dhammassa parihāyanti, bhavissanti dhammassa aññātāro’ti. Api ca, bhante, mayaṃ tathā karissāma, yathā bhikkhū channaṃ channaṃ vassānaṃ accayena bandhumatiṃ rājadhāniṃ upasaṅkamissanti pātimokkhuddesāyā”ti. Idamavoca, bhikkhave, so mahābrahmā, idaṃ vatvā maṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā tattheva antaradhāyi’.

““Anujānāmi, bhikkhave, caratha cārikam bahujanahitāya bahujanasukhāya lokānukampāya atthāya hitāya sukhāya devamanussānaṃ; mā ekena dve agamittha; desetha, bhikkhave, dhammam ādikalyāṇam majjhekalyāṇam pariyosānakalyāṇam sāttham sabyañjanam kevalaparipuṇṇam parisuddham brahmacariyam pakāsetha. Santi sattā apparajakkhajātikā,

assavanatā dhammassa parihāyanti, bhavissanti dhammassa aññātāro. Api ca, bhikkhave, channaṃ channaṃ vassānaṃ accayena bandhumatī rājadhānī upasaṅkamitabbā pātimokkhuddesāyā'ti. Atha kho, bhikkhave, bhikkhū yebhuyyena ekāheneva janapadacārikaṃ pakkamimsu.

၈၈. “အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သာယနသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ - ‘ဣဓ မယံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ - မဟာ ခေါ ဧတရဟိ ဘိက္ခုသဗောဓံ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ ။ ယံ နူနာဟံ ဘိက္ခု အနုဇာနေယျံ - ‘စရထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မိယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ; မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ; ဒေသေထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရက္ခေဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အပိ စ၊ ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာယာတိ။

“အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အညတရော မဟာဗြဟ္မာ မမ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဋ္ဌိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ၊ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ၊ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော မမ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော၊ ဘိက္ခဝေ၊ မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေနာဟံ တေနဉ္စလိ ပဏာမေတွာ မံ ဧတဒဝေါစ - “ဧဝမေတံ၊ ဘဂဝါ၊ ဧဝမေတံ၊ သုဂတ။ မဟာ ခေါ၊ ဘန္တေ ဧတရဟိ ဘိက္ခုသဗောဓံ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ အနုဇာနာတု၊ ဘန္တေ၊ ဘဂဝါ ဘိက္ခု - ‘စရထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မိယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ; မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ; ဒေသေထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဓမ္မံ။ ပေ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရက္ခေဇာတိကာ ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော’တိ။ အပိ စ၊ ဘန္တေ၊ မယံ တထာ ကရိဿာမ၊ ယထာ ဘိက္ခု၊ ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိဿန္တိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာယာ”တိ။ ဣဒမဝေါစ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သော မဟာဗြဟ္မာ၊ ဣဒံ ဝတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ’။

“အနုဇာနာမိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ စရထ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္မိယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ; မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ; ဒေသေထ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရက္ခေဇာတိကာ၊ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အပိ စ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိ ရာဇဓာနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာယာ’တိ။ အထ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု၊ ယေဘုယျေန ဧကာဟေနေဝ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမိသု။

88. O Bhikkhus, afterwards Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, arose in the evening from his solitary seclusion, and addressed the bhikkhus thus;

O Bhikkhus, this thought occurred to me while I was alone at a secluded place in this locality: Now, at the capital city of Bandhumati there are residing a great number of bhikkhus, one hundred and sixty-eight thousand bhikkhus. It would be well if I were to give this permission:” Bhikkhus, travel forth for the welfare of many people, for the happiness of many people, for providing protection to all mankind, for the benefit, welfare and happiness of devas and men.

Go not in pairs on the same journey. O Bhikkhus, expound the Doctrine which is excellent at the beginning, excellent at the middle, excellent at the end with richness in meaning and words. Expound the completeness and purity of the Noble Practice. There are beings with little dust (of defilements) in their discerning eyes. These beings will come to ruin from not hearing the doctrine of the Truth. There will be those who understand the Truth. However, after every six years, you have to return to the capital city Bandhumati for (listening to) the recitation of Pātimokkha.

Then, bhikkhus, the Great Brahmā became aware, in his mind, of my thought. Just as a strong man instantaneously straightens his bent arm, or bends his stretched arm, the Great Brahmā vanished from the Brahmā realm and appeared before me. Then, O Bhikkhus, the Great Brahmā, placing his upper garment over one shoulder, made obeisance to me and addressed me thus:

“O Bhagavā, this (intention of yours) is fitting. O Sugata, this (intention of yours) is fitting. O Sugata, this (intention of yours) is as it should be. Venerable Sir, a great number of bhikkhus, one hundred and sixty eight thousand, are now residing in the capital city Bandhumati. May it please the Bhagavā to give them permission by saying to them:

“O Bhikkhus, travel forth for the welfare of many people, for the happiness of many people, for providing protection to all mankind, for the benefit, welfare and happiness of devas and men. Go not in pairs on the same journey. Bhikkhus, expound the Doctrine ...p...

There are beings with little dust (of defilements) in their discerning eyes. These beings will come to ruin from not hearing the doctrine of the Truth. There will be those who understand the Truth.

"Venerable Sir, as for (the matter of) the bhikkhus returning to the capital Bandhumatī after every six years for (listening to) the recitation of Pātimokkha, we ourselves will take action."

"O Bhikkhus, the Great Brahmā after saying these words to me, made obeisance, paid homage to me and vanished from there.

"O Bhikkhus, I give you permission you travel forth for the good of many people, for the happiness of many people, for providing protection to all mankind, for the benefit, welfare and happiness of devas and men. Go not in pairs on the same journey. O Bhikkhus, expound the Doctrine which is excellent at the beginning, excellent at the middle, excellent at the end, and which is complete in sense and in letters. Expound the completeness and purity of the Noble Practice. There are beings

with little dust (of defilements) in their discerning eyes. These beings will come to ruin from not hearing the doctrine of the Truth. There will be those who understand the Truth. However, after every six years, you have to return to the capital city Bandhumati for (listening to) the recitation of Pātimokkha. Then, Bhikkhus, most of those bhikkhus made (a day's) journey that very day to set forth on their travels through the countryside.

၈၈။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ညချမ်းအချိန်၌ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်း ရာမှထ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

"ရဟန်းတို့ ဤအရပ်၌ ဆိတ် ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ငါ့အား ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ဖြစ်၏-

'ယခုအခါ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ တစ်သိန်း ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင်သော ရဟန်းပေါင်းများစွာ သည် သီတင်းသုံးနေလျက် ရှိ၏။ ငါသည် ရဟန်းတို့ကို ဤသို့ ခွင့်ပြုရမူ ကောင်းလေစွ' ၊ 'ရဟန်း တို့များစွာသော လူတို့၏ အစီးအပွီးအလို့ငှါ များစွာသော လူတို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကိုစောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဒေသစာရီလှည့်လည်ကုန်လော့၊ တစ်လမ်းတည်း နှစ်ဦးမသွားကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောကြကုန် လော့၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ဟောပြောကြကုန်လော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကြကုန်၏၊ (ထို သတ္တဝါတို့သည်) တရား ကိုမနာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိကုန်လတ္တံ့၊

သို့သော် ခြောက်နှစ်ခြောက်နှစ်လွန်သောအခါ ပါတီမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ချဉ်းကပ် ကြရဦးမည်'ဟု ခွင့်ပြုရမှုကောင်းလေစွ" ဟူ၍ (အကြံ ဖြစ်ပေါ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ တစ်ဦးသော ဗြဟ္မာကြီးသည် ငါ၏ စိတ်အကြံကို (သူ့) စိတ်ဖြင့် သိ၍ ခွန်အားရှိသော ယော ကျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသောလက်မောင်းကို ကွေး သကဲ့သို့လည်းကောင်း ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ကွယ်ခဲ့၍ ငါဘုရား၏ ရှေ့၌ ထင်ရှားပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာ ကြီးသည် အပေါ်ရုံကို ပခုံးတစ်ဖက်၌ တင်၍ ငါ့ဆီသို့ လက်အုပ်ချီလျက်ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်၏-

"ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤ (ကြံစည်ချက်) သည် သင့်မြတ်ပါပေ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆို တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤ (ကြံစည်ချက်) သည် သင့်မြတ်ပါပေ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားယခုအခါ ဗန္ဓုမတီ နေပြည်တော်၌ တစ်သိန်း ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင်သော ရဟန်းပေါင်း များစွာသည်သီတင်းသုံးနေတော်မူ လျက် ရှိပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် (ရဟန်းတို့ ကို) ဤသို့ခွင့်ပြုတော်မူပါလော့။

'ရဟန်းတို့ များစွာသော လူတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ များစွာသော လူတို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါလောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ ဒေသစာရီလှည့်လည်

--

ကုန်လော့၊ တစ်လမ်းတည်း နှစ်ဦးမသွားကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ အစ၏ ကောင်းခြင်းအလယ်၏ ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသောတရားကို ဟောကြကုန်လော့၊ အလုံးစုံ ပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို ဟောပြကြကုန်လော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူ နည်းသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကြပါကုန်၏။ တရားကိုမနာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေပါကုန်၏။ တရားကို သိသူ တို့သည် ရှိကြပါကုန်လတ္တံ့'ဟု မိန့်ဆို၍ခွင့်ပြုတော်မူပါလော့။

မြတ်စွာဘုရား ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ်လွန်သောအခါ ပါတီမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ရဟန်းတို့ ချဉ်းကပ်နိုင်ရေးကိုကား အကျွန်ုပ်တို့ပင် ဆောင်ရွက်ပါကုန်အံ့"ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် ဤစကားကို လျှောက်ပြီးလျှင် ငါ့ကို ရှိခိုးလျက် အရိအသေပြု၍ထိုနေရာ၌ပင် ကွယ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ (သင်တို့အား) ငါ ဤသို့ ခွင့်ပြု၏-

"များစွာသောလူတို့၏ အစီးအပွါးအလို့ငှါ များစွာသောလူတို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကိုစောင့်ရှောက် ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါး ချမ်းသာအလို့ငှါ ဒေသစာရီလှည့်လည်ကုန်လော့၊ တစ်လမ်းတည်း နှစ်ဦးမ သွားကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ အစ၏ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက် နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောကြကုန်လော့၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ဟောပြကြကုန်လော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကြကုန်၏၊ (ထိုသတ္တဝါတို့သည်) တရားကို နာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိကုန် လတ္တံ့၊ ရဟန်းတို့ သို့သော် ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ်လွန်သောအခါ ပါတိမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီ နေပြည်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ကြရဦးမည်"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည် နေပုဒ်သို့ လှည့်လည်ခြင်းငှါ အများအားဖြင့် နေချင်းပင် ထွက်ခွာသွားကုန်၏။

89. “Tena kho pana samayena jambudīpe caturāsīti āvāsasahassāni honti. Ekamhi hi vasse nikkhante devatā saddamanussāvesum – ‘nikkhantaṃ kho, mārisā, ekaṃ vassaṃ; pañca dāni vassāni sesāni ; pañcannaṃ vassānaṃ accayena bandhumatī rājadhānī upasaṅkamitabbā pātimokkhuḍdesāyā’ti. Dvīsu vassesu nikkhantesu... tīsu vassesu nikkhantesu... catūsu vassesu nikkhantesu... pañcasu vassesu nikkhantesu devatā saddamanussāvesum – ‘nikkhantāni kho , mārisā, pañcavassāni; ekaṃ dāni vassaṃ sesaṃ; ekassa vassassa accayena bandhumatī rājadhānī upasaṅkamitabbā pātimokkhuḍdesāyā’ti. Chasu vassesu nikkhantesu devatā saddamanussāvesum – ‘nikkhantāni kho, mārisā, chabbassāni, samayo dāni bandhumatim rājadhānim upasaṅkamtum pātimokkhuḍdesāyā’ti. Atha kho te, bhikkhave, bhikkhū appekacce sakena iddhānubhāvena appekacce devatānaṃ iddhānubhāvena ekāheneva bandhumatim rājadhānim upasaṅkamimṃsu pātimokkhuḍdesāyāti [pātimokkhuḍdesāya (?)].

၈၉. “တေန ခေါ ပန သမယေန ဇမ္ဗုဒီပေ စတုရသီတိ အာဝါသသဟဿာနိ ဟောန္တိ။ ဧကမိ ဟိ ဝဿေ နိက္ခန္တေ ဒေဝတာ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ - ‘နိက္ခန္တံ ခေါ၊ မာရိသာ၊ ဧကံ ဝဿံ; ပဉ္စ အာနိ ဝဿာနိ သေသာနိ ; ပဉ္စန္ဓံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတီ ရာဇဇောနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာယာ’တိ။ ဒွီသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေ သု။ တီသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု။ စတုသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု။ ပဉ္စသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု ဒေဝတာ သဒ္ဓမ နုဿာဝေသုံ - ‘နိက္ခန္တာနိ ခေါ၊ မာရိသာ၊ ပဉ္စဝဿာနိ; ဧကံ အာနိ ဝဿံ သေသံ; ဧကဿ ဝဿဿ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတီ ရာဇဇောနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာယာ’တိ။ ဆသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု ဒေဝတာ သဒ္ဓမ နုဿာဝေသုံ - ‘နိက္ခန္တာနိ ခေါ၊ မာရိသာ၊ ဆဗ္ဗဿာနိ၊ သမယော အာနိ ဗန္ဓုမတီ ရာဇဇောနိ ဥပသင်္ကမိတုံ ပါတိမော က္ခုဒ္ဓေသာယာ’တိ။ အထ ခေါ တေ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခု အပ္ပေကစ္စေ သကေန ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန အပ္ပေကစ္စေ ဒေဝ တာနံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝေန ဧကာဟေနေဝ ဗန္ဓုမတီ ရာဇဇောနိ ဥပသင်္ကမိသု ပါတိမောက္ခုဒ္ဓေသာယာတိ [ပါတိမော က္ခုဒ္ဓေသာယာ (?)]။

89. At that time were eighty-four thousand monasteries spread out over the Jabudīpa land. When one year had passed, the devas proclaimed thus:

"Sirs, one year has passed, only five more years remain. When five more years have passed, you, Sirs, will have to go to the capital city Bandhumatī for (listening to) the recitation of Pātimokkha".

When two years had passed...

When three years had passed...

When four years had passed...

When five years had passed..., the devas proclaimed thus:

"Sirs, five years have passed. Only one more year remains, you, Sirs, will have to go to the capital city Bandhumati for (listening to) the recitation of Pātimokkha!".

When six years had passed, the devas proclaimed thus:

"Sirs, six years have passed. It is time now for you, Sir, to go to the capital city Bandhumati for (listening to) the recitation of Pātimokkha."

Then Bhikkhus, those bhikkhus made journey on that very day to the capital city Bandhumati, some by their own supernormal powers, some by the supernormal powers of the devas, for (listening to) the recitation of Pātimokkha.

၈၉။ ထိုစဉ်အခါ၌ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းဝယ် ကျောင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။ တစ်နှစ်လွန်သောအခါ နတ်တို့သည် (ဤသို့) ကြွေးကြော်ကုန်၏-

"အသျှင်တို့ တစ်နှစ်လွန်ပါပြီ၊ ယခု ငါးနှစ်သာကျန်ပါတော့သည်၊ ငါးနှစ်လွန်သောအခါ ပါတိမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ရပါမည်"ဟု (ကြွေးကြော်ကုန်၏)။

နှစ်နှစ်လွန်သော အခါ။

သုံးနှစ်လွန်သော အခါ။

လေးနှစ်လွန်သော အခါ။

ငါးနှစ်လွန်သောအခါ နတ်တို့သည် ဤသို့ ကြွေးကြော်ကုန်၏-

"အသျှင်တို့ ငါးနှစ်လွန်ပါပြီ၊ ယခု တစ်နှစ်သာ ကျန်ပါတော့သည်၊ တစ်နှစ်လွန်သောအခါပါတိမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ရပါမည်"ဟု (ကြွေးကြော်ကုန်၏)။ ခြောက်နှစ်လွန်သောအခါ နတ်တို့သည် ဤသို့ ကြွေးကြော်ကုန်၏-

"အသျှင်တို့ ခြောက်နှစ်လွန်ပါပြီ၊ ယခုအခါ ပါတိမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော် သို့ချဉ်းကပ်ချိန် တန်ပါပြီ"ဟု (ကြွေးကြော်ကုန်၏)။

--

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် ပါတိမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့အချို့သော ရဟန်းတို့သည် မိမိတန်ခိုးဖြင့် အချို့သော ရဟန်းတို့သည် နတ်တို့၏ တန်ခိုးဖြင့် နေ့ချင်းပင်ချဉ်းကပ်ကုန်၏။

90. “Tatra sudamaṃ, bhikkhave, vipassī bhagavā arahamaṃ sammāsambuddho bhikkhusaṅghe evaṃ pātimokkhaṃ uddisati –

‘Khantī paramaṃ tapo titikkhā,

Nibbānaṃ paramaṃ vadanti buddhā;

Na hi pabbajito parūpaghātī,

Na samaṇo [samaṇo (sī. syā. pī.)] hoti paraṃ viheṭṭhayanto.

‘Sabbapāpassa akaraṇaṃ, kusalassa upasampadā;

Sacittapariyodapanam, etaṃ buddhānasāsanam.

‘Anūpavādo anūpaghāto [anupavādo anupaghāto (pī. ka.)], pātimokkhe ca saṃvaro;

Mattaññutā ca bhattasmiṃ, pantañca sayanāsanam;

Adhicitte ca āyogo, etaṃ buddhānasāsana’nti.

၉၀. “တကြ သုဒံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခုသဗေ ဧဝံ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသတိ -

‘ခန္တီ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခါ၊

နိဗ္ဗာနံ ပရမံ ဝဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ။

န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဃာတီ၊

န သမဏော [သမဏော (သီ. သျာ. ပီ.)] ဟောတိ ပရံ ဝိဟေဌယန္တော။

‘သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒာ။

သစိတ္တပရိယောဒပနံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနသာသနံ။

‘အနုပဝါဒော အနုပဃာတော [အနုပဝါဒော အနုပဃာတော (ပီ. က.)]၊ ပါတိမောက္ခေ စ သံဝရော။

မတ္တညုတာ စ ဘတ္တသ္မိံ၊ ပန္နစ္ဆ သယနာသနံ။

အဓိစိတ္တေ စ အာယောဂေါ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနသာသနံ’န္တိ။

90. Then, Bhikkhus, Vipassī, the Exalted One, the Homage Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, recited to the community of bhikkhus, as follows:

"Forbearance and, patience is the best moral practice. The Buddhas say that Nibbāna is supreme. A Pabbajita does not harm others; one who harms others is not a samana. Not doing any evil, undertaking meritorious deeds, purifying one's own mind, this is the teaching of the Buddhas.

"Not finding fault with others, not hurting others, holding on to the restraints of Pātimokkha, knowing the measure in taking food, living in a secluded place, exerting in the higher concentration, (samādhi): "This is the teaching of the Buddhas".

၉၀။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာ (အလယ်) ၌ ပါတိမောက်ကို ဤသို့ပြတော်မူ၏-

"သည်းခံခြင်း 'ခနီဉ္စ' တရားသည် မြတ်သော အကျင့်ပေတည်း၊ မြတ်စွာဘုရား တို့သည် နိဗ္ဗာန်ကိုအမြတ်ဆုံးဟု မိန့်ဆိုကြကုန်၏။ ရဟန်းမည်သည် သူတစ်ပါးကို မညှဉ်းဆဲရာ၊ သူတစ်ပါးကိုညှဉ်းဆဲသူသည်လည်း ရဟန်း မဟုတ်။

အလုံးစုံသော မကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြည့်စုံစေခြင်း၊ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်း၊ ဤ (သုံး ပါး) သည် ဘုရားရှင်တို့၏ အဆုံးအမပေတည်း။

မစွပ်စွဲခြင်း၊ မညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ပါတိမောက် (သီလ) ကို စောင့်စည်းခြင်း၊ အစားအစာ၌ အတိုင်းအရှည်ကိုသိခြင်း၊ လူသူမနီးသော တောကျောင်း၌ နေခြင်း၊ လွန်မြတ်သော စိတ် သမာဓိလုပ်ငန်း၌ အားထုတ်ခြင်း၊ ဤ (ခြောက် ပါး) သည်လည်း ဘုရားရှင်တို့၏ အဆုံးအမပေတည်း"ဟု (ပါတိမောက်ကို ပြတော်မူ၏)။

Devatārocanam ဒေဝတာရောစနံ
(17) Revealing by Devas ဗြဟ္မာတို့လျှောက်ထားခြင်း

91. “Ekamidāham, bhikkhave, samayaṃ ukkaṭṭhāyaṃ viharāmi subhagavane sālārājamūle. Tassa mayhaṃ, bhikkhave, rahogatassa paṭisallīnassa evaṃ cetaso parivitakko udapādi – ‘na kho so sattāvāso sulabharūpo, yo mayā anāvutthapubbo [anajjhāvuṭṭhapubbo (ka. sī. ka.)] iminā dīghena addhunā aññātra suddhāvāsehi devehi. Yaṃnūnāhaṃ yena suddhāvāsā devā tenupasaṅkameyya’nti. Atha khvāhaṃ, bhikkhave, seyyathāpi nāma balavā puriso samiñjitaṃ vā bāhaṃ pasāreyya, pasāritaṃ vā bāhaṃ samiñjeyya, evameva ukkaṭṭhāyaṃ subhagavane sālārājamūle antarahito aviheṣu deveṣu pāturahosiṃ . Tasmīṃ, bhikkhave, devanikāye anekāni devatāsahassāni anekāni devatāsatasahassāni [anekāni devatāsātāni anekāni devatāsahassāni (syā.)] yenāhaṃ tenupasaṅkamīṃsu; upasaṅkamtvā maṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu. Ekamantaṃ ṭhitā kho, bhikkhave, tā devatā maṃ etadavocuṃ – ‘ito so, mārisā, ekanavutikappe yaṃ vipassī bhagavā arahaṃ sammāsambuddho loke udapādi. Vipassī, mārisā, bhagavā arahaṃ sammāsambuddho khattiyo jātiyā ahosi, khattiyakule udapādi. Vipassī, mārisā, bhagavā arahaṃ sammāsambuddho koṇḍañño gottena ahosi . Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa asītivassasahassāni āyupamāṇaṃ ahosi. Vipassī, mārisā, bhagavā arahaṃ sammāsambuddho pāṭaliyā mūle abhisambuddho. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa khaṇḍatissaṃ nāma sāvakayugaṃ ahosi aggamaṃ bhaddayugaṃ. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato

sammāsambuddhassa tayo sāvakānaṃ sannipātā ahesuṃ. Eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi aṭṭhasaṭṭhibhikkhusatasahassaṃ. Eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi bhikkhusatasahassaṃ. Eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi asītibhikkhusahassāni. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa ime tayo sāvakānaṃ sannipātā ahesuṃ sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa asoko nāma bhikkhu upaṭṭhāko ahosi aggupaṭṭhāko. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa bandhumā nāma rājā pitā ahosi. Bandhumatī nāma devī mātā ahosi janetti. Bandhumassa rañño bandhumatī nāma nagaraṃ rājadhānī ahosi. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa evaṃ abhinikkhamanaṃ ahosi evaṃ pabbajjā evaṃ padhānaṃ evaṃ abhisambodhi evaṃ dhammacakkappavattanaṃ. Te mayaṃ, mārisā, vipassimhi bhagavati brahmacariyaṃ caritvā kāmesu kāmacchandaṃ virājetvā idhūpapannā'ti ...pe...

“Tasmiṃyeva kho, bhikkhave, devanikāye anekāni devatāsahassāni anekāni devatāsatasahassāni [anekāni devatāsatāni anekāni devatāsahassāni (syā. evamuparipi)] yenāhaṃ tenupasaṅkhamiṃsu; upasaṅkhamitvā maṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu. Ekamantaṃ ṭhitā kho, bhikkhave, tā devatā maṃ etadavocuṃ – ‘imasmiṃyeva kho, mārisā, bhaddakappe bhagavā etarahi arahaṃ sammāsambuddho loke uppanno. Bhagavā, mārisā, khattiyo jātiyā khattiyakule uppanno. Bhagavā, mārisā, gotamo gottena. Bhagavato, mārisā, appakaṃ āyuppamāṇaṃ parittaṃ lahukaṃ yo ciraṃ jīvati, so vassasataṃ appaṃ vā bhiyyo. Bhagavā, mārisā, assatthassa mūle abhisambuddho. Bhagavato, mārisā, sārīputtamoggallānaṃ nāma sāvakayugaṃ ahosi aggamaṃ bhaddayugaṃ. Bhagavato, mārisā, eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi aḍḍhateḷasāni bhikkhusatāni. Bhagavato, mārisā, ayaṃ eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ. Bhagavato, mārisā, ānando nāma bhikkhu upaṭṭhāko ahosi aggupaṭṭhāko. Bhagavato, mārisā, suddhodano nāma rājā pitā ahosi. Māyā nāma devī mātā ahosi janetti. Kapilavatthu nāma nagaraṃ rājadhānī ahosi. Bhagavato, mārisā, evaṃ abhinikkhamanaṃ ahosi evaṃ pabbajjā evaṃ padhānaṃ evaṃ abhisambodhi evaṃ dhammacakkappavattanaṃ. Te mayaṃ, mārisā, bhagavati brahmacariyaṃ caritvā kāmesu kāmacchandaṃ virājetvā idhūpapannā'ti.

၉၁. “ဧကမိဒာဟံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သမယံ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရာမိ သုဘဂဝနေ သာလရာဇေလေ။ တဿ မယံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟောဂတဿ ပဋိသန္ဓိနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ - ‘န ခေါ သော သတ္တာဝါသော သုလဘရူပေါ၊ ယော မယာ အနာဂုတ္တပုဗ္ဗော [အနုဇ္ဈာဂုဋ္ဌပုဗ္ဗော (က. သီ. က.)] ဣမိနာ ဒီဃေန အဇ္ဈနာ အညတြ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ ဒေဝေဟိ။ ယံနူနာဟံ ယေန သုဒ္ဓါဝါသာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမေယျန္တိ။ အထ ခွာဟံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ သေယျ

ထာဝိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ။ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝ ဥက္ကဋ္ဌာ
ယံ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ အန္တရဟိတော အဝိဟေသု ဒေဝေသု ပါတုရဟောသိ။ တသ္မိံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒေဝ
နိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ [အနေကာနိ ဒေဝတာသ
တာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျှာ.)] ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ
ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ - ‘ဣတော သော၊ မာရိသာ၊ ဧကန
ဝုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာ
သမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗု
ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဠိ
ယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ
သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ
တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟောသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟောသိ အဋ္ဌသဌိဘိက္ခုသတသ
ဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ
အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ
တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟောသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရ
ဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိ
သာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတိ နာမ ဒေဝီ
မာတာ အဟောသိ ဇေနတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတိ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊
ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ ပမာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗော
မိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ၊ မာရိသာ၊ ဝိပဿိမိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္တံ ဝိရာ
ဇေတွာ ဣဓူပပန္နာ’တိ။ ပေ။

“တသ္မိံယေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသ
ဟဿာနိ [အနေကာနိ ဒေဝတာသတာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျှာ. ဧဝမုပရိပိ)] ယေနာဟံ တေ
နုပသင်္ကမိသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တာ ဒေဝတာ မံ
ဧတဒဝေါစုံ - ‘ဣမသ္မိံယေဝ ခေါ၊ မာရိသာ၊ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဘဂဝါ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပုန
နော။ ဘဂဝါ၊ မာရိသာ၊ ခတ္တိယော ဇာတိယာ ခတ္တိယကုလေ ဥပုနန္ဓော။ ဘဂဝါ၊ မာရိသာ၊ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန။
ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟကံ ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိ
ယျော။ ဘဂဝါ၊ မာရိသာ၊ အဿတ္ထဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂုလ္လာနံ
နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟော
သိ အဗုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟောသိ
သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာ

ကော။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္မောဓိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမတ္တန္တံ ဝိရာဇေတွာ ဣဂ္ဂူပပန္နာ’တိ။

91. Bhikkhus, at one time I was residing at the foot of a great sal tree in the Subhaga grove near the town of Ukkattha. While I was (meditating) alone in a secluded place, this thought occurred to me:

“In all this very long (samsarā) period of time rarely has been a realm of existence where I had not had my existence except the realms of the Suddhāvāsa Brahmās. It would be well if I were to get to the Suddhāvāsa Brahmā realms.”

O Bhikkhus, just as a strong man instantaneously straightens his bent arm, or bends his stretched arm, even so I vanished from the foot of the great sal tree in the Subhaga grove near the town of Ukkattha, and appeared in the realms of the Avihā Brahmās. O Bhikkhus, in that realm many thousands and many hundred thousands of the Brahmās approached me, paid obeisance to me, and stood at a suitable place. And, Bhikkhus, they spoke to me thus:

Venerable Sir, in the ninety-first world-cycle counting back from the present one, there arose in the world Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly self-Enlightened. Sir, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was by birth of the ruling class. Sir, Vipassī the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened was of the Kondaṇḍāa clan. Sir, the life span of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, was eighty thousand years. Sir, Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, attained Enlightenment at the foot of the Pātali tree. Sir, the august pair of excellent disciples of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, were named

Khanda and Tissa. Sir, in the lifetime of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, there were three occasions on which assemblies of the disciples were held, On one occasion, one hundred and eighty thousand disciples, were present. On another occasion a hundred thousand disciples were present. On yet another occasion, eighty thousand disciples were present. On these three occasions, the disciples present and participating in the assemblies were all Arahats. Sir, the

attendant bhikkhu called Asoka was the excellent Attendant bhikkhu of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened. Sir, the father of Vipassī, the Exalted One, the Perfectly Self-Enlightened, was King Bandhumā. His natural mother was Queen Bandhumatī. The capital where king Bandhumā resided was the capital of Bandhumatī.

Sir, the renunciation of worldly life of Vipassī, the Exalted one, the Homage-Worthy, Perfectly Self-Enlightened, was such and such. His becoming a bhikkhu was such and such. His practice of meditation was such and such. His attainment of Enlightenment was such and such. His setting in motion the wheel of the Dhamma was such and such. Sir, we ourselves, in the presence of Vipassī, the Exalted One, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, took up the Noble Practice (brahmacariyā), and getting rid of the craving for sensual pleasures, have been reborn in this realm”...p...

O Bhikkhus, in that realm of the Brahmās many thousands and many hundred thousands of the Brahmās approached me, and having made obeisance to me, stood at a suitable place. And Bhikkhus, they spoke to me thus:

"Sir, in the present world-cycle, known as the Bhadda world-cycle, the Bhagavā, the Homage-Worthy, the Perfectly, Self-Enlightened have arisen now in the world. Sir, you, the Bhagavā is by social rank of the ruling class, was born into the ruling class. Sir, the Bhagavā is of the Gotama clan. Sir, the life span of you is scant, brief and fleeting. The longest living person in this epoch lives only up to a hundred years or a little more. Sir, the Bhagavā attained Enlightenment, at the foot of the Asattha tree. Sir, the august pair of excellent disciples of the Bhagavā are called Sāriputta and Moggallāna. Sir, in the life time of the Bhagavā the assembly of the disciples has been held only once. One thousand two hundred and fifty disciples were present.

There has been only this single assembly at which the disciples present and participating were all Arahats. Sir, the Attendant Bhikkhu called Ānanda is the Bhagavā's excellent Attendant. Sir, the Bhagavā's father is King Suddodana. The Bhagavā's mother is Queen Māyā. The capital was the city

Kapilavatthu, the Bhagavā's renunciation of the worldly life was such and such. The Bhagavā's becoming a recluse was such and such. The Bhagavā's practice of meditation was such and such. The Bhagavā's attainment of Enlightenment was such and such. The Bhagavā's setting in motion the Wheel of Dhamma, was such and such. Sir, we ourselves took up the Noble Practice in the

presence of the Bhagavā, and getting rid of the craving for sensual pleasures, have been reborn in this realm.

Then Bhikkhus, accompanied by the Avihā Brahmās, I went to the Atappā Brahmās ...p... Then Bhikkhus, accompanied by the Avihā and Atappā Brahmās, I went to the Sudassa Brahmās. Then Bhikkhus, accompanied by the Avihā, Atappā and Sudassa Brahmā, I went to the Sudassī Brahmās. Then, Bhikkhus accompanied by the Avihā, Atappā, Suddassa and Suddassī Brahmās, I went to the Akanittiha Brahmās. O Bhikkhus, in that realm of the Brahmās, many thousands and many hundred thousands of the Brahmās approached me, and having made obeisance to me stood at a suitable place. And Bhikkhus, they spoke to me thus:

"Venerable Sir, in the thirty first world-cycle from the present one, there arose Sikhi, the Exalted One, ...p.. Venerable Sir, we ourselves took up the Noble Practice in the presence of Sikhī, the Exalted One, ...p...

Venerable Sir, in that same world cycle, there arose Vessabhū, the Exalted One, ...p... Venerable Sir, we ourselves took up the Noble Practice in the presence of Vessabhū, the Exalted One, ...p...

Venerable Sir, in this present Bhadda world-cycle, there arose Kakusandha ... Konāgamana ... Kassapa, the Exalted One, ..p... Venerable Sir, we ourselves took up the Noble practice in the presence of Kakusandha, Konāgamana, Kassapa, the Exalted One, and getting rid of the craving for sensual pleasures, have been reborn in this realm.

ဇာ။ ရဟန်းတို့ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ဥက္ကဋ္ဌမြို့အနီး သုဘဂတော အင်ကြင်းပင်ကြီးအရင်း၌ သီတင်းသုံးနေ၏။ ရဟန်းတို့ ဆိတ် ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ငါ့အား ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ဖြစ်၏-

"ရှည်လျားလှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလအတွင်း၌ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာ့ဘုံမှ တစ်ပါး ငါမနေဖူး (မဖြစ်ဖူး) သော ဘုံကား ရှိရန် ခဲယဉ်း၏။ ငါသည် သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ချဉ်းကပ်ရမူ ကောင်းလေစွ"ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ခွန်အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူပင် ဥက္ကဋ္ဌမြို့အနီးသုဘဂတော အင်ကြင်းပင်ကြီးအရင်းမှ ကွယ်ခဲ့၍ အဝိဟာဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ထောင်ပေါင်း များစွာသော ဗြဟ္မာတို့သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိခိုးကြပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ကုန်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏-

"အသျှင် ဤ (ကမ္ဘာ) မှ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးပါတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူပါ၏။ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အနွယ်အားဖြင့် ကောဏ္ဍညအနွယ် ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ်ရှစ်သောင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သခွတ်ပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် ခဏ္ဍနှင့်တိဿမည်ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ပါကုန်၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်း တစ်သိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်ရှိပါ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်း တစ်သိန်းရှိပါ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ရဟန်း ရှစ်သောင်းရှိပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံရဟန္တာတို့ချည်းပါဝင် ကုန်သော သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် ဤသုံးကြိမ်တို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အသောကမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေးဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ဗန္ဓုမာမည်သော မင်းပါတည်း၊ မယ်တော်သည် ဗန္ဓုမတီမည်သော

--

မိဖုရားပါတည်း။ ဗန္ဓုမာမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ဗန္ဓုမတီမည်သောမြို့ပါတည်း။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ တောထွက်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်းပြုပုံသည် ဤသို့ဖြစ်ပါ၏။ တရားအားထုတ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဘုရားဖြစ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဓမ္မစကြာတရားဟောပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လျက် ကာမဂုဏ်တို့၌ လိုချင်နှစ် သက်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို ကင်းစေပြီးလျှင်ဤ (ဘုံ) ၌ ဖြစ်လာကြပါကုန်၏"ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။ပ။

ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ပင် ထောင်ပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်းများစွာသော ဗြဟ္မာတို့သည် ငါ့ထံသို့ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ရပ်ကုန်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏-

"အသျှင် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ လောက၌ ပွင့်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးပါတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာ ဘုရားသည်အနွယ်အားဖြင့် ဂေါတမအနွယ် ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်း အရှည်သည်နည်းပါးလှပါ၏။ တိုတောင်းလှပါ၏။ လျင်မြန်လှပါ၏။ အသက်အရှည်ဆုံးသော သူသည် အနှစ်တစ်ရာသော်လည်းကောင်း အနှစ်တစ်ရာထက်အနည်းငယ် ပိုလွန်၍သော်လည်းကောင်း (အသက်ရှင်နေရပါ၏)။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူပါ၏။ အသျှင်မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလ္လာန် မည်ပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ်တည်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်း တစ်ထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ် ရှိပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံရဟန္တာတို့ချည်း ပါဝင်သော သာဝက အစည်းအဝေးသည် ဤတစ်ကြိမ်တည်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အာနန္ဒာမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် သုဒ္ဓေါဒနမည်သော မင်းပါတည်း။ မယ်တော်သည်မာယာမည်သော မိဖုရား ပါတည်း။ နေပြည်တော်သည် ကပိလဝတ်မြို့ပါတည်း။ အသျှင်မြတ်စွာဘုရား၏ တောထွက်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်းပြုပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ တရားအားထုတ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဘုရားဖြစ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဓမ္မစကြာတရားဟောပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လျက် ကာမဂုဏ်တို့၌ နှစ်သက်လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကို ကင်းစေပြီးလျှင် ဤ (ဘုံ) ၌ဖြစ်လာကြပါကုန်၏"ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

92. “Atha khvāhaṃ, bhikkhave, avihehi devehi saddhiṃ yena atappā devā tenupasaṅkamim... pe... atha khvāhaṃ, bhikkhave, avihehi ca devehi atappehi ca devehi saddhiṃ yena sudassā devā tenupasaṅkamim. Atha khvāhaṃ, bhikkhave, avihehi ca devehi atappehi ca devehi sudassehi ca devehi saddhiṃ yena sudassī devā tenupasaṅkamim. Atha khvāhaṃ, bhikkhave, avihehi ca devehi atappehi ca devehi sudassehi ca devehi sudassīhi ca devehi saddhiṃ yena akaniṭṭhā devā tenupasaṅkamim. Tasmim, bhikkhave, devanikāye anekāni devatāsahassāni anekāni devatāsatasahassāni yenāhaṃ tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtvā maṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu .

“Ekamantaṃ ṭhitā kho, bhikkhave, tā devatā maṃ etadavocum – ‘ito so, mārisā, ekanavutikappe yaṃ vipassī bhagavā arahaṃ sammāsambuddho loke udapādi. Vipassī,

mārisā, bhagavā arahaṃ sammāsambuddho khattiyo jātiyā ahoṣi. Khattiyakule udapādi. Vipassī, mārisā, bhagavā arahaṃ sammāsambuddho koṇḍañño gottena ahoṣi. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa asītivassasahassāni āyuppamāṇaṃ ahoṣi. Vipassī, mārisā, bhagavā arahaṃ sammāsambuddho pāṭaliyā mūle abhisambuddho. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa khaṇḍatissaṃ nāma sāvakayugaṃ ahoṣi aggamaṃ bhaddayugaṃ. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa tayo sāvakānaṃ sannipātā ahesuṃ. Eko sāvakānaṃ sannipāto ahoṣi aṭṭhasaṭṭhibhikkhusatasahassaṃ. Eko sāvakānaṃ sannipāto ahoṣi bhikkhusatasahassaṃ. Eko sāvakānaṃ sannipāto ahoṣi asītibhikkhusahassāni. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa ime tayo sāvakānaṃ sannipātā ahesuṃ sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa asoko nāma bhikkhu upaṭṭhāko ahoṣi aggupaṭṭhāko. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa bandhumā nāma rājā pitā ahoṣi bandhumatī nāma devī mātā ahoṣi janetti. Bandhumassa rañño bandhumatī nāma nagaraṃ rājadhānī ahoṣi. Vipassissa, mārisā, bhagavato arahato sammāsambuddhassa evaṃ abhinikkhamanaṃ ahoṣi evaṃ pabbajjā evaṃ padhānaṃ evaṃ abhisambodhi, evaṃ dhammacakkapavattanaṃ. Te mayaṃ, mārisā, vipassimhi bhagavati brahmacariyaṃ caritvā kāmesu kāmacchandaṃ virājetvā idhūpapannā'ti. Tasmiṃyeva kho, bhikkhave, devanikāye anekāni devatāsahassāni anekāni devatāsatasahassāni yenāhaṃ tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā maṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu. Ekamantaṃ ṭhitā kho, bhikkhave, tā devatā maṃ etadavocuṃ – ‘ito so, mārisā, ekatiṃse kappe yaṃ sikhī bhagavā...pe... te mayaṃ, mārisā, sikhimhi bhagavati tasmiṃñīeva kho mārisā, ekatiṃse kappe yaṃ vessabhū bhagavā...pe... te mayaṃ, mārisā, vessabhumhi bhagavati...pe... imasmīṃyeva kho, mārisā, bhaddakappe kakuṣandho koṇāgamano kassapo bhagavā...pe... te mayaṃ, mārisā, kakuṣandhamhi koṇāgamanamhi kassapamhi bhagavati brahmacariyaṃ caritvā kāmesu kāmacchandaṃ virājetvā idhūpapannā'ti.

၉၂. “အထ ခွာဟံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အဝိဟေဟိ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိ ယေန အတပ္ပါ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကံမိ။ပေ။ အထ ခွာဟံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိ ယေန သုဒဿာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကံမိ။ အထ ခွာဟံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ သုဒဿေဟိ စ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိ ယေန သုဒဿိ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကံမိ။ အထ ခွာဟံ၊ ဘိက္ခဝေ၊ အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ သုဒဿေဟိ စ ဒေဝေဟိ သုဒဿိဟိ စ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိ ယေန အကနိဋ္ဌာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကံမိ။ တသ္မိ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကံမိသု၊ ဥပသင်္ကံမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု ။

“ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ - ‘ဣတော သော၊ မာရိသာ၊ ဧကနဂုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ။ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဠိလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟောသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟောသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခိဏာသဝါနံ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ ဗန္ဓုမတိ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇေနတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတိ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ၊ မာရိသာ၊ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇော ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္မောမိ၊ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ၊ မာရိသာ၊ ဝိပဿိမိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမတ္တန္တံ ဝိရာဇေတွာ ဣဇူပပန္နာ’တိ။ တသ္မိယေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ - ‘ဣတော သော၊ မာရိသာ၊ ဧကတိသေ ကပ္ပေ ယံ သိခီ ဘဂဝါ။ ပေ။ တေ မယံ၊ မာရိသာ၊ သိခိမိ ဘဂဝတိ တသ္မိညေဝ ခေါ မာရိသာ၊ ဧကတိသေ ကပ္ပေ ယံ ဝေဿဘူ ဘဂဝါ။ ပေ။ တေ မယံ၊ မာရိသာ၊ ဝေဿဘုမိ ဘဂဝတိ။ ပေ။ ဣမသ္မိယေဝ ခေါ၊ မာရိသာ၊ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကကုသန္ဓော ကောဏာဂမနော ကဿပေါ ဘဂဝါ။ ပေ။ တေ မယံ၊ မာရိသာ၊ ကကုသန္ဓမိ ကောဏာဂမနမိ ကဿပမိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမတ္တန္တံ ဝိရာဇေတွာ ဣဇူပပန္နာ’တိ။

Check English Translation from 91

၉၂။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ငါသည် အဝိဟာဗြဟ္မာတို့နှင့်အတူ အတပ္ပါဗြဟ္မာတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ် ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ငါသည် အဝိဟာဗြဟ္မာ အတပ္ပါဗြဟ္မာတို့နှင့်အတူ သုဒဿဗြဟ္မာတို့ထံသို့ချဉ်းကပ်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ငါသည် အဝိဟာဗြဟ္မာ အတပ္ပါဗြဟ္မာ သုဒဿဗြဟ္မာတို့နှင့်အတူ သုဒဿီဗြဟ္မာတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ငါသည် အဝိဟာဗြဟ္မာ အတပ္ပါဗြဟ္မာ သုဒဿဗြဟ္မာ သုဒဿီဗြဟ္မာတို့နှင့် အတူအကန်၌ ဗြဟ္မာတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ထောင်ပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်းများစွာသော ဗြဟ္မာ တို့သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော အရပ်၌ ရပ်ကုန်လျက်ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက် ကြကုန်၏-

--

"အသျှင် ဤ (ကမ္ဘာ) မှ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ သောတရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးပါတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင်ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် အနွယ် အားဖြင့် ကောဏ္ဍညအနွယ် ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ်ရှစ်သောင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ သောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သခွတ်ပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကိုခံ တော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် ခဏ္ဍနှင့် တိဿ မည်ပါ၏။ အသျှင်ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်း အဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ပါကုန်၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်း တစ် သိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင် ရှိပါ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတစ်သိန်း ရှိပါ၏။ တစ် ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်း ရှစ်သောင်းရှိပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချဉ်းပါဝင်ကုန်သော သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် ဤသုံးကြိမ်တို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အသောကမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေးဖြစ်ပါ၏။ အသျှ င် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ဗန္ဓုမာမည်သော မင်းပါတည်းမြယ်တော်သည် ဗန္ဓုမတီ မည်သော မိဖုရား ပါတည်း။ ဗန္ဓုမာမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ဗန္ဓုမတီမည်သောမြို့ပါတည်း။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ တောထွက် ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်းပြုပုံသည် ဤသို့ဖြစ်ပါ၏။ တရားအား ထုတ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဘုရားဖြစ်ပုံ သည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဓမ္မစကြာတရားဟောပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် ဝိပဿီ

မြတ်စွာဘုရားအထံ၌မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လျက် ကာမဂုဏ်တို့၌ နှစ်သက်လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကို ကင်းစေပြီးလျှင်ဤ (ဘုံ) ၌ ဖြစ်လာကြပါကုန်၏"ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

93. “Tasmiṃyeva kho, bhikkhave, devanikāye anekāni devatāsahassāni anekāni devatāsatasahassāni yenāhaṃ tenupasaṅkamiṃsu; upasaṅkamitvā maṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu. Ekamantaṃ ṭhitā kho, bhikkhave, tā devatā maṃ etadavocuṃ – ‘imasmiṃyeva kho, mārisā, bhaddakappe bhagavā etarahi arahaṃ sammāsambuddho loke uppanno. Bhagavā, mārisā, khattiyo jātiyā, khattiyakule uppanno. Bhagavā, mārisā, gotamo gottena. Bhagavato, mārisā, appakaṃ āyuppamāṇaṃ parittaṃ lahukaṃ yo ciraṃ jīvati, so vassasataṃ appaṃ vā bhiyyo. Bhagavā, mārisā, assatthassa mūle abhisambuddho. Bhagavato, mārisā, sāriputtamoggallānaṃ nāma sāvakayugaṃ ahosi aggamaṃ bhaddayugaṃ. Bhagavato , mārisā, eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi aḍḍhateḷasāni bhikkhusatāni. Bhagavato, mārisā, ayaṃ eko sāvakānaṃ sannipāto ahosi sabbesaṃyeva khīṇāsavānaṃ. Bhagavato, mārisā, ānando nāma bhikkhu upaṭṭhāko aggupaṭṭhāko ahosi. Bhagavato, mārisā, suddhodano nāma rājā pitā ahosi. Māyā nāma devī mātā ahosi janetti. Kapilavatthu nāma nagaraṃ rājadhānī ahosi. Bhagavato, mārisā, evaṃ abhinikkhamanaṃ ahosi, evaṃ pabbajjā, evaṃ padhānaṃ, evaṃ abhisambodhi, evaṃ dhammacakkappavattanaṃ. Te mayaṃ, mārisā, bhagavati brahmacariyaṃ caritvā kāmesu kāmacchandaṃ virājetvā idhūpapannā’ti.

၉၃. “တသ္မိံယေဝ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတ သဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌိသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ - ‘ဣမသ္မိံယေဝ ခေါ၊ မာရိသာ၊ ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဘဂဝါ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။ ဘဂဝါ၊ မာရိသာ၊ ခတ္တိယော ဇာတိယာ၊ ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပန္နော။ ဘဂဝါ၊ မာ ရိသာ၊ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ယော စိရံ ဇိဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။ ဘဂဝါ၊ မာရိသာ၊ အဿတ္ထဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဘဂဝတော၊ မာရိ သာ၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဘဂဝတော ၊ မာရိသာ၊ ဧကော သာဝ ကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဗုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ အယံ ဧကော သာဝကာ နံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ဝိဏာသဝါနံ။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာ ကော အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော အဟောသိ။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ ရာဇေ ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇေနတ္တိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇေခနီ အဟောသိ။ ဘဂဝတော၊ မာရိသာ၊ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ၊ ဧဝံ ပဗ္ဗဇော၊ ဧဝံ ပဓာနံ၊ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ၊ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ၊ မာရိ သာ၊ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာ ဣဇူပပန္နာ’တိ။

93. O Bhikkhus, in that very realm of the Brahmās, many thousands, and many hundred thousands, of Brahmās approached me, and having made obeisance to me, stood at a suitable place. And they spoke to me thus: Venerable Sir, in the present world-cycle, known as Bhadda world-cycle, the Bhagavā, the Homage-Worthy, the Perfectly Self-Enlightened, have arisen now in the world. Venerable Sir, the Bhagavā is by social rank of the ruling class, was born into the ruling class. Sir, the Bhagavā is of the Gotama clan. Sir, the life span of the Bhagavā is scant, brief and fleeting. The longest living person in this epoch lives only up to a hundred years or a little more. Sir, the Bhagavā attained Enlightenment, at the foot of Assattha tree. Sir, the august pair of excellent disciples of the Bhagavā are called Sāriputta and Mogallāna. Venerable Sir, in the life-time of the Bhagavā, the assembly of the disciples has been held once only. One thousand two hundred and fifty disciple were present. There has been only this single assembly at which the disciples present and participating are all Arahats. Sir, the Attendant Bhikkhu called Ānanda is the Bhagavā's excellent Attendant. Sir, the Bhagavā's father is King Suddhēdana. The Bhagavā's mother is Queen Māyā. The capital is the city Kapilavatthu, the Bhagavā's renunciation of the worldly life was such and such.

The Bhagavā's becoming a bhikkhu was such and such, the Bhagavā's practice of meditation was such and such.

The Bhagavā's attainment of Enlightenment was such and such. The Bhagavā's first, setting in motion the wheel of Dhamma, was such and such. Sir, we ourselves took up the Noble Practice in the presence of the Bhagavā and getting rid of the craving for sensual pleasure, have been reborn in this realm.

၉၃။ ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ပင် ထောင်ပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်းများစွာသော ဗြဟ္မာတို့သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ကုန်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏။

"အသျှင် ဤကမ္ဘာမှ သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ သိခီမြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် သိခီ မြတ်စွာဘုရားထံ၌။ပ။

အသျှင် ထိုသုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ပင် ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့ သည်ဝေဿ ဘူမြတ်စွာဘုရားထံ၌။ပ။

အသျှင် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင် ကကုသန် ကောဏာဂုံ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ် တို့သည် ကကုသန် ကောဏာဂုံ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို

--

ကျင့်လျက်ကာမဂုဏ်တို့၌ နှစ်သက်လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကို ကင်းစေပြီးလျှင် ဤ (ဘုံ) ၌ ဖြစ်လာကြပါကုန်၏"ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ပင် ထောင်ပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်းများစွာသော ဗြဟ္မာတို့သည် ငါ့ထံသို့ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ကုန်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏ -

"အသျှင် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ လောက၌ ပွင့်တော်မူပါ၏။ အသျှင်မြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးပါတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အနွယ်အားဖြင့် ဂေါတမအနွယ် ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် နည်းပါးလှပါ၏။ တိုတောင်းလှပါ၏။ လျင်မြန်လှပါ၏။ အသက်အရှည်ဆုံးသောသူသည်အနှစ်တစ်ရာသော်လည်းကောင်း အနှစ် တစ်ရာထက်အနည်းငယ် ပိုလွန်၍သော်လည်းကောင်း (အသက်ရှင် နေရပါ၏)။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကိုသိတော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် သာရိပုတြာနှင့်မောဂ္ဂလ္လာန် မည်ပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝက အစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ်တည်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်း တစ်ထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ် ရှိပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာချည်း ပါဝင်သော သာဝကအစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ်တည်းသာဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အာနန္ဒာမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာ ဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် သုဒ္ဓေါဒနမင်းပါတည်း၊ မယ်တော်သည် မာယာမိဖုရားပါတည်း၊ နေပြည်တော် သည် ကပိလဝတ်မြို့ပါတည်း၊ အသျှင်မြတ်စွာဘုရား၏ တောထွက်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်းပြုပုံ သည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ တရားအားထုတ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဘုရားဖြစ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဓမ္မစကြာတရားဟောပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား အထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကိုကျင့်လျက် ကာမဂုဏ်တို့၌ နှစ်သက်လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကို ကင်းစေပြီးလျှင် ဤ (ဘုံ) ၌ဖြစ်လာကြပါကုန်၏"ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

94. "Iti kho, bhikkhave, tathāgatassevesā dhammadhātu suppaṭividdhā, yassā dhammadhātuyā suppaṭividdhattā tathāgato atīte buddhe parinibbute chinnapapañce chinnavaṭṭume pariyādinnavatṭe sabbadukkhavītivatte jātītopi anussarati, nāmatopi anussarati, gottatopi anussarati, āyuppamāṇatopi anussarati, sāvakayugatopi anussarati, sāvakasannipātatopi anussarati 'evaṃjaccā te bhagavanto ahesuṃ' itipi. 'Evaṃnāmā evaṃgottā evaṃsīlā evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ' itipīti.

“Devatāpi tathāgatassa etamatthaṃ ārocesuṃ, yena tathāgato atīte buddhe parinibbute chinnapapañce chinnavatume pariyādinnavatṭe sabbadukkhavītivatte jātītōpi anussarati, nāmatōpi anussarati, gottatōpi anussarati, āyuppamāṇatōpi anussarati, sāvakayugatōpi anussarati, sāvakasannipātātōpi anussarati ‘evaṃjaccā te bhagavanto ahesuṃ’ itipi. ‘Evaṃnāmā evaṃgottā evaṃsīlā evaṃdhammā evaṃpaññā evaṃvihārī evaṃvimuttā te bhagavanto ahesuṃ’ itipī”ti.

Idamavoca bhagavā. Attamanā te bhikkhū bhagavato bhāsitam abhinanduntī.

၉၄. “ဣတိ ခေါ၊ ဘိက္ခဝေ၊ တထာဂတဿေဝေသာ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ၊ ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္ထေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ ‘ဧဝံဇ္ဈာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ’ ဣတိပိ။ ‘ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ’ ဣတိပိတိ။

“ဒေဝတာပိ တထာဂတဿ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ၊ ယေန တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္ထေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ၊ နာမတောပိ အနုဿရတိ၊ ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ၊ အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ၊ သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ ‘ဧဝံဇ္ဈာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ’ ဣတိပိ။ ‘ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ’ ဣတိပိ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒန္တိ။

94. Bhikkhus, this the Tathāgata himself has a penetrating discernment of the principle underlying knowledge of Past Existences, the Principle which leads to the power of recall.

Due to this penetrating discernment. The Tathāgata can recollect the facts relating to the Buddhas of the past, the Buddhas who had done away with the factors that prolong saṃsarā and who had cut off the course of rebirth, who had ended the round of existence who had overcome all the ills of existence, and who had realized the complete Nibbāna. And he can recall the facts about these Buddhas by birth, by name, by clan, by their life-span, by the pairs of excellent disciples, by assemblies of their disciples, saying such was the birth, such was the name, such was the clan, such was the morality, such was the concentration, such was the

Insight wisdom, such was the mode of living, such was the emancipation from defilements of those preceeding Buddhas.

The devas (i.e, the Brahmās) also have made these matters known to me. Due also to such information known to me, due also to such information from the devas the Tathāgata can recollect the facts relating to the Buddhas of the past, the Buddhas who had done away with the factors that prolong saṃsarā and who had cut off the course of rebirth who had ended the round of existence who had overcome all the ills of existences, and who had realized the complete Nibbāna. And he can recall the facts about these Buddhas by birth, by name, by clan, by their life span, by the pairs of excellent disciple, by assemblies of their disciples, saying: "Such was the name, such was the birth, such was the clan, such was the Morality, such was the Concentration, such was the Emancipation from defilements, of those preceeding Buddhas"

The Bhagavā gave this discourse. The Bhikkhus, being delighted with the discourse, rejoiced in what had been said.

၉၄။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အောက်မေ့နိုင်ကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်ကိုကိုယ်တိုင်ပင် ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပေ၏။ ယင်းဓမ္မဓာတ်ကို ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိတော်မူ သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကိုဖြတ်ပြီးကုန် သော သံသရာဝဋ်ကုန် ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သောပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန် သော ရှေးဘုရားတို့ကို "ဤသို့ သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောအမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောသီလရှိကုန်၏ဟူ၍လည်း ကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောပညာရှိကုန်၏ဟူ၍လည်း ကောင်း ဤသို့သော နေခြင်းရှိ ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်းဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏" ဟူ၍လည်း ကောင်း ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ အနွယ် အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ သာဝကအစုံအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ သာဝကအစည်း အဝေးအားဖြင့်လည်းအောက်မေ့နိုင်ပေ၏။

နတ် (ဗြဟ္မာ) တို့သည်လည်း ငါ့အား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ကုန်၏။ ယင်းသို့ လျှောက်သောကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ် ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို "ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောသီလရှိကုန်၏

ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောပညာရှိ
ကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောလွတ်မြောက်ခြင်းရှိ
ကုန်၏" ဟူ၍ လည်းကောင်း ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်
ပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ အသက်အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။
သာဝကအစုံအားဖြင့် လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ သာဝကအစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော
တရားတော်ကို နှစ်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူလေကုန်သတည်း။

Mahāpadānasuttaṃ niṭṭhitam paṭhamam. မဟာပဒနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

End of the Mahāpadāna Sutta, First Sutta in the Large Division.

ရှေးဦးစွာသော မဟာပဒါနသုတ် ပြီး၏။